

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta humanitních studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**„Nezávislý politik jako fenomén doby: příklady Jaromíra Štětiny
a Martina Mejštríka“**

Autor: **Ivan Duškov**

Vedoucí práce: **Ing. Petr Pavlík, Ph.D.**

Praha, 2008

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a souhlasím s jejím eventuálním zveřejněním v tištěné nebo elektronické podobě.

V Praze dne 27. 6. 2008

.....

podpis

Poděkování:

Na tomto místě chci poděkovat vedoucímu této práce, panu Pavlíkovi, kterému vděčím jednak za samotný podnět k této studii, ale také za celou řadu cenných připomínek ke zpracování její teoretické a analytické části.

OBSAH

OBSAH	1
SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK	3
1 ÚVOD	4
2 TEORETICKÁ ČÁST	7
2.1 Význam masových médií – Stručný úvod do problematiky	7
2.1.1 Rozdílné typy teorií médií	8
2.1.2 Rozdílné tradice analýzy: strukturální, behaviorální, kulturní	8
2.1.3 Definice masové komunikace	9
2.1.4 Proces masové komunikace	10
2.1.5 Masové publikum	11
2.1.6 Dominantní paradigma	11
2.1.7 Alternativní paradigma	12
2.1.8 Čtyři modely komunikace	13
2.1.8.1 Přenosový model	13
2.1.8.2 Rituálový čili výrazový model	13
2.1.8.3 Propagační model	14
2.1.8.4 Kódování a dekódování mediálního diskursu: příjmový model	14
2.1.8.5 Stručná komparace výše uvedených modelů komunikace	15
2.1.9 Hypotéza „knowledge gaps“ neboli hypotéza vědomostních propastí	15
2.1.10 Hypotéza „agenda-setting“ neboli hypotéza o nastolování témat	16
2.2 Vliv masových médií na formování veřejného mínění v demokratických společnostech	17
2.3 Videopolitika a videodemokracie	18
2.4 Význam masových médií na moderní společnost – úryvek z Anthonyho Giddense	18
2.5 Shrnutí	19
3 ANALYTICKÁ ČÁST	20
3.1 Stanovení metodologických východisek	20
3.1.1 Výzkumná strategie	20
3.1.1.1 Postavení obsahové analýzy v rámci studia masové komunikace	21
3.1.1.2 Polostrukturované rozhovory	22
3.1.2 Výběr vzorku	23
3.1.2.1 Stručná charakteristika zkoumaných médií (deníků)	24
3.1.2.1.1 Lidové noviny	24
3.1.2.1.2 Mladá fronta Dnes	24
3.1.2.1.3 Právo	25
3.1.2.2 Časové období analyzovaných mediálních obsahů	25
3.1.2.3 Specifikace mediovaných obsahových jednotek	25
3.1.3 Metody vyhodnocování	26
3.1.3.1 Vyhodnocování obsahové analýzy	26
3.1.3.2 Vyhodnocování polostrukturovaných rozhovorů	27
3.2 Analýza vybraného vzorku materiálů mediálního diskursu	27
3.2.1 Kódovací kniha – Jaromír Štětina	27
3.2.1.1 Identifikační proměnné	27
3.2.1.1.1 IP 1 – Médium (resp. deník), ve kterém byl článek publikován	28

3.2.1.1.2	IP 3 – Rubrika, v níž byl článek publikován	29
3.2.1.1.3	IP 4 – Autor článku.....	30
3.2.1.2	Analytické proměnné.....	32
3.2.1.2.1	AP 1 – Hlavní téma článku.....	33
3.2.1.2.2	Specifikace témat u článků, jejichž autorem je Jaromír Štětina.....	47
3.2.1.2.3	AP 2 – Vedlejší téma článku	51
3.2.1.2.4	AP 3 – Celkové ladění článku vzhledem k J. Štětinovi.....	53
3.2.1.2.5	AP 4 – Počet citací J. Štětiny v článku.....	54
3.2.1.2.6	AP 5 – Charakter vyznění citací J. Štětiny v článku.....	55
3.2.1.2.7	AP 6 – Charakter citací J. Štětiny vzhledem ke KSČM.....	55
3.2.1.2.8	AP 7 – Citace osobností z české politiky vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje.....	56
3.2.1.2.9	AP 8 – Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje.....	57
3.2.1.2.10	AP 9 – Charakteristika osobnosti J. Štětiny v článku.....	61
3.2.1.2.11	AP 10 – Výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku.....	61
3.2.1.2.12	AP 11 – Explicitní výskyt jména J. Štětiny v titulu článku.....	62
3.2.2	Kódovací kniha – Martin Mejstřík.....	63
3.2.2.1	Identifikační proměnné.....	63
3.2.2.1.1	IP 1 – Médium (resp. deník), ve kterém byl článek publikován	64
3.2.2.1.2	IP 3 – Rubrika, v níž byl článek publikován	64
3.2.2.1.3	IP 4 – Autor článku.....	66
3.2.2.2	Analytické proměnné.....	67
3.2.2.2.1	AP 1 – Hlavní téma článku.....	68
3.2.2.2.2	Specifikace témat u článků, jejichž autorem je Martin Mejstřík.....	80
3.2.2.2.3	AP 2 – Vedlejší téma článku	82
3.2.2.2.4	AP 3 – Celkové ladění článku vzhledem k M. Mejstříkovi.....	84
3.2.2.2.5	AP 4 – Počet citací M. Mejstříka v článku.....	85
3.2.2.2.6	AP 5 – Charakter vyznění citací M. Mejstříka v článku.....	85
3.2.2.2.7	AP 6 – Charakter citací M. Mejstříka vzhledem ke KSČM.....	86
3.2.2.2.8	AP 7 – Citace osobností z české politiky vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje	86
3.2.2.2.9	AP 8 – Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje.....	87
3.2.2.2.10	AP 9 – Charakteristika osobnosti M. Mejstříka v článku.....	91
3.2.2.2.11	AP 10 – Výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku.....	92
3.2.2.2.12	AP 11 – Explicitní výskyt jména M. Mejstříka v titulu článku.....	93
3.3	Polostrukturované rozhovory s hlavními aktéry studie.....	93
3.3.1	Polostrukturovaný rozhovor – Jaromír Štětina.....	94
3.3.2	Polostrukturovaný rozhovor – Martin Mejstřík	99
4	ZÁVĚR.....	103
	LITERATURA.....	104
	PŘÍLOHY.....	104
	Příloha č. 1 – Informovaný souhlas senátora PČR Jaromíra Štětiny.....	105
	Příloha č. 2 – Informovaný souhlas senátora PČR Martina Mejstříka.....	106
	Příloha č. 3 – Strukturované CV Jaromíra Štětiny.....	107
	Příloha č. 4 – Strukturované CV Martina Mejstříka	109
	Příloha č. 5 – CD.....	111

SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Jaromír Štětina

- Tabulka č. 1 – IP 1 Výskyt článků s aktérem J. Štětinou v jednotlivých analyzovaných denících (str. 29)
Tabulka č. 2 – IP 3 Výskyt článků s ohledem na rubriku deníků (str. 30)
Tabulka č. 3 – IP 4 Rozdělení článků dle jejich autora (str. 31)
Tabulka č. 4 – Výskyt článků, jejichž autorem je Jaromír Štětina (str. 32)
Tabulka č. 5 – AP 1 Výskyt všech detekovaných hlavních témat (str. 34)
Tabulka č. 6 – Výskyt čteněji zastoupených témat (str. 35)
Tabulka č. 7 – Další rozčlenění AP 1-19 „Podpora J. Čunka“ (str. 36)
Tabulka č. 8 – Témata u článků, jejichž autorem je J. Štětina (str. 48)
Tabulka č. 9 – AP 2 Vedlejší témata článku (str. 52)
Tabulka č. 10 – AP 3 Celkové ladění článku vzhledem k J. Štětinovi (str. 54)
Tabulka č. 11 – AP 4 Počet citací J. Štětiny v článku (str. 54)
Tabulka č. 12 – AP 5 Charakter vyznění citací J. Štětiny v článku (str. 55)
Tabulka č. 13 – AP 6 Charakter citací J. Štětiny vzhledem ke KSČM (str. 56)
Tabulka č. 14 – AP 7 Výskyt citací českých politiků k J. Štětinovi či k tématu, které J. Štětina iniciuje (str. 57)
Tabulka č. 15 – AP 8 Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje (str. 57)
Tabulka č. 16 – Vyznění citací členů ČSSD vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje (str. 58)
Tabulka č. 17 – Vyznění citací členů KDU-ČSL vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje (str. 59)
Tabulka č. 18 – Vyznění citací členů KSČM vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje (str. 59)
Tabulka č. 19 – Vyznění citací členů ODS vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje (str. 59)
Tabulka č. 20 – Vyznění citací členů Strany zelených vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje (str. 60)
Tabulka č. 21 – Vyznění citací „neustraníků“ vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje (str. 60)
Tabulka č. 22 – AP 9 Charakteristika osobnosti Jaromíra Štětiny v článku (str. 61)
Tabulka č. 23 – AP 10 Výskyt jakékoliv konotace komunismu (str. 62)
Tabulka č. 24 – AP 11 Explicitní výskyt jména J. Štětiny v titulu článku (str. 62)

Martin Mejstřík

- Tabulka č. 25 – IP 1 Médium (resp. deník), ve kterém byl článek publikován (str. 64)
Tabulka č. 26 – IP 3 Výskyt článků s ohledem na rubriku deníků (str. 65)
Tabulka č. 27 – IP 4 Rozdělení článků dle jejich autora (str. 66)
Tabulka č. 28 – Výskyt článků, jejichž autorem je Martin Mejstřík (str. 67)
Tabulka č. 29 – IP 1 Výskyt všech detekovaných témat (str. 69)
Tabulka č. 30 – Výskyt čteněji zastoupených témat (str. 70)
Tabulka č. 31 – Témata u článků, jejichž autorem je M. Mejstřík (str. 80)
Tabulka č. 32 – AP 2 Vedlejší téma článku (str. 82)
Tabulka č. 33 – AP 3 Celkové ladění článku vzhledem k M. Mejstříkovi (str. 84)
Tabulka č. 34 – AP 4 Počet citací M. Mejstříka v článku (str. 85)
Tabulka č. 35 – AP 5 Charakter vyznění citací M. Mejstříka v článku (str. 85)
Tabulka č. 36 – AP 6 Charakter citací M. Mejstříka vzhledem ke KSČM (str. 86)
Tabulka č. 37 – AP 7 Výskyt citací českých politiků k M. Mejstříkovi či k tématu, které M. Mejstřík iniciuje (str. 87)
Tabulka č. 38 – AP 8 Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje (str. 87)
Tabulka č. 39 – Vyznění citací členů ČSSD vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje (str. 88)
Tabulka č. 40 – Vyznění citací členů KDU-ČSL vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje (str. 89)
Tabulka č. 41 – Vyznění citací členů KSČM vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje (str. 89)
Tabulka č. 42 – Vyznění citací členů ODS vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje (str. 90)
Tabulka č. 43 – Vyznění citací členů Strany zelených vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje (str. 90)
Tabulka č. 44 – Vyznění citací „neustraníků“ vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje (str. 91)
Tabulka č. 45 – AP 9 Charakteristika osobnosti M. Mejstříka v článku (str. 91)
Tabulka č. 46 – AP 10 Výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku (str. 93)
Tabulka č. 47 – AP 11 Explicitní výskyt M. Mejstříka v titulu článku (str. 93)

1 ÚVOD

Fenomén „nezávislého“ politika se v českém politickém spektru objevuje od 90. let 20. století. Každého v tomto smyslu může napadnout, na čem je takovýto politik nezávislý, jaké je jeho politické smýšlení, jaké jsou jeho ambice a vůbec co charakteristika nezávislý v tomto kontextu znamená. Odpovědi na tyto otázky zajímají i mě samotného, a proto jsem se rozhodl vypracovat práci, která by tyto otázky na příkladu dvou „nezávislých“ senátorů do jisté míry objasnila, samozřejmě s platností pouze na tyto dva senátory.

Osobně jsem vždy na tuto kategorii politika pohlížel se smíšenými pocity. Na první pohled se totiž může zdát, že „nezávislý“ politik, resp. politik bez politické příslušnosti není vázán různými stranickými usneseními, a tudíž na půdě Parlamentu jedná pouze v souladu se svým vědomím a svědomím, které by mělo být odpovědné jeho voličům. Na druhou stranu však tato nezávislost na dané politické straně může představovat naopak nevýhodu. Nemusí být totiž zřejmé, co od takovéhoho politika je možné čekat.

Výhoda „stranických“ politiků, tedy těch, kteří jsou organizováni v nějaké politické straně, je někdy presentována způsobem, že jsou jaksi pro širší publikum čitelnější, alespoň co se týče jejich politických postojů. V parlamentních systémech jsou nesporným a absolutně nutným požadavkem „parlamentně způsobilé strany“ a ukázněné hlasování strany je neodmyslitelnou součástí této „způsobilosti“ (Sartori, 2001). Problém může vyvstat tehdy, když daný poslanec či senátor hlasuje proti danému usnesení strany či proti návrhům obsaženým ve volebním programu své strany. Pak tedy stranický politik pro své publikum čitelný není. Tato krátká teze pouze poukazuje na to, že výhoda čitelnosti stranických politiků je dosti problematická.

Naopak nezávislí politikové jsou někdy presentováni jako „nová krev“, která je vyňata ze stranických vazeb a může v zastoupení staré a striktně stranické politické garnitury přinést jisté oživení. Když však nemá nezávislý politik své stranické zázemí, jak a s kým bude realizovat své vize? Nezájímá v tomto kontextu na politické scéně inferiorní postavení? A neskončí jeho nezávislost nakonec v asimilaci k nějaké konkrétní politické straně? Všechny tyto teze jsou hypotetické a odpovědi na ně se nedají generalizovat. Bohužel ani tato studie na ně nepřinese jednoznačnou odpověď. Je však nutné akcentovat, že v dnešní moderní masové společnosti jsme o práci stranických i nezávislých politiků, o jejich postojích, charakterových vlastnostech apod., v největší míře informováni prostřednictvím masových médií. A je podstatné si uvědomit, že když jsme informováni o činnosti politiků či o věcech veřejných

obecně, pouze skrze masová média, jsme vystaveni jejich vlivu – ať už v pozitivním či negativním slova smyslu.

V současných demokraciích mají největší úlohu a ústřední postavení ve formování veřejného mínění právě masmédiá. Má se za to, že čím více někdo přijímá informace z masmédií, tím více je vystaven jejich manipulaci. V moderních demokratických společnostech se totiž názory veřejnosti nevyjadřují pouze ve volbách. Jsou tu masmédiá, ekonomické zájmové skupiny a ideové skupiny, které vyjadřují své názory neustále a výrazněji než voliči (Sartori, 1993).

Tato práce je zaměřena na analýzu fenoménu nezávislého politika v českém kontextu na příkladech senátorů Parlamentu České republiky (PČR) Jaromíra Štětiny a Martina Mejstříka. Studie tedy nemůže zdaleka pokrýt fenomén nezávislého politika v České republice ve své celistvosti¹, ale představuje do tohoto fenoménu jistou sondu. Integrální studium všech českých nezávislých politiků, kteří se v současnosti vyskytují na české politické scéně, by dle mého soudu bylo nad rámec jedné bakalářské práce.

Dle mého názoru je vhodné podotknout, že analýza či výzkum jakéhokoliv aspektu fenoménu nezávislého politika se na české politologické a sociologické půdě takřka nevyskytuje. Z tohoto důvodu jsem rád, že mohu svou studii, ač redukovanou pouze na dva politiky, přispět k lepší informovanosti o tomto jevu.

Konkrétně je cílem této studie přispět k pochopení postavení dvou výše zmíněných nezávislých politiků na české politické scéně. Studie je anamnézou těchto politiků a klade si za cíl odpovědět na následující základní výzkumné otázky:

- 1) „Jaký je mediální obraz těchto nezávislých politiků v mezích tří českých deníků a v limitech analyzovaného období?“
  - a. „S jakými tématy jsou v médiích (analyzovaných denících) za sledované období spojováni?“
  - b. „Na jakých tématech se v médiích (denících) za sledované období snaží sami profilovat, resp. jaká témata obsahují jejich vlastní články?“
- 2) „Jak tento mediální obraz reflektují?“

---

¹ V době vzniku této práce působilo v Senátu Parlamentu České republiky celkem čtrnáct nezávislých politiků či političek, resp. politiků či političek bez politické příslušnosti (BEZPP). Jmenovitě se jedná o Iva Bárka, Karla Bartáka, Václavu Domšovou, Jana Horníka, Lianu Janáčkovou, Janu Jurenčákovou, Václava Koukala, Soňu Paukrťovou, Václava Roubíčka, Richarda Sequense, Tomáše Töpfera, Jiřího Zlatušku a v neposlední řadě o samotné aktéry této studie, tedy Jaromíra Štětinu a Martina Mejstříka.

a. „Jaká jsou omezení a výhody pozice nezávislého politika z pohledu Jaromíra Štětiny a Martina Mejstříka?“

3) „Jaký je postoj k těmto osobnostem a k tématům, která iniciují, ze stran českých parlamentních politiků?“

Podstatná či majoritní část této práce vychází z obsahové analýzy mediálního diskursu tří českých deníků. V jejím rámci jsou identifikována témata, na nichž se tito senátoři profilují, i témata, prostřednictvím kterých je média konstruují, což může být v rozporu s jejich vlastním přáním. Dále je kladen důraz na zachycení charakteristik osobností těchto aktérů obsažené v článcích. Zaměřuji se rovněž na identifikaci postojů vůči nim samotným, společně s postoji k tématům, které tito aktéři v médiích zvedají, z hlediska ostatních českých parlamentních politiků.

Důležitým a tedy nezanedbatelným aspektem práce jsou taktéž polostrukturované rozhovory se samotnými aktéry této studie, které by měly umožnit pochopení jejich vlastní mediální a politické strategie či představy a kontrastovat je s jejich mediálním obrazem. Dále je v rámci těchto rozhovorů mimo jiné zachycena jejich reflexe mediálního obrazu, který vzešel z mé analýzy. Je tedy provedena komparace toho, jak se oni sami vnímají, a jejich mediálního obrazu, tedy toho, jak jsou vnímáni a prezentováni prostřednictvím tištěných médií (deníků).

Součástí přílohy této práce jsou i stručné životopisy dvou hlavních aktérů, které čtenáři přinesou alespoň elementární znalosti o jejich životě, minulosti, zastávaných senátních postů, atd. Přílohy práce na CD² taktéž obsahují kódovací knihy obou aktérů společně s kódovacími instrukcemi, schéma polostrukturovaných rozhovorů a jejich samotný přepis. Významnou součástí přílohy je informovaný souhlas obou aktérů studie.

---

² Kódovací knihy ve formátu Microsoft Excel jsou uloženy na CD kvůli své značné velikosti. Tato příloha na specifikovaném listu obsahuje i jména všech analyzovaných článků – pozn. I. D.

2 TEORETICKÁ ČÁST³

V teoretické části práce ve stručnosti nastiňuji význam, přístupy, teorie, tradice, atp. v oblasti masových médií obecně, přičemž v této argumentaci se primárně opírám o autoritu v oboru masové komunikace Denise McQuaila. Dále kladu důraz na zásadní vliv masových médií při konstruování veřejného mínění, což dle mého soudu trefně zachytil mimo jiné americký politolog italského původu Giovanni Sartori, z jehož díla na daných místech také vycházím. Konečně poslední autoritou v oblasti vlivu masových médií na moderní společnost, kterou v tomto kontextu parafrázuji, je anglický sociolog Anthony Giddens.

2.1 Význam masových médií – Stručný úvod do problematiky

Masová média (zejména noviny, televize a rozhlas) mají v moderních společnostech zásadní a stále vzrůstající význam. Média jsou totiž *zdrojem moci, prostředím (arénou)*, kde se na národní i mezinárodní úrovni odehrává celá řada událostí z oblasti veřejného života. Dále jsou významným *zdrojem výkladů* sociální reality a představ o ní, primárním klíčem ke *slávě* a k postavení známé osobnosti, stejně jako k účinnému vystupování na veřejnosti, a konečně zdrojem uspořádaných a veřejně sdílených významových soustav, které empiricky i hodnotově vymezují, co je *normální* (McQuail, 2007).

Prosazování demokratické (ale i nedemokratické) politiky závisí stále více na masových médiích a je jen málo společensky významných témat, o nichž by se vedly diskuse, aniž by přitom byla brána v úvahu role masových médií (McQuail, 2007).

Být politikem (stejně jako jakýmkoli jiným veřejným činitelem) v moderní společnosti předpokládá mít nějaký mediální obraz, s nímž je třeba pracovat, což je do značné míry aktivní práce. Dá se konstatovat, že média tyto činitele konstruují, přičemž na této konstrukci se podílejí i tito samotní činitelé. V tomto kontextu je zajímavé analyzovat, jaká témata si (v našem případě dva nezávislí politikové) sami vybírají, a naproti tomu s jakými jsou prostřednictvím médií (v našem případě tří českých deníků) spojováni.

---

³ V teoretické části studie jsem nemohl vycházet z teoretického základu analyzujícího či mapujícího fenomén nezávislého politika jednoduše proto, že žádná dostupná literatura na toto téma podle mých informací a v souladu s mými poznatky není k dispozici. Právě proto jsem zvolil jako nejhodnější variantu odkaz na některé autority v oblasti masových médií. Jsem si vědom toho, že je to do jisté míry handicapující aspekt této práce, ale jelikož jsem nemohl pracovat s exaktně získanými a verifikovanými materiály, které by zastřešovaly fenomén nezávislého politika obecně, dle svého přesvědčení jsem usoudil, že tento způsob diskuse je v podstatě jediný vhodný, který se mi v dané chvíli nabízel.

2.1.1 Rozdílné typy teorií médií

Oblast teorie médií je charakteristická velkou pestrostí přístupů. McQuail zmiňuje čtyři základní, a sice přístup *medio-kulturální*, který věnuje hlavní pozornost obsahu a přijímání mediálních sdělení, jež jsou ovlivňovány bezprostředním osobním prostředím. Přístup *medio-materialistický* věnuje hlavní pozornost politickoekonomickým a technologickým aspektům samotných médií. Přístup *socio-kulturální* se soustřeďuje hlavně na vliv, který mají různé společenské faktory na mediální produkci a její přijímání, a na funkce médií ve společnosti. Konečně přístup *socio-materialistický* nechápe média jako příčinu ekonomických a materiálních podmínek společnosti, ale především jako jejich odraz či důsledek.

Dle McQuaila za předpokladu, že teorii chápeme jako množinu myšlenek, které nám mohou pomoci pochopit určitý jev, řídit činnost či předpovídat důsledky, můžeme rozlišit nejméně čtyři typy teorií, jež jsou využitelné v oblasti masové komunikace.

Sociálněvědní teorie zahrnuje obecná tvrzení o povaze, fungování a účincích masové komunikace. Je založena na systematickém a objektivním studiu médií a dalších relevantních zdrojů. Druhý typ teorií se nazývá *normativní*, neboť se zabývá zkoumáním a *předepisováním*, jak se média *mají* chovat, mají-li být zviditelněny či *zvýrazněny* některé společenské hodnoty. Třetí typ poznatků o médiích lze nazvat *provozní* teorií, jelikož se vztahuje k praktickým představám, které vyznávají a jimiž se řídí mediální praktici při své vlastní práci v médiích. Na některých místech se tyto teorie překrývají s teoriemi normativními, například pokud jde o novinářskou etiku.

Konečně existuje *každodenní* či intuitivní (*common sense*) teorie užívání médií, jež odkazuje ke znalostem, které všichni máme ze své dlouhé zkušenosti s médii a které nám umožňují pochopit, co se děje, jak médium zapadá do našeho každodenního života, jak bychom měli jeho obsah „číst“ podle záměrů podavatele a jak jej skutečně číst chceme, dále jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými teoriemi, jednotlivými typy obsahů, a mnoho dalších okolností (McQuail, 2007).

2.1.2 Rozdílné tradice analýzy: strukturální, behaviorální, kulturální

V praxi se projevují nejrůznější přístupy a komunikace se na různých úrovních podstatně liší. Proto je „komunikační věda“ založena na různých typech teorií a důkazů, pocházejících z několika tradičních „disciplín“. Dle McQuaila v podstatě existují tři hlavní rozdílné přístupy.

Strukturální přístup je spíše „sociocentrický“ než „mediocentrický“. Hlavním předmětem jeho zájmu jsou mediální systémy a organizace a jejich vztahy ke společnosti. Pokud se věnuje otázce obsahu, bude zkoumat nejspíše účinek sociální struktury a mediálního systému na obsahy sdělení. V případě otázek užití a účinků médií dává přednost analýze reprezentativních souhrnných dat získaných z průzkumů nebo úplným souborům statistických údajů.

Behaviorální přístup má kořeny v psychologii a sociální psychologii, je však známa i jeho sociologická varianta. Obecně je zde objektem zájmu individuální lidské chování, hlavně v oblastech vybírání a zpracování komunikačních sdělení a odpovídání na ně (tj. užití masových médií a jejich účinek). Psychologický přístup zpravidla používá experimentální metody. Sociologická varianta se soustřeďuje na chování příslušníků sociálně definovaných skupin a dává přednost mnohorozměrné analýze reprezentativního souboru dat získaných na základě průzkumu v přirozených podmínkách. Jednotlivci jsou rozříděni podle proměnných vyjadřujících společenské postavení, povahu a chování. Tyto proměnné jsou následně statisticky zpracovány. Jako jedna z forem behaviorálního výzkumu se často používá obsahová analýza, při níž mediované dokumenty (texty) zastupují populaci a mohou být také podřízeny reprezentativnímu výběru a statistickým analýzám pomocí proměnných.

Kulturální přístup vychází z humanitních oborů, zejména z antropologie a sociolingvistiky. V zásadě je hlavně využíván ke studiu významů a jazyka, k detailnímu výkladu zvláštních sociálních kontextů a kulturních zkušeností. Má sklon k „mediocentrickému“ pohledu, citlivě vnímá rozdíly mezi typy médií, rozdílná prostředí tvorby, zkoumá způsoby přijímání médií a více se zajímá o hlubší poznání zvláštních či jedinečných případů a situací než o generalizace. Také dává přednost kvalitativním metodám.

2.1.3 Definice masové komunikace

Gerber roku 1967 ve své publikaci definoval masovou komunikaci jako „sociální interakci prostřednictvím sdělení“ (McQuail, 2007). Pojem „masový“ odkazuje k velkému počtu, rozsahu či množství (v tomto případě lidí) a „komunikace“ označuje předávání a přebírání významů, vysílání a přijímání sdělení. Je tedy možné v obecné rovině konstatovat, že „masová komunikace“ je proces, jehož prostřednictvím je předáváno, přebíráno, vysíláno a přijímáno sdělení, to vše v rámci velkého, resp. k velkému počtu lidí.

Proces „masové komunikace“ se často chybně chápe jako synonymum k „masovým médiím“. Masová média jsou však organizované postupy a technologie, které masovou

komunikaci pouze umožňují. Jedná se o instituce, jejichž hlavní činností je produkce a distribuce symbolických obsahů. Jakožto instituce mají formu organizace, jež jsou svou formou profesionální a byrokratické. Operují ve „veřejné sféře“ a jsou podle toho různou měrou regulována. Je třeba si uvědomit, že zapojení podavatele i příjemce je v tomto vztahu dobrovolné. Má se za to, že média jsou svobodná a současně nejsou nadána žádnou očividnou mocí. Dle mého přesvědčení však média disponují mocí mentální – lidé totiž nejsou pouhými pasivními příjemci informací sdělovaných z médií.

2.1.4 Proces masové komunikace

Skutečný proces komunikace prostřednictvím masových médií vede k ustavení vztahů masového charakteru mezi podavatelem a příjemci. Takovéto vztahy jsou nutně jednosměrné a neosobní a většina masově komunikovaných sdělení pochází z centralizovaných průmyslových či byrokratických organizací, jež mají od svých adresátů značný odstup. Je důležité, že ze strany podavatele (tedy daného média), který publikum chápe jako vzdálené a nediferencované, a nikdy se s ním nemůže v pravém slova smyslu seznámit, je tento proces často vypočítavý či manipulativní. Pozice konzumenta, tedy příjemce, je často pasivní, neboť se aktivně do komunikačního procesu takřka nemůže zapojit (McQuail, 2007).

V masové komunikaci jsou podavatelem zpráv téměř bez výjimky buď profesionální komunikátoři (v našem případě zejména novináři), kteří jsou zaměstnáni u etablovaných mediálních organizací, nebo jiné osoby (v našem případě zejména kladu důraz na politiky), jimž mediální organizace umožnila do daného média (v našem případě periodický deník) přístup.

Mezi médii (podavatelem) a jeho publikem se může vytvořit široká škála vztahů. Vztah „základní“, tedy paradigmatický, vyplývá z povahy technologie využívané k mnohonásobné reprodukci a z přenosu sdělení, současně také z povahy média jako společenské organizace a z ekonomiky jeho fungování. Většina masově mediálně sdělených sdělení není přímo adresována konkrétním osobám a mezi podavatelem a příjemcem existuje fyzická vzdálenost, která se v některých případech nedá překlenout. Tato vzdálenost má navíc ještě sociální rozměr, jelikož podavatel má zpravidla větší společenskou prestiž, větší moc, zdroje, zkušenost, znalosti a autoritu, než samotný příjemce. Tuto asymetrii je možno do jisté míry oslabovat větší rozmanitostí či pluralitou médií a lepším přístupem k nim (McQuail, 2007).

Přijímání masově komunikovaných sdělení má taktéž své zvláštnosti a specifika. Příjemce masově komunikovaných sdělení je sice součástí většího souborného publika, ale

s jeho členy je v nepatrném nebo vůbec žádném kontaktu a má jen velmi malou představu o tom, kdo do tohoto publika vlastně patří (McQuail, 2007).

Masová komunikace v sobě často zahrnuje styk mezi jedním podavatelem a mnoha příjemci, který probíhá současně, bezprostředně a do jisté míry i se stejným vlivem, což jiné formy komunikace postrádají (McQuail, 2007).

2.1.5 Masové publikum

Dle McQuaila byl Herbert Blumer první, kdo postavil masu do protikladu k jiným formacím, zvláště ke skupině, davu a veřejnosti, a tím ji formálně definoval jako nový typ sociální formace v moderní společnosti (McQuail, 2007).

Publikum je mnohem rozprostřenější a *početnější* než jakákoli skupina, dav či veřejnost. Je prostorově velmi *rozptýlené*, jeho příslušníci se navzájem osobně *neznají* a nezná je ani ten, kdo mu dal vzniknout. Publikum postrádá sebeuvědomění a vědomí identity a *není schopno* jakkoliv organizovaným způsobem *společně jednat*, aby si zajistilo naplnění svých cílů. Pro publikum je taktéž typické, že samo o sobě nevyvíjí žádnou činnost, spíše „je na něm činnost vyvíjena“, a tak se stává předmětem manipulace. Je velice *heterogenní* (McQuail, 2007).

2.1.6 Dominantní paradigma

Základem dominantního paradigmatu je normativní pohled na společnost. Předpokládá jakousi normálně fungující „dobrou společnost“, která by měla být *demokratická* (musí tedy obsahovat volby, všeobecné hlasovací právo, princip politické reprezentace), *liberální* (sekularizovaná, musí fungovat v podmínkách svobodného trhu, s výskytem individualistických prvků a s výskytem svobody projevu), *pluralistická* (s institucionalizovanou soutěží mezi stranami a zájmy) a *spořádaná* (pokojná, společensky integrovaná, spravedlivá a dodržující zákony). Podle tohoto značně ideálního modelu se často posuzuje potenciální nebo opravdové dobro či zlo, jež lze čekat od masových médií.

Teoretická východiska dominantního paradigmatu byla do jisté míry převzata ze sociologie, sociální psychologie a aplikovaných podob informatiky. Sociologie nabídla funkcionalistický rámec pro analýzu společenských institucí, a tedy i médií. Funkční analýza předpokládá, že komunikace podporuje integraci, spojitost a normalitu společnosti, ačkoli se také připouští, že masová komunikace může mít dysfunkční (rozkladné či škodlivé) účinky (McQuail, 2007).

Druhé významné teoretické východisko v kontextu s dominantním paradigmatem vychází z teorie informace postulované Shannonem a Weaverem. Tito vědci vytvořili model pro analýzu přenosu informací, který nabízí představu komunikace jako sledu procesů, na jejichž počátku stojí zdroj, jenž si vybírá sdělení, které je pak v podobě signálu přeneseno komunikačním kanálem k příjemci, který si na místě určení signál transformuje zpátky ve sdělení. Tento model vyjadřuje rozdíly mezi vyslaným a přijatým sdělením. Rozdíly byly pojímány jako šum či interference, které lze připsat na vrub kanálům přenosu (McQuail, 2007).

Masová komunikace je v tomto kontextu často chápána hlavně jako účinný prostředek, s jehož pomocí se určité sdělení dostane k velkému počtu lidí. Tedy velký důraz je často přikládán pouze *účinkům* masové komunikace. Komunikace však z pohledu příjemců vypadá jinak. Je třeba si uvědomit, že lineární model přenosu nemusí platit z celé řady příčin. Mezi tyto příčiny patří kupříkladu to, že signály se nutně nemusejí dostat k příjemcům, případně k těm, jimž byly primárně určeny. Také příjemci nemusejí porozumět sdělením v té podobě, v jaké byla vyslána, nebo se v kanálech může vyskytovat velké množství „šumů“ než to, které se dá překonat (McQuail, 2007).

2.1.7 Alternativní paradigma

Alternivní (čili „kritický“) přístup v různé míře zahrnuje námitky představující množinu různorodých, ale vzájemně provázaných myšlenek a postupů. Námitky tohoto modelu se vztahují zejména k těmto jevům: k nepřiznané liberálně-pluralistické ideologii společnosti, k lineárnímu modelu a obecně mechanistickému přístupu ke komunikaci, k vlivu trhu a vojenských požadavků na výzkum a média, k příliš optimistickému výkladu výsledků zkoumaných účinků médií a motivace publika, k potenciálně odlidšťujícím účinkům užití technologie, k neustálému nárůstu kvantitativních a individualistických duálně-behavioristických metod a převažujícímu „scientismu“ výzkumu i teorie a konečně k tomu, že výzkum komunikace průběžně zanedbává rozsáhlé oblasti kultury a lidské zkušenosti (McQuail, 2007).

Charakteristiky alternativního paradigmatu McQuail shrnuje následujícím způsobem:

- Kritický pohled na skutečnost a odmítání hodnotové neutrality
- Odmítání (lineárního) modelu komunikačního přenosu
- Nedeterministický přístup k mediální technologii a mediovaným sdělením
- Kulturní a kvalitativní metody zkoumání

- Preference kulturních nebo politicko-ekonomických teorií
- Širší zájem o nerovnost a zdroje opozice ve společnosti (McQuail, 2007).

2.1.8 Čtyři modely komunikace

V souvislosti s konceptualizací „nových médií“ můžeme dle McQuaila rozlišit nejméně čtyři relevantní modely, které jsou v následující pasáži jednotlivě popsány.

2.1.8.1 Přenosový model

Přenosový model již ze svého názvu pohlíží na komunikaci jako na proces přenosu daného „množství“ informace – tedy sdělení, jak je určil podavatel čili zdroj. V souladu s tímto pojetím se pak definice masové komunikace pokoušejí odpovědět na otázku: „Kdo říká co komu jakým kanálem a s jakým účinkem?“ (McQuail, 2007).

Westley a MacLean předložili verzi, podle které masová komunikace zahrnuje taktéž interpolaci, vsunutí nově zaváděné „role komunikátora“ jakožto „zprostředkovatele“ (kupříkladu novinář) mezi „společnost“ a „publikum“. Tímto pojetím vystupuje na povrch skutečnost, že masoví podavatelé nejsou zpravidla původci „sdělení“, komunikace. Posloupnost masové komunikace pak vypadá zhruba takto: (1) události a „hlasy“ ve společnosti, (2) kanál / role komunikátora, (3) sdělení, (4) příjemce. Toto pojetí akcentuje to, že masoví podavatelé *předávají* potenciálnímu publiku svůj vlastní výčet vybraných událostí (tedy zprávy).

V pojetí přenosového modelu je masová komunikace samoregulujícím procesem řídicím se zájmy a požadavky publika, které aktéři znají pouze z hlediska toho, co si publikum vybírá a jak reaguje na nabízené obsahy (McQuail, 2007). Tento proces komunikace je silně ovlivňován „feedbackem“ ze strany publika k původním komunikátorům a není tedy lineární. Úskalí tohoto pojetí je skutečnost, že celou komunikaci omezuje na pouhý „přenos“.

2.1.8.2 Rituálový čili výrazový model

James Carey navrhuje pojetí, které na komunikaci pohlíží jako na „rituál“ (McQuail, 2007). Tento přístup je taktéž možno nazvat „výrazovým“ či expresivním modelem komunikace, protože do popředí svého zájmu klade důraz na vnitřní uspokojení podavatele (nebo příjemce) než na účelové využití.

Cílem tohoto typu komunikace je jakýsi obřad, prožívání a zdobnost. Její sdělení je zpravidla latentní a nejednoznačné, je svázáno s asociacemi a symboly, jež si účastníci

komunikace nevybírají, ale které jsou k dispozici v dané kultuře. Médium a samotné sdělení je v tomto případě těžké od sebe oddělit.

Některé druhy plánovaných komunikačních kampaní (politické kampaně či reklamy) někdy do značné míry přebírají principy rituálové komunikace a využívají je (např. užíváním platných symbolů, skrytými odkazy na kulturní hodnoty, apod.). Rituály hrají podstatnou roli při sjednocování a mobilizaci pocitů a jednání. Příklady tohoto modelu komunikace můžeme najít v oblasti umění, náboženství, veřejných obřadů a oslav (McQuail, 2007).

2.1.8.3 Propagační model

Propagační model identifikuje další rys masové komunikace, a sice manifestní snahu se předvést a získat a udržet zrakovou či sluchovou pozornost publika. Tím média dosahují jednak přímého ekonomického cíle, protože obdrží od publika jistý příjem, a jednak nepřímého úkolu, totiž prodávají pozornost publika inzerentům. Je možné konstatovat, že jsme často svědky toho, že v některých médiích, zejména, ale zdaleka ne pouze v médiích bulvárního charakteru, více záleží na upoutání pozornosti publika, než na presentaci kvalitních⁴ předkládaných informací či poznatků.

Média tedy obecně při procesu zprostředkování, který je někdy také nazýván procesem mediace, stojí v pozici jakéhosi filtru (strážného či „gatekeepera“), což se projevuje v tom, že jsou ať už záměrně či nezáměrně tříděny vybrané části dané zkušenosti. Na jedny tyto zkušenosti média upozorňují, přičemž jiné zkušenosti či aspekty dané věci neberou v potaz.

Tedy skutečnost, že je něco známé, je často důležitější než obsah toho, co příjemci vědí, a kupříkladu pro veřejně známé osoby je nezbytnou podmínkou existence. Dalším příkladem procesu upoutání pozornosti je hypotetická moc médií nastolovat politickou či jinou „agendu“ (tzv. hypotéza „agenda-setting“ viz níže 2.1.10) (McQuail, 2007).

2.1.8.4 Kódování a dekódování mediálního diskursu: příjmový model

Toto pojetí je založeno na kritickém přístupu k výše zmíněným modelům. Na masovou komunikaci nahlíží z hledisek různých příjemců, kteří nevnímají a nechápou sdělení, jak „bylo vysláno“, ani „jak bylo vyjádřeno“ (McQuail, 2007).

Tento model je úzce spjat s „analýzou příjmu“, která zpochybňuje otázky metodologie empirického sociálněvědního zkoumání publika a rovněž studium obsahu, jelikož žádný

---

⁴ Kvalitu však lze v tomto smyslu jen vzácně odpovídajícím způsobem měřit (McQuail 2007).

z těchto přístupů nedokázal vzít v úvahu „moc publika“ při dodávání významu do daných sdělení (McQuail, 2007).

Analýza příjmu vychází z toho, že mediovaná sdělení jsou vždy otevřená a mají vícero sdělení, a tudíž jsou interpretována podle kontextu a podle kultury těch kterých příjemců. Důraz se v rámci této analýzy klade na jednotlivé fáze transformace, kterou prodělává každé mediované sdělení na cestě od svého vzniku k příjmu a následné interpretaci. Je tedy možné konstatovat, že toto pojetí vychází ze základních principů strukturalismu a sémiotiky – smysluplné sdělení je konstruováno ze znaků, jež mají svůj denotát a své konotované významy závislé na volbě toho, kdo je „dekóduje“ (McQuail, 2007).

2.1.8.5 Stručná komparace výše uvedených modelů komunikace

Když provedeme komparaci výše uvedených modelů, tak dojdeme k závěru, že pouhé preferování jednoho pojetí není udržitelné. Přenosový model vychází ze starších institucionálních kontextů jako je vzdělání, náboženství, vlády a je relevantní výhradně pro mediální aktivity, které mají instruktážní, informační či propagační účel. Rituálový či výrazový model je většinou užíván k postižení rysů typických pro umění, drama, zábavu, resp. pro symbolické využití komunikace. Propagační model je determinován základním cílem médií, což je přilákat široké publikum z důvodu prestiže nebo příjmu. A konečně příjmový model nám manifestuje, že zjevná moc médií formovat, vyjadřovat či ovládat je do jisté míry iluzorní, protože konečný význam daného mediovaného obsahu je formován publikem.

2.1.9 Hypotéza „knowledge gaps“ neboli hypotéza vědomostních propastí

Teoretické masových médií předpokládají, že tisk, televizní a rozhlasové vysílání, tedy masová média, ovlivňují tok informací ve společnosti takovou měrou, že přispívají ke zmírnění rozdílů ve znalostech způsobených odlišným vzděláním a sociálním postavením. Na druhou stranu existují i výzkumy, které nás přesvědčují o opaku. Studie tohoto zaměření totiž poukazují na to, že určitá pozorná menšina publika získává mnohem více informací než ostatní, v tomto kontextu ti nepozorní, a tím se mezera mezi některými segmenty společnosti rozšiřuje.

Hypotéza vědomostních propastí má dva hlavní aspekty. Jeden souvisí s obecnou distribucí veškerých informací mezi společenskými třídami, ten druhý se vztahuje ke specifickým předmětům či tématům, o nichž jsou lépe informováni jedni než druhí. První aspekt či „propast“ je determinována základními společenskými nerovnostmi, které média

změnit nemohou. Naproti tomu „propast“ druhou lze různými způsoby vytvářet, ale i odstraňovat.

Z obecného hlediska lze konstatovat, že vyhledávání a osvojování si informací je ovlivněno motivací příjemce a jím vnímanou užitečností těchto informací. Předpokládá se, že různá média mohou fungovat různým způsobem a že k prohlubování propastí vedou spíše tištěná média než televize, protože se jedná o privilegované zdroje pro výlučné třídy (McQuail, 2007).

2.1.10 Hypotéza „agenda-setting“ neboli hypotéza o nastolování témat

U zrodu termínu a tím i hypotézy „agenda-setting“⁵ patrně stáli McCombs a Shaw (McQuail, 2007). Termín plnil funkci označení pro jev, který byl již dlouho zkoumán v kontextu předvolebních kampaní. Jako modelový příklad se uvádí situace, kdy se politici snaží soustředit pozornost voličů na to, co je z hlediska jejich strany nejdůležitější. Takový postup je základní součástí prosazování se a pokusů o ovlivňování veřejného mínění. Dle McQuaila a Trenamana (McQuail, 2007) jsou doklady ve prospěch toho, že lidé velmi často přemýšlejí o tom, co je jim řečeno, ale na žádné úrovni si nemyslí to, co je jim řečeno. Dále se poukazuje na údaje z výzkumů veřejného mínění, které vykazují shodu mezi pořadím důležitosti přikládané „tématům“ v médiích a pořadím významnosti, které těmto tématům přisuzuje veřejnost a politici.

Tato shoda, jež je základem hypotézy „agenda-setting“, však nedostačuje k prokázání kauzální spojitosti mezi „tématy“ v médiích a ve veřejnosti. K tomu, aby se dala tato hypotéza verifikovat či naopak falsifikovat, takřka vždy chybí potřebná konstelace v kontextu se shromažďováním materiálů potřebných k analýze.

McQuail shrnuje základní znaky hypotézy „agenda-setting“ následujícím způsobem:

- veřejná diskuse je představována určitými význačnými tématy (tím, s čím by se „mělo něco dělat“)
- tento soubor témat vychází z kombinace veřejného mínění a politické situace
- mediální zpravodajství a informace odrážejí obsah a pořadí priority témat
- representace témat v masových médiích má samostatný účinek na obsah tématu a na jeho relativní důležitost ve veřejném mínění (McQuail, 2007).

Výše zmíněná záležitost má dle mého soudu podstatný význam na presentaci a mediální konstrukci jak mnou analyzovaných nezávislých politiků, tak politiků ryze stranických. Média

---

⁵ „Agenda-setting“ se do ČJ volně překládá jako „nastolování témat“ – pozn. I. D.

jsou v podstatě v pozici toho, kdo rozhodne o tom, o jaké činnosti daného politika bude informovat a naopak jakou činnost tohoto politika tiše přejde. Tím mohou média výrazně ovlivnit mediální profil (v tomto kontextu politiků) dané osoby, a to jak pozitivním směrem, tak směrem negativním.

2.2 Vliv masových médií na formování veřejného mínění v demokratických společnostech

Odpověď na otázku, co veřejné mínění vlastně je, je možné zformulovat vyčleněním třech procesů v následujícím pořadí: (1) prosakování názorů z elitních vrstev; (2) vyvěrání názorů zdola a (3) ztotožnění se s referenčními skupinami (Sartori, 1993).

Elitou ovlivněné formování názorů předkládá tzv. kaskádový model⁶. Tento model metaforicky popisuje, jak se dané názory dostávají postupně z nejvyššího místa až k místu nejnižšímu, přičemž nejvýše postavená místa náleží ekonomickým a sociálním elitám, přechodové stupně tvoří nejprve politické a vládní elity, poté masmédia, ještě níže jsou umístěni tzv. názoroví vůdci či obhájci názorů a konečně nejspodnější stupeň představuje masová veřejnost.

Kaskádový model do jisté míry objasňuje míru, nakolik se procesy formování názorů při svém sestupu přerušují, a zase na každé úrovni horizontálně obnovují prostřednictvím interakce mezi jednotlivými stupni. V tomto kontextu každá úroveň či každý stupeň umožňuje úplné vzájemné působení vlivů, zdrojů a podnětů (Sartori, 1993).

Je třeba zdůraznit, že dva z pěti stupňů či úrovní jsou obzvláště důležité, a sice názoroví vůdci a *masmédia*. Pojmy jako dozor, sestavení programu, strážná funkce, spektrální posun či deformace apod. se vztahují zejména na činnost a vliv médií. Ve stručnosti se dá konstatovat, že pro širokou veřejnost je svět správou masmédií. Když v demokraciích nejsou tak „přesvědčivé“, jak se někdy s obavami uvádí, je to v nemalé míře proto, že následující a skutečně velký skok kaskády naráží na místní názorové vůdce a oni ho zprostředkovávají. Vůdci mínění jsou z politicky vnímavé části populace, která tvoří zhruba 5-10 % celkového obyvatelstva. Příslušníci zainteresované a vnímavé části veřejnosti se přirozeně vůdci mínění nestávají automaticky. Tvoří však referenční skupinu pro různá společenství svých přátel a sousedů, tedy pro publikum, na které se obracejí. Takovýmto způsobem mohou místní názoroví vůdci zprávy masmédií blokovat nebo naopak podpořit, zkrátit nebo rozšířit. Z toho

---

⁶ Kaskádový model popsal Karl Deutsch ve svém díle *The Analysis of International Relations* a Sartori ho ve své práci parafrázuje – pozn. I. D.

vyplývá, že mezi vysláním a přijetím zprávy nastává další celkové promíchání, a že masové publikum, pokud jde o přijetí zpráv z médií, není atomizované a vcelku nestrukturované (Sartori, 1993).

Veřejné mínění je veřejné nejen v tom smyslu, že „veřejnost“ je jejím subjektem, ale také v tom smyslu, že se váže na „veřejné objekty“, tedy že se týká názorů vyplývajících z informací o stavu věcí veřejných a reakcí na ně.

Z této perspektivy je výše zmíněný kaskádový model rozhodující vzhledem k informační složce, tedy vzhledem na množství a povahu informací, které může obsahovat veřejné mínění. Na druhé straně proces tvoření mínění postupující směrem dolů je zároveň kritickým místem celé stavby. Důležitost této součásti je vyvážena rizikovým potenciálem, který jí doprovází. Totiž „informovaná“ vůle lidu může být tou nejméně autentickou vůlí, kterou můžeme nalézt. Čím více někdo „čerpá“ informace z masmédií, tím více je potenciálně vystaven jejich manipulaci (Sartori: 98, 1993). Toto je obzvláště důležité si uvědomit v dnešní době, kdy můžeme mít právem pocit, že „slovo médií“ se často stává faktem.

2.3 Videopolitika a videodemokracie

V této souvislosti bych rád stručně diskutoval zásadní vliv videopolitiky na volby všech volených úředníků, tedy i senátorů, z nich dva jsou předmětem mé studie. Politikové totiž stále častěji reagují nikoli na události jako takové, ale na mediální události, tedy na to, co se zviditelňuje a dokonce i iniciuje (a do značně vysoké míry „vyrábí“) v médiích. Videopolitika svým způsobem přetváří a mění i občana – videobčan, který „vidí politiku“ v obrazech, se stává naprosto novým protagonistou politického procesu (Sartori, 2001).

Videopolitika sice může dobře fungovat v souvislosti s poukazováním na chyby a zlořády, umí své diváky rozehrát a mobilizovat k boji za správnou (ale i nesprávnou!) věc. Masmédia šíří větší množství informací mezi větší množství lidí. V tomto momentu je vhodné připomenout, že být informován neznamená pouze všimnout si „zpráv“. O informovaném, poučeném veřejnosti se předpokládá, že bude schopna poučeného úsudku, resp. kritického zhodnocení informací, které se k ní dostávají skrze masmédia (Sartori, 2001).

2.4 Význam masových médií na moderní společnost – úryvek z Anthonyho Giddense

Považovat masová média za pouhou zábavu a jejich vliv na život za okrajový je velice chybné. Sdělovací prostředky jako noviny a televize totiž významným způsobem formují naše zkušenosti, a jak již bylo zmíněno výše (viz 2.2) i veřejné mínění. Je tomu tak nejen proto, že masmédia specifickými způsoby ovlivňují naše postoje, ale i proto, že jsou přístupovou cestou

ke znalostem, na nichž závisejí mnohé formy sociální činnosti. Kupříkladu těžko by mohli lidé volit do zastupitelských sborů celého státu, kdyby nebyly všeobecně dostupné informace o současných politických událostech, kandidátech a stranách (Giddens: 360, 1999).

V souvislosti s vydáváním novin je vhodné poznamenat, že v mnoha zemích je vlastnictví denního tisku soustředěno v rukou několika velkých korporací⁷, které často patří nebo podléhají vlivným jedincům nebo rodinám (Giddens: 362, 1999). Patrně obecně platí, že média, a tedy i novinové deníky, odráží zájmy těch, kteří je financují či jiným způsobem podporují (McQuail, 2007).

2.5 Shrnutí

V teoretické části jsem stručně nastínil význam masových médií pro širokou veřejnost, přístupy, teorie a tradice analýzy, které je možno při studiu masových médií využívat. Taktéž jsem stručně charakterizoval známé modely komunikace v mediálním diskursu. Zvláště jsem zdůrazňoval vlastnost médií konstruovat realitu a nastolovat témata ve společnosti. Do výčtu teoretických konceptů jsem zařadil i interpretace samotných aktérů této studie, jelikož mi přišlo důležité nechat vystoupit možný kontrast mezi teoretickou diskusí a praxí, resp. interpretací aktérů o vlivu médií konstruovat jejich obraz.

---

⁷ Od tohoto zjištění se neliší ani mnou zvolený vzorek deníků, totiž dva ze tří analyzovaných deníků spadají pod jeden nadnárodní koncern (viz níže 3.1.2.1) – pozn. I. D.

3 ANALYTICKÁ ČÁST

V analytické části nejdříve předkládám metodologická východiska práce, poté popisuji zvolenou metodu výzkumu, a nakonec seznamuji se samotnými výstupy z mého výzkumného projektu.

3.1 Stanovení metodologických východisek

Primárním cílem této práce je zjistit, na jakých tématech jsou ve třech českých denících konstruováni dva nezávislí senátoři Parlamentu ČR Jaromír Štětina a Martin Mejstřík za vytyčené období. Pomocí obsahové analýzy mediálního diskursu jsou identifikována témata, na nichž se sami profilují, i témata, prostřednictvím kterých je tři české deníky konstruují.

Sekundárním cílem práce je do jisté míry odkrýt charakteristiky jejich osobností, které jsou explicitně či implicitně obsažené v novinových článcích a dále v denících se vyskytující názory či postoje jiných parlamentních politiků k aktérům samotným, resp. i k tématům, která aktéři iniciují.

Během analýzy mediálního diskursu jsem zjistil, že by bylo vhodné zachytit i další charakteristiky aktérů obsažené v článcích, a proto jsem je zařadil do této práce. Jmenovitě se jedná o celkové ladění článku vzhledem k aktérům studie, počet jejich citací uvedených v článku, charakter vyznění jejich citací vzhledem ke KSČM, výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku a explicitní výskyt jména aktérů v titulu článku.

Polostrukturované rozhovory pořízené s aktéry této studie mimo jiné umožní pochopit jejich vlastní mediální a politické strategie a kontrastovat je s jejich mediálním obrazem.

3.1.1 Výzkumná strategie

Studie ze strategického hlediska zaujímá postavení smíšeného výzkumu. V první fázi studie jsem jako nejvhodnější metodologický přístup vyhodnotil kvantitativní metodu obsahové analýzy mediálního sdělení. Ta je doplněna kvalitativní metodou, polostrukturovanými rozhovory s Jaromírem Štětinou a Martinem Mejstříkem.

V rámci obsahové analýzy se šetření bude týkat novinových článků ze tří hlavních českých deníků. Obsahová analýza je objektivní analýza sdělení jakéhokoliv druhu. Může být použita jak při studiu samotného sdělení, tak při studiu jeho formy, autora či adresáta (Disman, 2007). V této práci je kladen důraz na obsah sdělení. Výsledkem je kvantifikovaný popis mediálních obsahů, který determinuje mediální profil těchto dvou nezávislých politiků.

3.1.1.1 Postavení obsahové analýzy v rámci studia masové komunikace

Obsahovou analýzu lze zařadit mezi metody, které jsou postaveny na *analýze existujících dokumentů*. Existující dokumenty umožňují dokreslení, zasazení do kontextu a kontrolu daných fenoménů. Teorii i výzkum věnující se studiu obsahu masových médií lze v zásadě dělit podle toho, zda obrací pozornost ke sdělení nebo k významu (McQuail, 2007). Důvody pro systematické studium obsahu médií pramení ze zájmu o možné účinky masové komunikace a z přání porozumět působení obsahu na publikum. V zásadě platí, že studované obsahy nebyly primárně vytvořeny za účelem našeho zkoumání.

Tzv. „tradiční“ obsahová analýza zaujímá nejstarší a stále nejvíce používanou metodu výzkumu. Základní postup této techniky je: 1) zvolit vzorek obsahu (v tomto případě *tři české deníky pokrývající období tří let*); 2) vytvořit relevantní rámec kategorií vnějších referentů (*politická, společenská a jiná témata, na nichž se aktéři profilují a na nichž jsou profilováni*); 3) zvolit „jednotku analýzy“ obsahu (*novinový článek z daného inkriminovaného období obsahující jména aktérů*); 4) pomocí počítání frekvence zvolených jednotek obsahu zmiňujících se o relevantních tématech umístit obsah do připraveného rámce; 5) vyjádřit výsledky jako celkovou skladbu vybraného vzorku obsahu podle frekvence výskytu hledaných referencí (*při interpretaci výsledků studie je jednak vyjádřeno, nakolik v tomto kontextu a v těchto limitech aktéři zasahují do mediální sféry – poměrové vymezení kontroly mediálního prostoru, a jednak jsou zejména vysvětlena témata, na nichž se profilují a na nichž jsou profilováni*). Tato metoda bývá nejčastěji používána pro srovnání mediálního obsahu se známou distribucí výskytu v „sociální realitě“ (McQuail, 2007).

Mezi možná omezení, která tento přístup přináší, lze uvést možnost vnesení vlastního badatelova významového systému do dané studie. To se projevuje zpravidla při konstruování systému kategorií před jeho aplikací. Badatel tak může do studie zavést svůj vlastní systém, místo toho, aby jej odvodil z „obsahu“ studovaných mediovaných jednotek (McQuail, 2007).

Tato studie, jak již bylo zmíněno, především odkrývá témata, na nichž se aktéři profilují. Daná témata se týkají především jejich vzhledu do politických, společenských a jiných záležitostí. Primárně vzato by tato studie měla přinést jistý obraz o tom, co vlastně fenomén nezávislého politika v mediálním kontextu znamená, samozřejmě s omezením na dva aktéry studie.

Při *otázce průkaznosti / váhy* studovaných dokumentů můžeme dále narazit na další úskalí. Representativnost dokumentů je ovlivněna zejména tím, kdo dokumenty ke studiu vyprodukoval. V našem případě se jedná o žurnalisty, komentátory či dopisovatele tří médií. Je obecně známo, že média odráží zájmy těch, kdo je financují (McQuail, 2007). To se však

nevylučuje s prizmatem práce, jelikož mezi její cíle mimo jiné patří interpretace hlediska právě těchto médií.

Další omezení tohoto přístupu spočívají v *dekontextualizaci* (obsah v médiích může ztrácet souvislosti) a v *předpokladu fixního významu sdělení* (mediální sdělení by se však měla dekódovat podle společenské situace a zájmů těch, kdo tvoří publikum.) (McQuail, 2007).

3.1.1.2 Polostrukturované rozhovory

Využívání polostrukturovaného rozhovoru se zakládá na myšlence, že názory a představy dotazovaných budou lépe vyjádřené spíše ve volnějších rozhovorech než ve standardizovaném rozhovoru nebo dotazníku. Hlavní výhodou této metody tedy spočívá v tom, že tazatel má možnost získat podrobnější a kvalitnější informace na dané téma. Další užitečnost této metody se může projevit v tom, že tazatel je schopen připojovat i další poznámky, které danou věc významně přiblíží z jiné perspektivy (Surynek, 2001).

Za účelem získání informací potřebných ke kvalitativnímu aspektu této studie, tedy polostrukturovaných rozhovorů, bylo nutné oba hlavní aktéry studie kontaktovat zdvořilým emailem, kterým jsem je žádal o spolupráci, resp. o zodpovězení několika základních výzkumných otázek. Oba aktéři posléze s participací na tomto projektu vyslovili souhlas.

Polostrukturované rozhovory probíhaly s každým aktérem odděleně a v jiném termínu konání. Místo a čas konání rozhovorů si oba aktéři zvolili sami, v případě Jaromíra Štětiny se jednalo o jeho kancelář v sídle Senátu Parlamentu České republiky v Kolovratském paláci v Praze, dne 28. května 2008 v 13:00 hod. V případě Martina Mejstříka se jednalo o jeho senátorskou kancelář ve Valdštejnském paláci v Praze, dne 11. června 2008 v 10:00 hod. Každý rozhovor trval cca 120 minut.

Oba aktéři byli dopředu seznámeni se strukturou otázek a s předpokládanou délkou rozhovoru. Před samotným rozhovorem jsem je zeširoka seznámil s charakterem této práce, s dokumenty, ze kterých jsem při analýze vycházel, se základními výzkumnými otázkami práce a v neposlední řadě s kompletními výsledky mého projektu, resp. s výsledky obsahové analýzy mediálního diskursu. Toto bylo nutné nejméně ze dvou důvodů. První důvod spočívá v tom, že i velmi zdařilá technická stránka výzkumu je bez morální dimenze prázdná. V případě této studie, jejíž hlavním přínosem by měla být definice mediálního profilu Jaromíra Štětiny a Martina Mejstříka v limitech studovaného vzorku deníků a v limitech daného časového horizontu, by jistě zobecňující závěry z ní vzniklé teoreticky mohly tyto dva

aktéry poškodit (potenciální osobní újma). Druhý důvod se týkal potřeby získání informovaného souhlasu obou aktérů, jímž by aktéři svolili k případné veřejné publikaci této práce a také k nahrávání rozhovoru, který se posléze přepisuje do písemné podoby, přičemž poznatky a citace získané z těchto polostrukturovaných rozhovorů by v případě jejich souhlasu mohly být uvedeny v této práci. Oba aktéři na základě výše zmíněných detailních informací vyslovili souhlas, což mi stvrdili na formuláři informovaného souhlasu, který také dokládám v příloze této studie.

Při samotné realizaci polostrukturovaných rozhovorů jsem se držel pevně stanoveného schématu okruhů otázek, které byly koncipovány v souladu s výzkumnými hypotézami. Pro mne, jakožto tazatele, obsahovaly závazné schéma, které specifikovalo okruhy a témata pokládaných otázek. Konkrétně se jednalo o reflexi mediálního obrazu, která vzešla z mé analýzy, dále na jakých tématech se aktéři snaží či chtějí v denících profilovat, jak v tomto kontextu komentují výsledky své snahy, a konečně jaká jsou omezení a výhody pozice nezávislého politika z jejich perspektivy. Přesné schéma otázek společně s přepsanými rozhovory je součástí přílohy této práce na CD.

3.1.2 Výběr vzorku

Analyzovanými obsahy čili jednotkami šetření této studie jsou novinové články (též příspěvky) obsahující jméno jednoho ze senátorů, resp. jméno Jaromíra Štětiny a jméno Martina Mejstříka. Jedná se o všechny články, které byly vydány v níže specifikovaných denících a ve zvoleném analyzovaném období. Novinovým článkem (též příspěvkem) je v tomto smyslu chápána žurnalistická jednotka s nadpisem (Reifová, 2004).

Novinové články, tedy tzv. vzorek mediovaného obsahu, zahrnuje tři hlavní české deníky, a sice Lidové noviny, Mladou frontu Dnes a Právo. Tyto deníky byly vybrány proto, že se jedná o nejčtenější „seriózní“ deníky v České republice, a proto mají největší potenciál ovlivňovat české veřejné mínění. Mezi analyzovanými obsahy jsou rovněž přepsané polostrukturované rozhovory, které byly zaznamenány v přímé interakci s dvěma aktéry této studie.

3.1.2.1 Stručná charakteristika zkoumaných médií (deníků⁸)

Níže předkládám stručnou charakteristiku jednotlivých deníků, se kterými jsem v průběhu analýzy pracoval.

3.1.2.1.1 Lidové noviny

Lidové noviny jsou deník založený v Brně roku 1893, publikovala v něm celá řada slavných českých spisovatelů. Do druhé světové války deník zaujímal významné a vážné postavení. Po komunistickém převratu bylo vydávání deníku zastaveno (až roku 1952). V roce 1987 byla publikace deníku obnovena nejprve v ilegální podobě, od roku 1989 vychází legálně.

Lidové noviny vydává spolu s Mladou frontou Dnes mediální skupina Mafra⁹, která Lidové noviny na svém serveru charakterizuje jako evropský deník s tradicí svobodné české žurnalistiky. Dle jejich vyjádření jsou Lidové noviny deníkem vzdělaných Čechů. Dnešním úkolem tohoto deníku má být profilace jakožto celostátního zpravodajského listu se speciálním zájmem o politiku, ekonomiku, kulturu, vědu a vzdělávání. Lidové noviny jsou vyhledávány pro své erudované komentáře, názory předních osobností z domova i ze světa a také pro jejich kvalitní přílohy¹⁰.

3.1.2.1.2 Mladá fronta Dnes

Mladá fronta Dnes je největší seriózní deník v České republice, který zároveň přináší svým inzerentům nejširší nabídku rubrik a příloh. Jeho hlavním cílem je podávat pravdivý a plnohodnotný obraz světa, ve kterém žijeme. Nutnou součástí tohoto obrazu je aktuální a kvalitní zpravodajství, stejně jako užitečné servisní informace či oddechové čtení ve specializovaných přílohách. To jsou pilíře, na kterých má Mladá fronta Dnes na začátku nového tisíciletí údajně stát, a díky nimž je dle presentace mediální skupiny Mafra těmi správnými novinami pro moderního čtenáře. Mladou frontu Dnes označuje mediální skupina Mafra za svojí vlajkovou loď s více než 1, 2 miliony čtenářů.

---

⁸ Při stručném představování deníků jsem v případě Lidových novin a Mladé fronty Dnes výhradně vycházel z jejich internetového serveru www.mafra.cz/denni_tisk a serveru www.wikipedia.cz. V případě deníku Právo vycházím z informací uveřejněných na serveru www.wikipedia.cz – pozn. I. D.

⁹ Majoritním vlastníkem mediální skupiny Mafra je od roku 1994 německý holding Rheinisch-Bergische Druckerei und Verlagsgesellschaft mbH. Mediální skupina Mafra se ve své působnosti na českém mediálním trhu neomezuje pouze na dva výše zmíněné deníky. Do skupiny taktéž patří bezplatné deníky Metro a Metropolitní expres, dále internetová média iDnes.cz a portál lidovky.cz, hudební média Expresradio a Rádio Classic FM, hudebně společenský měsíčník FILTER a konečně hudební televizní stanice Óčko – pozn. I. D.

¹⁰ viz www.mafra.cz/denni_tisk/.

3.1.2.1.3 Právo

Právo je český deník, který byl založen roku 1920. Před rokem 1989 vycházel pod názvem Rudé právo a byl stranickým deníkem Komunistické strany Československa (KSČ). Vychází 6x týdně ve vydavatelství Borgis, a. s. Právo se profiluje jako levicově orientovaný deník a je považováno za noviny blízké České straně sociálně demokratické (ČSSD).

Na rozdíl od Lidových novin a Mladé fronty Dnes je deník Právo majoritně vlastněn¹¹ českým občanem, a sice šéfredaktorem deníku Právo Zdeňkem Porybným, který je taktéž předsedou představenstva akciové společnosti Borgis.

3.1.2.2 Časové období analyzovaných mediálních obsahů

Vzorek zahrnuje tři *celé ročníky* zmíněných deníků, resp. roky 2005, 2006 a 2007. Toto časové období pojímá polovinu senátorského mandátu obou aktérů, což má dle mého názoru odpovídající funkci či vypovídací hodnotu vzhledem k rozsahu a rámci této studie.

3.1.2.3 Specifikace mediovaných obsahových jednotek

Ze všech takto specifikovaných novinových článků obsahující jména aktérů a z výše uvedeného inkriminovaného období jsem selekcí oddělil ty, které se *týkaly* tématu studie, tedy ty, které byly pro studii relevantní. V tomto smyslu se u tištěných médií stačilo zaměřit na titulek nebo na perex článku, resp. na jeho letmé pročtení (Reifová, 2004). Analýze tedy byly podrobeny všechny novinové články a novinové příspěvky obsahující v tomto kontextu politické informace nebo informace, které mají zvláštní vztah k politickým, společenským či jiným tématům (monitorování činnosti v senátu, politické názory, proklamace, veřejné aktivity, reakce na aktuální politické dění, apod.). Rovněž nebyly opomenuty obsahy, které jsou charakteristické svým hodnocením aktérů, ať už ze strany žurnalistů nebo ze strany jiných komentátorů, resp. jak se v průběhu analýzy ukázalo, několika parlamentních politiků.

Taktéž jsem označil ty články, jejichž tvůrci byli samotní aktéři. Proporce mezi počtem článků, které byly vytvořeny médii a těmi články, které byly sepsány aktéry studie, mi poskytla informaci o tom, jaký mají tito aktéři v rámci studovaných deníků a v rámci studovaného období prostor se definovat sami. Tento závěr mi dal povědomost o jejich kontrole daného mediálního prostoru (za sledované období a ve sledovaných denících).

Celkový souhrn novinových článků, který byl pořízen na základě výše zmíněných kritérií, je tvořen 394 články různého rozsahu. Kompletní analyzovaný materiál mediálního diskursu

---

¹¹ viz www.justice.cz – pozn.

čítal celkem 645,87 normostran a byl získán od společnosti Newton¹², která média monitoruje a archivuje. Novinové články jsou v elektronické podobě, práce s nimi probíhala za asistence softwaru Newton Media Monitoring ver. 3.2. Ten umožňuje snadné vyhledávání napříč textovými soubory, snadnou identifikaci zdroje, času vzniku daného mediálního obsahu, autora, rubriky, v níž byl článek publikován, apod., a tím i zpětnou verifikaci získaných údajů.

3.1.3 Metody vyhodnocování

Vyhodnocování analyzovaného materiálu jsem prováděl u každého aktéra zvlášť, tzn., že pro každého aktéra jsem vyhotovil jednu kódovací knihu, ze které níže předkládám výstupy.

3.1.3.1 Vyhodnocování obsahové analýzy

První fáze vyhodnocování spočívala v identifikaci jevů (témat, postojů) obsažených v článcích. Podobné pojmy (témata, postoje) byly seskupovány kolem těchto identifikovaných jevů, které posléze daly vzniknout kategoriím (proces kategorizace). Další práce byla založena na sledování četnosti těchto jevů (témat, postojů), resp. kategorií, které se v mém případě vyskytovaly v novinových článcích.

Druhá fáze zahrnovala kódování. Základní *kódovací jednotkou* je výše specifikovaný novinový článek (příspěvek). U každé kódovací jednotky jsem sledoval výskyt několika kategorií (viz Kódovací kniha), které jsem v průběhu analýzy vyhodnotil jako relevantní. Snažil jsem se, aby jednotlivé kategorie co možná nejvíce mapovaly či pokrývaly témata, která se týkají mediální presentace aktérů, a také charakteristiky, které jsou jim v analyzovaném vzorku přisuzovány, ať už ze strany novinářů či jiných osob, resp. jiných parlamentních politiků.

Při samotné analýze jsem si tedy vytvořil dvě elektronické masky kódovacích knih (soubory v počítačovém programu Microsoft Excel), přičemž jedna z nich je koncipována pro Jaromíra Štětínu, druhá pro Martina Mejstříka. Tyto soubory daly vzniknout tabulkám, které u každého aktéra zvlášť vykazují různé četnosti u různých kategorií. S těmito výsledky v případě Jaromíra Štětíny seznamuji v kapitole 3.2.1 Kódovací kniha – Jaromír Štětina a v případě Martina Mejstříka v kapitole 3.2.2.

---

¹² NEWTON Media, a. s., Politických vězňů 10, 110 00, Praha 1; www.newtonmedia.cz

3.1.3.2 Vyhodnocování polostrukturovaných rozhovorů

Polostrukturované rozhovory s Jaromírem Štětinou a Martinem Mejstříkem by mimo jiné měly do jisté míry odkrýt odpověď na otázku, zdali se jejich mediální obraz, který vznikl v rámci mé studie, liší či naopak shoduje s jejich očekáváním a s jejich mediálními strategiemi. Právě proto jsem citace a fragmenty z pořizovaných rozhovorů zařadil i v teoretické části této práce, resp. tam, kde se podle mého názoru vyskytl prostor pro jistou konfrontaci mezi teorií a interpretací věci aktérů.

Rozhovory byly s jednotlivými aktéry zaznamenány na elektronické médium a poté byly přepsány do písemné podoby. Poté jim byly položeny otázky v souladu s výzkumným projektem. V zásadě tedy platilo, že odhalená témata a jejich následná interpretace musela mít vztah k položeným výzkumným otázkám. Schéma otázek, které jsem při rozhovorech používal, i samotný přepis rozhovorů, jsou uvedeny v příloze této práce.

3.2 Analýza vybraného vzorku materiálů mediálního diskursu

V této podkapitole se věnuji výsledkům obsahové analýzy z tří českých deníků, seznamuji s jednotlivými proměnnými z Kódovací knihy a poté prezentuji konkrétní výsledky. Jelikož jsem vytvořil Kódovací knihu pro každého aktéra zvlášť, nejdříve komentuji výstupy z kódovací knihy Jaromíra Štětiny a poté výstupy z kódovací knihy Martina Mejstříka.

3.2.1 Kódovací kniha – Jaromír Štětina

Kódovací kniha, kterou jsem vytvořil, obsahuje dva druhy proměnných: identifikační proměnné (IP) a analytické proměnné (AP).

3.2.1.1 Identifikační proměnné

Identifikační proměnné¹³ (IP) již ze svého názvu slouží k identifikaci jednotlivých analyzovaných článků a k jejich možnému zpětnému dohledání. Identifikačních proměnných je v této Kódovací knize celkem šest a každá z nich má rozdílnou škálu. Zde předkládám jejich výčet:

- **IP 1** – Médium (resp. deník), v němž byl daný článek vydán
  - o Škála IP 1: 1-3

---

¹³ Mezi identifikační proměnné se zpravidla řadí i jméno kódovače. Jelikož jsem vytvářel celou analýzu a tedy i obě kódovací knihy já sám, není nutné, abych tuto identifikační proměnnou zařazoval – pozn. I. D.

- **IP 2** – Den, měsíc a rok vydání daného článku
  - o Škála IP 2: 1. 1. 2005 – 31. 12. 2007
- **IP 3** – Rubrika, v níž byl článek uveřejněn
  - o Škála IP 3: 1-17
- **IP 4** – Autor článku
  - o Škála IP 4: 1-7
- **IP 5** – Rozsah článku v normostranách
  - o Škála IP 5: 0,12-11,17
- **IP 6** – Průběžné číslo článku (PČČ)
  - o Škála IP 6: 1-237.

V tomto případě platí, že články jsou seřazeny vzestupně, tudíž nejstarší publikovaný článek v analyzovaném období nese hodnotu 1.

Kompletní charakteristiky jednotlivých identifikačních proměnných jsou zahrnuty v příloze „Kódovací instrukce ke kódovací knize Jaromíra Štětiny“. Kompletní Kódovací kniha obsahující výskyt jednotlivých identifikačních i analytických proměnných tvoří přílohu na CD „Kódovací kniha – Jaromír Štětina“.

Níže předkládám tabulky s výskytem a následnou interpretací tří identifikačních proměnných, resp. IP 1, IP 3 a IP 4. Diskuse ostatních identifikačních proměnných dle mého soudu vzhledem na charakter a zaměření studie není natolik relevantní. Předdesílám, že všechny tabulky obsažené v této studii jsou seřazeny sestupně podle daného největšího výskytu a nikoli chronologicky podle abecedy či sestupně podle jednotlivých kódů proměnných. Učinil jsem tak z důvodu lepší čitelnosti a interpretace daných tabulek.

3.2.1.1.1 IP 1 – Médium (resp. deník), ve kterém byl článek publikován

Dle mého názoru je důležité znázornit výskyt článků obsahující jméno aktéra v jednotlivých denících. To nám dá povědomost o tom, ve kterých denících je Jaromír Štětina diskutován nejvíce, a ve kterých naopak nejméně (viz tabulka č. 1 Výskyt článků s J. Štětinou).

Tabulka č. 1 – IP 1 Výskyt článků s J. Štětinou

IP 1	Médium (deník)	Výskyt (počet článků)	Výskyt v procentech¹⁴
3	Právo	95	40 %
1	Lidové noviny	75	32 %
2	Mladá fronta Dnes	67	28 %
	celkem článků	237	100 %

¹⁴ Procenta jsou ve všech tabulkách z důvodu lepší čitelnosti zaokrouhlena na celá čísla – pozn. I. D.

Tabulka č. 1. znázorňuje škálu identifikační proměnné 1 s ohledem na jednotlivá média (deníky), ve kterých se v analyzovaném období vyskytovaly články se jménem Jaromíra Štětiny. V tabulce je uveden výskyt (počet článků) v jednotlivých denících a také ten samý výskyt převedený na procenta. Z tabulky je tedy patrné, že Jaromír Štětina s největší četností objevuje v článcích deníku Právo (40 %) a naopak s nejmenší četností v článcích Mladé fronty Dnes (28 %).

3.2.1.1.2 IP 3 – Rubrika, v níž byl článek publikován

Identifikační proměnná 3 znázorňuje četnosti výskytu jednotlivých článků s ohledem na rubriku, v níž byl článek publikován. Tato proměnná vypovídá o tom, v jakých rubrikách je v souvislosti s Jaromírem Štětinou referováno (viz tabulka č. 2 – IP 3 Výskyt článků s ohledem na rubriku deníků).

Podotýkám, že z důvodu lepší plausibility jsou v tabulce uvedeny pouze ty rubriky, ve kterých byla četnost článků v celkovém souhrnu větší než 5 %. Rubriky¹⁵, které samy o sobě neprošly touto pomyslnou pěti procentní klauzulí, byly sjednoceny do samostatné kolonky „Rubriky s menším výskytem než 5 %“. Avšak v případě potřeby je lze snadno vygenerovat z kódovací knihy, která je součástí přílohy na CD.

Tabulka č. 2 – IP 3 Výskyt článků s ohledem na rubriku deníků

IP 3	Rubrika	Výskyt	Výskyt v procentech
17	Zpravodajství	43	18%
2	Regionální mutace	33	14%
13	Publicistika	33	14%
4	Titulní strana	28	12%
5	Z domova	23	10%
1	Události a politika	16	7%
8	Politika	15	6%
	Rubriky s menším výskytem než 5 %	46	19%
	celkem článků	237	100%

Tabulka č. 2 znázorňuje výskyt článků s ohledem na jednotlivé rubriky deníků. Vyplyvá z ní, že články v souvislosti s aktérem jsou nejčastěji vydávány v rubrice „Zpravodajství“ (18 %). Tato rubrika má primárně informativní funkci a je tedy možno vydedukovat, že deníky

¹⁵ Rubriky s nižším výskytem než 5 % jsou následující: Horizont (4 %), Téma (3 %), Názory (3 %), Rozhovor (3 %), Kultura (3 %), Ze zahraničí (1 %), Kavárna (1 %) a Nostalgie (1 %).

v souvislosti s Jaromírem Štětinou ze všeho nejvíce přináší informace o jeho činnosti, postojích a názorech.

Vysokou četnost zaujímají i rubriky „Regionální mutace“ a „Publicistika“, každá z nich vykazuje celkový procentuální podíl 14 %. Rubrika „Regionální mutace“ zahrnuje vydání určená různým krajům České republiky a neomezuje se pouze na pražskou metropoli. Tato rubrika zahrnuje zprávy jednak politického charakteru, ale také různé pozvánky na společenské akce, kde Jaromír Štětina vystupoval či vystupovat měl.

Rubriku „Publicistika“ téměř výhradně „okupují“ samotní žurnalisté všech tří deníků a v mnohem menší míře politikové¹⁶, přičemž všichni se vyjadřují k současnému politickému dění a toto dění taktéž komentují. Připomínám, že v této rubrice články v souvislosti s aktérem zaujímají z celkového souhrnu 14 %.

Jaromír Štětina se s celkovou četností 12 % (28 výskytů z celkového počtu 237 článků) objevuje v člancích na titulních stranách deníků, což poukazuje na to, že když už o něm deníky různým způsobem referují, přisuzují dané zprávě či události nemalou důležitost.

Rubrika „Z domova“ se zaměřuje na celkové dění uvnitř České republiky, zahrnuje jak dění politické, tak různé společenské či jiné události. V člancích této rubriky se Jaromír Štětina vyskytuje s celkovou četností 10 %.

Rubriky „Události a politika“ a „Politika“ se s největším důrazem zaměřují na dění české politické scény. Zde se aktér jakožto politik vyskytuje s celkovou četností 13 %.

3.2.1.1.3 IP 4 – Autor článku

Identifikační proměnná 4 mapuje autora jednotlivých článků. Do jisté míry tak opisuje procentuální rozložení jednotlivých analyzovaných článků podle svých deníků (viz tabulka č. 1), ale taktéž nás informuje o tom, kolik článků v analyzovaných denících a v analyzovaném období vytvořil sám aktér Jaromír Štětina (viz tabulka č. 3 IP 4 – Rozdělení článků dle jejich autora).

---

¹⁶ V tomto případě s jedním výskytem politik ČSSD a se třemi výskyty politik, resp. politička KSČM. Článek, jehož autorem je Jaromír Štětina, se v rubrice „Publicistika“ vyskytuje pouze jednou – pozn. I. D.

Tabulka č. 3 – IP 4 Rozdělení článků dle jejich autora

IP 4	Autor článku	Výskyt	Výskyt v procentech
3	žurnalista Práva	89	38 %
2	žurnalista Mladé fronty Dnes	63	27 %
1	žurnalista Lidových novin	54	23 %
4	jiná tisková agentura či jiný autor	13	5 %
7	Jaromír Štětina	13	5 %
6	politik KSČM	3	1 %
5	politik ČSSD	2	1 %
	celkem článků	237	100 %

Jak jsem již předesílal, první tři, resp. čtyři kategorie, tedy převážně žurnalisté jednotlivých analyzovaných deníků, do jisté míry kopírují své rozložení v analyzovaném vzorku.

Články, jejichž autorem byl politik či politička, zaujímají poměrně inferiorní postavení. Z celkového analyzovaného vzorku 237 článků je u dvou článků autorem politik ČSSD a u třech politik, resp. politička KSČM. V procentuálním vyjádření zaujímají obě tyto skupiny shodně po 1 %.

Jaromír Štětina v analyzovaném vzorku deníků vygeneroval celkem třináct vlastních článků, což v celkovém souhrnu zaujímá hodnotu 5 %. Dá se tedy konstatovat, že kontrola mediálního prostoru Jaromíra Štětiny v analyzovaných denících a v analyzovaném období je 1:20 (tedy jeden jeho vlastní článek ku dvaceti článkům jiných autorů). Níže předkládám tabulku, která mapuje výskyt vlastních aktérových článků po jednotlivých denících (viz tabulka č. 4 – Výskyt článků, jejichž autorem je Jaromír Štětina).

Tabulka č. 4 – Výskyt článků, jejichž autorem je Jaromír Štětina

Výskyt článků, jejichž autorem je Jaromír Štětina		
Médium	Výskyt	Výskyt v procentech
Lidové noviny	8	62 %
Mladá fronta Dnes	4	31 %
Právo	1	8 %
celkem autorských článků	13	100 %

Tabulka č. 4 nám dává povědomost o tom, v jakých denících a s jakou četností jsou publikovány články, které sepsal sám aktér. Z tabulky je patrné, že z celkem třinácti aktérových uveřejněných článků jich bylo osm vydáno v Lidových novinách, což v procentuální hodnotě představuje 62 %.

Druhou nejvyšší četnost jsme s to zaznamenat v Mladé frontě Dnes, kde byly publikovány celkem čtyři články, tedy z celkového souhrnu vychází hodnota 31 %. Naopak nejnižší četnost aktérových článků je v deníku Právo. Zde byl publikován pouze jeden článek (zastoupení 8 %).

Když porovnáme tabulku č. 1 (IP 1 – Výskyt článků s aktérem J. Štětinou v jednotlivých analyzovaných denících) a tabulku č. 4 – Výskyt článků, jejichž autorem je Jaromír Štětina), vyjde nám najevo, že ačkoli je Jaromír Štětina nejvíce diskutován v deníku Právo, má zde takřka nejmenší prostor pro samostatnou presentaci, resp. nejmenší prostor pro publikaci svých vlastních článků. Naopak tento největší prostor má s ohledem na analyzovaný vzorek v Lidových novinách (z celkového počtu 13 aktérových článků bylo v tomto deníku uveřejněno článků 8, což představuje 62 %) a poté v Mladé frontě Dnes (4 články zaujímají v celkovém souhrnu hodnotu 31 %).

Specifikaci a interpretaci obsahů, resp. témat u článků, jejichž autorem je sám aktér, podávám v kapitole 3.2.1.2.2 „Specifikace témat u článků, jejichž autorem je Jaromír Štětina“.

3.2.1.2 Analytické proměnné

Při tvorbě kódovací knihy a selekce, které jevy, resp. analytické proměnné (AP), jsou a nejsou relevantní, jsem důkladně bral zřetel na to, aby analýza byla v souladu s výzkumným cílem a s výzkumnými hypotézami této práce.

Jelikož mi šlo primárně o identifikaci témat, s nimiž jsou aktéři v analyzovaných denících spojováni, zpočátku jsem se zaměřil hlavně na detekci těchto témat. V průběhu analýzy jsem však usoudil, že je vhodné zachytit i jiné charakteristiky, které jsou aktérům napříč novinovými články přisuzovány. Taktéž jsem mapoval výskyt či počet a charakter citací jednotlivých aktérů. Protože se v tomto kontextu vyskytlo relativně velké množství citací směřovaných ke Komunistické straně Čech a Moravy (KSČM), zdálo se mi relevantní vytvořit pro citace tohoto typu jednotlivou proměnnou. Jistou vypovídací hodnotu mají dle mého soudu i citace jiných českých politiků, ať už vzhledem k osobnostem aktérů či vzhledem k tématům, která aktéři iniciují, a proto jsem je rovněž zahrnul do samostatné proměnné. Jelikož aktéři poměrně často v článcích odkazovali různým způsobem ke „komunismu“, tato možnost si dle mého názoru zasloužila také specifickou proměnnou, i když pouze binárního charakteru. A konečně, zaznamenával jsem explicitní výskyt aktérů studie v titulu článku. To mi dalo jistou povědomost o tom, jakou důležitost jednotlivé deníky přisuzují aktérovi v kontextu s referovaným obsahem.

Analytických proměnných bylo vytvořeno celkem jedenáct a zde předkládám jejich nekomentovaný výčet:

- **AP 1** – Hlavní téma článku
  - o Škála AP 1: 1-25
- **AP 2** – Vedlejší téma článku
  - o Škála AP 2: 0-25
- **AP 3** – Celkové ladění článku vzhledem k J. Štětinovi
  - o Škála AP 3: 1-4
- **AP 4** – Počet citací J. Štětiny v článku
  - o Škála AP 4: 1-4
- **AP 5** – Charakter vyznění citací J. Štětiny v článku
  - o Škála AP 5: 1-6
- **AP 6** – Charakter citací J. Štětiny vzhledem ke KSČM
  - o Škála AP 6: 1-4
- **AP 7** – Počet citací jiných osobností z české politiky vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje
  - o Škála AP 7: 1-7
- **AP 8** – Vyznění citací jiných českých politických osobností vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje
  - o Škála AP 8: 1-5
- **AP 9** – Charakteristika osobnosti J. Štětiny v článku
  - o Škála AP 9: 1-4

- **AP 10** – Výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku
  - o Škála AP 10: 1-2
- **AP 11** – Explicitní výskyt jména J. Štětiny v titulu článku
  - o Škála AP 11: 1-2

Kompletní Kódovací kniha obsahující výskyt jednotlivých identifikačních i analytických proměnných tvoří přílohu na CD „Kódovací kniha – Jaromír Štětina“.

3.2.1.2.1 AP 1 – Hlavní téma článku

První analytická proměnná se zaměřuje na hlavní téma článku, resp. na téma, jemuž je v souvislosti s aktérem věnována největší pozornost. Jelikož mi šlo v této studii primárně právě o identifikaci témat, s nimiž je daný aktér v analyzovaných denících a v analyzovaném

období spojován, předkládám nejdříve tabulku č. 5, která vykazuje četnosti všech detekovaných témat. Jednotlivá témata jsou seřazena sestupně, tedy od témat s největším zastoupením k tématům se zastoupením nejmenším.

Tabulka č. 5 – AP 1 Výskyt všech detekovaných hlavních témat

AP 1	Hlavní téma článku	Výskyt	Výskyt v procentech
19	Podpora J. Čunka	38	16 %
16	Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon	37	16 %
1	Boj s nacionalistickým extremismem	22	9 %
10	Knihy, cestování, sport, diskuse, aj.	21	9 %
25	Zpochybňování R. Obsta	20	8 %
12	Kritika KSČM	15	6 %
8	Kauza CzechTek	13	5 %
24	Volba presidenta republiky	10	4 %
7	Jiná témata domácí politiky	9	4 %
20	Podpora V. Hučina	7	3 %
2	Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM	6	3 %
3	Ekologie a ochrana životního prostředí	5	2 %
6	Intervence ČSSD a BIS do kauzy Hučín	4	2 %
13	Kritika soudobého Ruska	4	2 %
15	Legislativní snaha o uznání genocidy Arménů	4	2 %
17	Lidská práva a svobody (domácí kontext)	4	2 %
18	Lidská práva a svobody (zahraniční kontext)	4	2 %
21	Podpora výstavby raketové základny USA v Čechách	3	1 %
4	Charitativní akce	2	1 %
5	Intervence ČSSD a BIS do kauzy Čunek	2	1 %
11	Kritika ČSSD či J. Paroubka	2	1 %
23	Upozornění na bývalé agenty StB	2	1 %
9	Kauza Filip	1	0 %
14	Kritika Štětínovy minulosti	1	0 %
22	Snaha vyznamenat Mašiny státním vyznamenáním	1	0 %

Jelikož tabulka č. 5 je poměrně rozsáhlá, usoudil jsem, že je rozumnější¹⁷ tabulku zredukovat. Kvůli větší srozumitelnosti jsem vytvořil taktéž jakousi klauzuli, která znamená jistou propustku k podrobnější diskusi a interpretaci daného tématu. K překonání této klauzule je nutné, aby se daná jednotlivá témata vyskytovala v analyzovaném vzorku v minimálním počtu „pět“ včetně, což z procentuálního hlediska představuje hodnotu 2 % a výše. Ostatní témata s nižším výskytem četnosti jsem posléze sjednotil do kolonky „Témata s výskytem menším než 5“.

¹⁷ Dle mého názoru je to rozumnější proto, že existuje jakási přímá úměra mezi četností výskytu daného tématu a jeho následnou schopností formovat aktérův mediální profil. Jinými slovy témata s velmi malým výskytem mají taktéž velmi malou moc konstruovat aktéra v médiích – pozn. I. D.

Z výše stanovených kritérií pak vychází tabulka č. 6 – Výskyt čteněji zastoupených témat (viz níže).

Tabulka č. 6 – Výskyt čteněji zastoupených témat

AP 1	Hlavní téma článku	Výskyt	Výskyt v procentech
19	Podpora J. Čunka	38	16 %
16	Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon	37	16 %
1	Boj s nacionalistickým extremismem	22	9 %
10	Knihy, cestování, sport, diskuse, aj.	21	9 %
25	Zpochybňování R. Obsta	20	8 %
12	Kritika KSČM	15	6 %
8	Kauza CzechTek	13	5 %
24	Volba presidenta republiky	10	4 %
7	Jiná témata domácí politiky	9	4 %
20	Podpora V. Hučina	7	3 %
2	Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM	6	3 %
3	Ekologie a ochrana životního prostředí	5	2 %
	Témata s výskytem menším než 5	34	14 %

Z tabulky č. 6 vychází tematický mediální profil Jaromíra Štětiny s ohledem na analyzované deníky a na analyzované období. S největším výskytem se objevuje téma č. 19 „Podpora J. Čunka“ (38 výskytů), o jeden výskyt méně vykazuje téma č. 16 „Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon“. Znatelně nižší četnost zaujímají témata č. 1 „Boj s nacionalistickým extremismem“ (22 výskytů), č. 10 „Knihy, cestování, sport, diskuse, aj.“ (21 výskytů) a proměnná č. 25 „Zpochybňování R. Obsta“ (20 výskytů). Mezi témata, která dosáhla menšího výskytu než 20, spadá téma č. 12 „Kritika KSČM“ (15 výskytů), téma č. 8 „Kauza CzechTek“ (13 výskytů), téma č. 24 „Volba presidenta republiky“ (10 výskytů). Nejméně se vyskytující témata v tabulce č. 6 nedosáhla četnosti výskytu 10 a jmenovitě se jedná o č. 7 „Jiná témata domácí politiky“ (9 výskytů), č. 20 „Podpora V. Hučina“ (7 výskytů), č. 2 „Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM“ (6 výskytů) a konečně č. 3 „Ekologie a ochrana životního prostředí“ (5 výskytů). Témat s celkovým výskytem menším než 5 je v souhrnu třináct¹⁸ a dohromady vykazují 34 výskytů.

¹⁸ Jmenovitě se jedná o témata č. 6 „Intervence ČSSD a BIS do kauzy Hučín“ (4 výskytů), č. 13. „Kritika soudobého Ruska“ (4 výskytů), č. 15 „Legislativní snaha o uznání genocidy Arménů“ (4 výskytů), č. 17 „Lidská práva a svobody (domácí kontext)“ (4 výskytů), č. 18 „Lidská práva a svobody“ (zahraniční kontext) (4 výskytů), č. 21 „Podpora výstavby raketové základny USA v Čechách“ (3 výskytů), č. 4 „Charitativní akce“ (2 výskytů),

Níže jednotlivá témata blíže diskutuji a do jisté míry i interpretuji. Začínám s těmi tématy, která se v analyzovaném vzorku vyskytovala s největší četností.

Absolutně nejvyšší výskyt v analytické proměnné 1 „Hlavní téma článku“ zaznamenalo č. 19 „**Podpora J. Čunka**“ (38 výskytů). Toto téma by se dalo dále rozdělit na Štětinovu podporu J. Čunka v záležitosti vsetínských Romů a na Štětinovu podporu J. Čunka v jeho korupční aféře (viz tabulka č. 7 níže).

Tabulka č. 7 – Další rozčlenění AP 1-19 „Podpora J. Čunka“

AP 1-19 "Podpora J. Čunka"	Výskyt	Výskyt v procentech
Podpora J. Čunka ohledně jeho nakládání se vsetínskými Romy¹⁹	9	24 %
Podpora J. Čunka v souvislosti s jeho korupční kauzou²⁰	29	76 %

Tabulka č. 7 vyjadřuje další členění analytické proměnné „Podpora J. Čunka“. Z tabulky je patrné, že největší procento podpory (76 %), které je v analyzovaných článcích v rámci této proměnné zachyceno, souvisí se Štětinovou podporou J. Čunka v jeho korupční kauze (viz níže). Nyní je třeba ve stručnosti diskutovat a interpretovat samotné téma.

Jiří Čunek je předsedou parlamentní politické strany KDU-ČSL²¹ a je za tuto stranu zvolen do Senátu PČR. Jedná se o kontroverzního politika, se kterým je spjato hned několik kauz. Kauzy, které se týkají merita této proměnné, jsou však dvě – Čunkovo vystěhování vsetínských Romů a Čunkova korupční aféra. Na tomto místě ve stručnosti popíši obě kauzy a vyjádřím vztah Jaromíra Štětiny k nim. Upozorňuji na to, že budu prezentovat konotace vycházející z analyzovaných článků, a nikoli autentický postoj Jaromíra Štětiny.

Celá kauza ohledně vsetínských Romů se odehrála v době Čunkova výkonu mandátu starosty města Vsetína. Ve Vsetíně romské rodiny obývaly byty, za které dlužily na nájemném. Jiří Čunek je v této souvislosti považován za hlavního aktéra, který se zasloužil o vystěhování inkriminovaných romských rodin ze Vsetína za hranice kraje. Další Romy nechal Čunek vystěhovat z důvodu plánované demolice vsetínského domu obývaného Romy. Aby se

---

č. 5 „Intervence ČSSD a BIS do Kauzy Čunek“ (2 výskyty), č. 11 „Kritika ČSSD či J. Paroubka“ (2 výskyty), č. 23 „Upozornění na bývalé agenty StB“ (2 výskyty), č. 9 „Kauza Filip“ (1 výskyt), č. 14 „Kritika Štětinovy minulosti“ (1 výskyt) a konečně č. 22 „Snaha vyznamenat bratry Mašiny“ (1 výskyt) – pozn. I. D.

¹⁹ Viz PČČ 119, 120, 121, 122, 125, 133, 135, 137, 139.

²⁰ Viz PČČ 141, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 150, 153, 168, 169, 170, 171, 172, 175, 176, 177, 179, 181, 192, 199, 209, 210, 211, 216, 222, 231, 233, 234.

²¹ Křesťansko-demokratická Unie – Československá strana lidová.

tato demolice mohla provést, město těmto Romům neprodloužilo nájemní smlouvy. Přesto, anebo snad právě proto, že se rodiny z daného domu vystěhovat nechtěly, dostaly soudní výpověď a posléze byly vystěhovány.

Jaromír Štětina je v této souvislosti v analyzovaných novinových článcích líčen jako podporovatel těchto Čunkových kroků. V článcích se Jaromír Štětina Čunkova jednání zastává a odmítá nařčení, že by Jiří Čunek byl rasista. Ba naopak, Čunek dle Štětiny rasista není a jedná s Romy jako s kýmkoliv jiným. Tímto způsobem dle Jaromíra Štětiny Jiří Čunek Romy zrovnoprávnil.

V druhé Čunkově aféře jde o podezření s přijetí úplatku. Čunek měl dle obžaloby nezákonným způsobem nabýt částku 497 tisíc Kč, kterou si 14. února 2002, tedy v době, kdy byl starostou Vsetína, uložil do banky. Policie vklad těchto prostředků dává do souvislosti s tím, že realitní firma H & B Real, která získala od vsetínské radnice zakázku, tři dny před tím z banky vyzvedla 499 Kč. Čunek již od počátku zveřejnění této záležitosti nařčení z korupce odmítal. Patrně v důsledku této kauzy byl Čunek posléze zbaven postu místopředsedy vlády ČR a ministra pro místní rozvoj.

Analyzované články v kontextu této kauzy vykazují konotaci Štětiny podpory Čunka. Aby mohl být J. Čunek vyšetřován, bylo třeba jej zbavit senátorské imunity. Proti zbavení Čunka imunity však od počátku Jaromír Štětina vystupoval. Své stanovisko v denících odůvodňoval tím, že celá tato kauza je zpolitizovaná²². Taktéž Čunkovi projevoval svou důvěru a veřejně proklamoval, že Čunek je nevinný²³. Jak kauza pokračovala, Jaromír Štětina v analyzovaných denících s velkým důrazem poukazyval na to, že dozorujícím státním zástupcem v tomto Čunkově případě je Radim Obst, „který v minulosti selhal, protože poslal do basy Vladimíra Hučína²⁴“. Deníky citovaly Jaromíra Štětina, který státního zástupce Obsta nazval „bývalým komunistickým kolaborantem²⁵, který měl spolupracovat s StB a měl zamezovat rehabilitaci Vladimíra Hučína. Štětina je dále v denících presentován jako účastník několika demonstrací či manifestací, které se uskutečnily právě na podporu J. Čunka. Štětina je taktéž zmíněn jako ten, který byl pro Čunkův návrat do vlády a jako ten, který schvaloval odebrání celého případu přerovskému státnímu zastupitelství a jeho delegaci na jihlavské státní zastupitelství.

---

²² Viz PČČ 141.

²³ Viz PČČ 141.

²⁴ Viz PČČ 143.

²⁵ Viz PČČ 143.

Jeden článek²⁶ se však částí svého obsahu či částečnou konotací od těch ostatních liší²⁷. Vyšel 31. listopadu 2007 v deníku Právo a obsahuje informaci, podle které již Jaromír Štětina přestal podporovat Jiřího Čunka. Štětina se měl údajně vyjádřit v tom smyslu, že Čunek měl odkrýt své majetkové poměry již před vstupem do politiky. Dále měl Štětina dementovat všeobecné přesvědčení, že se Čunka nekriticky zastával. V této souvislosti je Štětina v článku citován: „*Jde mi jen o to, aby měl spravedlivé podmínky vyšetřování, což mu přerovské státní zastupitelství neposkytovalo*“ (PČČ 209).

Tento výstup z analýzy tohoto článku jsem považoval za nutné zmínit, jelikož interpretace Jaromíra Štětiny v rámci polostrukturovaného rozhovoru je s touto částí článku takřka v dokonalé shodě.

Tato proměnná také do jisté míry souvisí s tématem č. 25 „Zpochybňování R. Obsta“. Jelikož se však v člancích kategorizovaných pod tímto tématem explicitně nevyskytuje Štětinaova podpora Čunka, usoudil jsem, že je nutné je rozdělit. Obsahy článků kategorizovaných pod tématem č. 25 totiž výhradně charakterizují Štětinaovo zpochybňování Obsta, jakožto bývalého komunistického funkcionáře, a o Čunkově kauze zde není takřka zmínky. Tuto proměnnou o něco podrobněji diskutuji o kousek níže.

Druhý nejvyšší výskyt zaznamenalo téma AP 1 – 16 „**Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon**“. Vykazuje obdobnou četnost jako IP 1 – 19 „Podpora J. Čunka“, resp. o jeden výskyt méně (37 výskytů, vyjádřeno v procentech 16 %).

Jaromír Štětina patří mezi iniciátory a autory novely zákona, kteří legislativní formou usilují o zákaz propagace komunistických a nacistických symbolů. Celý novelizovaný paragraf zákona zní: „Kdo podporuje nebo propaguje komunismus, nacismus nebo jiné podobné hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let²⁸“. Články s touto proměnnou taktéž poukazují na to, že v případě odhlasování tohoto zákona by bylo nepřímou konsekvencí to, že by se KSČM musela přejmenovat.

V této souvislosti je v rámci tématu IP 1 – 16 Jaromír Štětina také zmiňován. Články mapují a komentují situaci v Senátu PČR, kde se Štětina pokoušel pro novelu zákona získat

---

²⁶ Viz PČČ 209. Článek nese signifikantní název „Nad předsedou lidovců láme hůl už i Štětina“ – pozn. I. D.

²⁷ Navzdory tomu, že tento článek vykazuje i jiné konotace než články ostatní, jsem článek zařadil pod proměnnou „Podpora J. Čunka“. V článku je totiž na významném prostoru diskutována právě Štětinaova podpora Čunka – pozn. I. D.

²⁸ Zdroj: www.jaromirstetina.cz – pozn. I. D.

širší podporu. V článcích odsuzuje KSČM a poukazuje na to, že „trvá-li KSČM na názvu ‘komunistická’, trvá na třídním boji²⁹.“ V analyzovaném materiálu taktéž neustále kritizuje, resp. odsuzuje KSČM a vyzývá k jejímu rozpuštění. Jako jeho hlavní argument deníky uvádějí Štětinovo přesvědčení, že KSČM vyzývá k násilí³⁰. Štětina taktéž v denících poukazuje na nesrovnalosti ohledně majetku předlistopadové KSČ. Dle jeho podezření měla tento majetek získat soudobá KSČM.

Dále je v tomto kontextu Štětina zmiňován jako iniciátor různých happeningových akcí, jejichž cílem je právě podpora výše uvedeného legislativního návrhu. Nejčastěji je zmiňován happening „S komunisty se nemluví³¹“ a je třeba zdůraznit, že analyzované deníky věnují poměrně dost prostoru výčtu známých osobností, které se happeningu zúčastnily, či které podepsaly petici „Zrušme komunisty“.

Právě petice „Zrušme komunisty³²“ zahrnuje poslední větší okruh, který je ve spojení s touto proměnnou v denících nejčastěji zmiňován. Petice³³ apeluje na poslance a senátory, aby „ve jménu budoucnosti“ zakázali komunistické hnutí, které se dle tohoto textu nezřeklo své minulosti, která znamenala pro tisíce lidí utrpení a smrt. Jaromír Štětina se angažuje v samotné redakční radě www.zrusmekomunisty.cz.

Tato proměnná také zahrnuje několik postojů, převážně z řad novinářů a politiků ČSSD, resp. politiků a političek KSČM, kteří se Štětinou vyjadřují výrazný nesouhlas³⁴.

AP 1 – 1 „**Boj s nacionalistickým extremismem**“ je třetí téma s největší četností (22 výskytů, tedy v celkovém souhrnu 9 %). Jaromír Štětina je v analyzovaných článcích vykreslen jako aktivní odpůrce nacionalistického extremismu, resp. jako ten, který se aktivně účastí různých neonacistických setkání (ať už koncertů či demonstrací), přičemž na těchto akcích situaci monitoruje a hlídá, jestli není porušován zákon.

Dále je v článcích kategorizovaných do této proměnné o Štětinovi referováno jako aktérovi, který spolu s dalšími anti-nacionalistickými aktivisty protestuje proti uskutečnění ohlášených nacionalistických demonstrací. Na adresu českých nacionalistů se Štětina

---

²⁹ Viz PČČ 57 – pozn. I. D.

³⁰ Viz např. PČČ 5 – pozn. I. D.

³¹ Viz např. PČČ 7 – pozn. I. D.

³² Viz www.zrusmekomunisty.cz – pozn. I. D.

³³ Text petice je uveden na www.zrusmekomunisty.cz – pozn. I. D.

³⁴ Viz např. PČČ 5, 65. Kupříkladu předseda ČSSD J. Paroubek tento návrh zákona označil „za politicky stupidní“ (viz PČČ 57), poslankyně KSČM Z. Rujbrová zase vytýká J. Štětinovi to, že se prostřednictvím této „kampaně chce pouze zviditelnit“ (viz PČČ 65) – pozn. I. D.

vyjadřuje velmi negativně³⁵, a často je dává do souvislosti s českými komunisty. V několika člancích je citován Štětínův výrok: „*Čeští neonacisté používají dnes svoji osvětimskou lež, čeští komunisté pak lež gulagskou. Je třeba jim v tom zabránit.*“³⁶

Je třeba poukázat na to, že největší množství článků³⁷ charakterizující tuto proměnnou je v souvislosti s pořádáním akce Národní strany v Letech u Písku. Na zdejším místě se v období druhé světové války vyskytoval internační tábor pro československé romské obyvatelstvo. Odtud byli Romové odvázeni do vyhlazovacího tábora v Osvětimi. Národní strana využila toto místo k pořádání své demonstrace, přičemž při příležitosti této demonstrace jeden z řečníků³⁸ Národní strany měl zpochybňovat holocaust. Jaromír Štětina byl zde přítomen a podal na řečníka trestní oznámení kvůli porušení § 261a o popírání genocidy³⁹. Rovněž je v člancích zachycena Štětínova kritika policie ČR, která dle jeho slov měla celou demonstraci ukončit. Když policie nezasáhla, „*(...) dává tím najevo, že nacismus je v našem státě povolen*“⁴⁰.

Celkovou četnost 21 výskytů (9 % z celkového vzorku) vykazuje téma AP 1 – 10 „**Knihy, cestování, sport, diskuse, aj.**“. Pod toto téma spadají události převážně společenského charakteru, resp. společenské akce a setkání, kterých se Štětina účastnil. Co se týče prvního pojmu z názvu proměnné, tedy *knihy*, Štětina je analyzovaném vzorku článků připomínán jako spoluautor knihy „*Výpravy za českými čerty*“⁴¹ a jako hlavní autor knihy „*Bastardi*“⁴², která má být inspirována ruskou realitou. Dále je aktér zmíněn při příležitosti křtu knihy cestovatelských a rybářských povídek Jana Rybáře⁴³.

O Štětínovi je sice s menší četností, ale přece, referováno v souvislosti jeho návštěvou a související diskusí na Letní žurnalistické škole K. H. Borovského v Havlíčkově Brodě⁴⁴, s jeho návštěvou Havířova při příležitosti diskuse ohledně problematiky islámu a arabských zemí, dále při příležitosti festivalu dokumentárních filmů Jeden Svět, jehož tématem byl porušování lidských práv v Evropě, při příležitosti konání vodácké akce na řece Lužnici, při

³⁵ Např. PČČ 55 – pozn. I. D.

³⁶ Viz např. PČČ 53 – pozn. I. D.

³⁷ Viz PČČ 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 92, 131, 228, 230 – pozn. I. D.

³⁸ Jan Skácel – pozn. I. D.

³⁹ Viz PČČ 78 – pozn. I. D.

⁴⁰ Viz PČČ 131 – pozn. I. D.

⁴¹ Viz Štětina, Jaromír, Hájková, Pavla. 2005. *Výprava za českými čerty*. Praha NLD. Také viz PČČ 67.

⁴² Viz Štětina, Jaromír. 2006. *Bastardi*. Praha NLD. Také viz PČČ 124, 134.

⁴³ Viz PČČ 60.

⁴⁴ Viz PČČ 100, 101, 102.

příležitosti několika veřejných debat, které pokrývaly tematiku válečného zpravodajství, a dalších jiných, které jsou v podstatě marginálního charakteru.

Na téma AP 1 – 25 „**Zpochybňování R. Obsta**“ jsem již poukazoval výše. Toto téma zaujímá v analyzovaném vzorku poměrně vysokou četnost (20 výskytů, tedy 8 %) a principiálně vzato by se z logiky věci mělo vázat k tématu IP 1 – 19 „**Podpora J. Čunka**“. Toto téma si však dle mého soudu zasloužilo být od „Podpory J. Čunka odděleno“, jelikož se v obsahu těchto článků Štětina podpora Čunka takřka nevyskytuje, ani se k ní neodkazuje.

Konstituční prvek článků s tímto tématem tvoří Štětina veřejná proklamace pochybnosti ohledně jakési morální způsobilosti či kompetence Radima Obsta jakožto státního zástupce a tedy představitele veřejné moci. Štětina zejména poukazuje na to, že Obst měl v minulosti styky s StB⁴⁵ a že Obst svou bezpečnostní prověrku, která tato nařčení vyvrací, měl získat podvodem. Dále je v člancích dáván Štětinovi prostor k vyjádření, která zahrnují Štětinův názor, podle kterého měl Obst zamezovat rehabilitaci bývalého důstojníka BIS Vladimíra Hučina a v tomto smyslu pracoval na politickou objednávku (ČSSD a KSČM).

Rovněž je několik článků věnováno Štětinově kritice, která pochází z řad Unie státních zástupců. Ti Štětinovi vyčítají, že veřejnými proklamacemi ohledně výroků o Obstových kontaktech s StB, ohrožuje základní principy právního státu. Štětina na to reaguje odmítavým způsobem a argumentuje tím, že právě Hučín zajistil dokumenty týkající se spolupráce Obsta a jeho rodičů s StB, a právě proto se měl Obst angažovat proti Hučínově rehabilitaci.

Šestý nejvyšší výskyt je přisouzen tématu AP 1 – 12 „**Kritika KSČM**“, jež se v analyzovaných člancích vyskytlo celkem 15krát a v procentuálním vyjádření tedy zaujímá 6 %.

Štětina v rámci tohoto tématu KSČM kritizuje za to, že se nedistancuje či jinak nevynezuje vůči předlistopadové KSČ. Čeští komunisté dle Štětiny nenesou morální zodpovědnost za zločiny, kterých se komunistická strana dopustila. Dále jí Štětina vytýká, že se otevřeně hlásí k Marxovým myšlenkám, ve kterých je obsažena výzva k násilí a k násilnému svržení dosavadního společenského řádu. Proto Štětina vidí v soudobé KSČM nebezpečí, které ohrožuje současnou demokratickou Českou republiku.

Taktéž Štětina kritizuje negativní postoj KSČM k umístění radarové základny USA, a v tomto kontextu je dokonce v článku citován, kdy Parlamentu ČR podal podnět na posouzení toho, jestli se KSČM svým odmítavým stanoviskem k americkému radaru

---

⁴⁵ Státní tajná bezpečnost KSČ – pozn. I. D.

nedopouští trestných činů vlastizrady či rozvracení republiky⁴⁶. V analyzovaném materiálu je zachyceno ještě jedno trestní oznámení, které Štětina na KSČM podal, a sice kvůli šíření třídní zášti⁴⁷.

Rovněž je aktér zmíněn jako antikomunistický aktivista, který se pravidelně zúčastňuje prvomájových a jiných demonstrací, jež mají primárně za cíl upozornit na to, že KSČM není demokratickou stranou. Články také v poměrně velké četnosti parafrázuji Štětinův výrok, podle kterého je KSČM zločineckou organizací⁴⁸.

Téma AP 1 – 8 „**Kauza CzechTek**“ se v analyzovaném vzorku mediálního diskursu nachází 13krát a v procentuálním souhrnu zaujímá 5 %. V médiích tolik diskutované téma „CzechTek“ se váže k technopárty, která se uskutečnila ve dnech 29. – 30. 7. 2005 v obci Mlýnec na Tachovsku. Tento taneční festival pro fanoušky hudebního stylu „techno“ však nebyl v médiích tolik diskutován z důvodu samotné taneční párty, nýbrž kvůli jejímu násilnému přerušení policií ČR. Policejní zásah měl nařídit tehdejší premiér ČR a předseda ČSSD Jiří Paroubek.

Jaromír Štětina samotnou razii policie proti účastníkům technopárty tvrdě kritizoval, namítal, že byla porušena práva účastníků této akce, kteří byli údajně jednak policií ČR nezákonně fyzicky napadeni a jednak jim byly v rozporu s legitimitou zabaveny tzv. soundsystémy. V tomto kontextu se tedy v analyzovaných článcích Jaromír Štětina poměrně významně stavěl za účastníky akce „CzechTek“.

V další skupině článků s tímto tématem je Štětina připomenut jako kritik „velitelů“ tohoto zásahu, čímž myslím jednak tehdejšího premiéra Jiřího Paroubka, tak tehdejšího ministra vnitra Františka Bublana a policejního velitele samotného zásahu Františka Pachla. Štětina se na těchto místech vyjadřuje v tom smyslu, že má-li stát získávat autoritu pouze na základě strachu mezi občany, pak si nezaslouží úctu. Dokonce na adresu inkriminovaných nejvyšších vládních činitelů dodává, že policejní zásah na akci CzechTek svědčí o tom, že v tomto státě komunistické metody řešit problémy za asistence síly dosud nevymizely⁴⁹. Policejní zásah dle Štětiny koneckonců svědčí o tom, jakou metodu chce Paroubek používat při řízení tohoto státu⁵⁰. Štětina taktéž kritizuje návrh obžalovat bývalého disidenta Stanislava

---

⁴⁶ Viz PČČ 203.

⁴⁷ Viz PČČ 15.

⁴⁸ Např. PČČ 21, 39, 180, 217.

⁴⁹ Tato parafráze je příkladem toho, že Jaromír Štětina se poměrně často vyjadřuje způsobem, který má „komunistickou“ konotaci, i když téma s komunismem nemá explicitně vzato co dočinění.

⁵⁰ Viz PČČ 38.

Pence pro pomluvu. Penc se měl tohoto trestného činu dopustit dotazem, zda velitel policejního zásahu proti účastníkům CzechTeku František Pachel pracoval pro StB⁵¹.

Konečně v samotných analyzovaných článcích je zachycen i Štětínův vztah k techopárty obecně. Dle jeho slov proti techopárty nic nemá, avšak nesmí být při pořádání těchto tanečních setkání porušen zákon⁵². Jednu z nich dokonce navštívil a poté konstatoval, že se mu na ní líbilo⁵³.

Témata s výskytem deset a více uzavírá AP 1 – 24 „**Volba presidenta republiky**“. Toto téma se v analyzovaném vzorku ve vytyčeném období objevilo 10krát a v procentuálním souhrnu zaujímá 4 %. Je třeba poznamenat, že na rozdíl od výše zmíněných témat v těchto analyzovaných článcích zaujímá Jaromír Štětina jakousi inferiorní roli, resp. články se z majoritní většiny týkají předvolebních průzkumů a mají a priori za cíl zjistit podporu jednotlivých kandidátů na presidenta ČR. Jaromír Štětina je zde mezi ostatními parlamentními presidentskými voliteli zasazen jako účastník různých anket, šetření, apod.

I přesto je nutné zmínit jeho vztah či představu o tehdy budoucí hlavě státu. Štětina již od počátku období, kdy začaly vycházet články s touto tematikou, deklaroval, že v prezidentské volbě nepodpoří nikoho, koho by, byť jediným hlasem, volili komunisté⁵⁴.

Dále je v článku presentováno Štětínovo úsilí prosadit jako kandidáta na presidenta republika Karla Schwarzenberga⁵⁵. Jak se diskuse mezi politickými stranami začaly více krystalizovat, Štětina se začal přiklánět k podpoře Jana Švejnara a volbu Václava Klause vylučoval⁵⁶. Posléze je referováno o tom, že Štětina patřil mezi zákonodárce, kteří podepsali nominační arch Jana Švejnara na presidenta republiky⁵⁷. V této souvislosti se v analyzovaném materiálu objevilo několik článků, které za tento krok Štětinu kritizují. Vyčítalo se mu, že on, jakožto zarytí antikomunista, nyní podporuje prezidentského kandidáta, který v případě zvolení údajně měl nabídnout komunistům spolupráci (např. v možnosti aktivní participace KSČM ve vládě)⁵⁸. To však Štětina přímo v jednom článku dementoval. Dle jeho slov však Švejnar s komunisty nejedná, jednat s nimi nehodlá, ani jim nenaslouchá, pouze je nutí, aby

---

⁵¹ Viz PČČ 68.

⁵² Viz PČČ 38.

⁵³ Viz PČČ 35.

⁵⁴ Viz PČČ 178, 195, 196.

⁵⁵ Viz PČČ 202.

⁵⁶ Viz PČČ 207.

⁵⁷ Viz PČČ 221.

⁵⁸ Viz PČČ 223.

naslouchali oni jemu. Při se Štětina odvolává na samotného Švejnara, který měl hovořit v intencích nutnosti KSČM reformovat, aby se odřekli vazeb na KSČ, aby jasně uznali veřejné vlastnictví, apod.⁵⁹.

Konečně i samotné KSČM se nezamlouvá, že Jaromír Štětina je pod kandidaturou Jana Švejnara, protože dle jejich přesvědčení si Štětina založil svou politickou kariéru na antikomunismu a snaže zakázat KSČM. Toto pro KSČM představuje jakousi překážku vloženou na cestě k volbě Jana Švejnara prezidentem ČR⁶⁰.

Téma AP 1 – 7 „**Jiná témata domácí politiky**“ vykazuje celkovou četnost 9 výskytů, tedy 4 % z absolutního souhrnu. Toto téma obsahuje články s „podtématy“ typu Štětiny kritiky výstavby bytů v Praze na Jižním Městě⁶¹, Štětinu pozitivní postoj k plánované konstituci Ústavu paměti národa, který by měl v popisu své práce správu dokumentů z období komunismu (resp. z let 1948 – 1989)⁶², dále Štětinu kritiku vedení Senátu PČR, které mu odmítlo v časopise „Senát“ otisknout jeho článek o návštěvě Gruzie⁶³, dále články referují o Štětinově podpoře jeho kolegyně Paukrtové⁶⁴ v senátní volební kampani, a taktéž o podpoře v senátní volební kampani T. Fisherové⁶⁵.

Jeden článek zaznamenává Štětinu negativní postoj k legislativnímu návrhu, který ve svém důsledku omezoval imunitu zákonodárců pouze na dobu výkonu jejich mandátu⁶⁶. A konečně tři články⁶⁷ zmiňují Štětinu podporu expředsedy KDU-ČSL Miroslava Kalouska, který v období sestavování vlády po volebním patu v červnu roku 2006 vyjednával s ČSSD a s KSČM. Podle Štětiny byly Kalouskovy kroky namířeny proti snahám komunistů dostat se k moci. Štětina v těchto článcích označuje Kalouska za „čestného muže“.

Tento okruh témat zakončuji podotknutím, že pět článků z tématu „Jiná témata domácí politiky“ vykazuje konotaci „komunismu“.

---

⁵⁹ Viz PČČ 237. Toto je dle mého soudu v rozporu s jinými Štětinovými výroky. Zde Štětina souhlasí se Švejnarovou koncepcí komunisty reformovat, ale jinde konstatuje, že komunisté, resp. KSČM je nereformovatelná a je ji třeba zrušit – pozn. I. D.

⁶⁰ Viz PČČ 224.

⁶¹ Viz PČČ 2.

⁶² Viz PČČ 109.

⁶³ Viz PČČ 114.

⁶⁴ Viz PČČ 115.

⁶⁵ Viz PČČ 116.

⁶⁶ Viz PČČ 118.

⁶⁷ Viz PČČ 104, 105, 106.

Téma AP 1 – 20 „**Podpora V. Hučina**“ je v analyzovaném vzorku zastoupeno 7krát, což zaujímá celkový procentuální výskyt 3 %. Články reflektovaly Štětinovu podporu⁶⁸ bývalému disidentovi a bývalému důstojníkovi BIS⁶⁹ Vladimíru Hučínovi při jeho kandidatuře do Senátu PČR celkem pětkrát. Jeden článek referuje o tom, že Štětina byl přítomen na soudním procesu s Hučínem v Přerově. Toto líčení bylo pro širokou veřejnost uzavřeno, jelikož soud projednával utajované skutečnosti. Konečně poslední článek tohoto tématu obsahuje Štětinovu parafrázi z dokumentárního filmu o Vladimíru Hučínovi. Štětina se v této souvislosti vyjadřuje v intencích toho, že celý proces s Hučínem je nemravný komplot komunistických funkcionářů⁷⁰.

Celkovou četnost 3 % ještě vykazuje téma AP 1 – 2 „**Dočasná senátní komise pro posouzení ústavnosti KSČM**“ (6 výskytů). Články informují publikum jednak o tom, že sám Štětina navrhl etablovat tuto senátní komisi a jednak o tom, že od počátku byl horkým favoritem na její předsedání. Dále články obsahují Štětinův názor ohledně protiprávnosti KSČM, který měl být údajně podporován výsledky vygenerovanými touto senátní komisí. Konečně jeden článek referuje o tom, že jediným veřejným výstupem této komise po třech měsících je podezření, že registrace této politické strany se dostala do rozporu se zákonem o protiprávnosti komunistického režimu⁷¹.

Poslední téma, které vykazuje parametry splnění mé vytyčené klauzule pěti výskytů, je AP 1 – 3 „**Ekologie a ochrana životního prostředí**“ (5 výskytů, což jsou 2 %). Čtyři články tohoto tématu odkazují na Štětinovu podporu odpůrců výstavby rychlostní komunikace R 43 v Českém ráji. Jaromír Štětina je dokonce zmíněn jako ten, který nad protestními akcemi tohoto charakteru převzal záštitu, a jako ten, který se zúčastnil pořádaných pochodů proti této výstavbě. Dle jeho názoru „(...) *je nutné zakročit proti plánu této výstavby, jinak by nás totiž naši vnuci mohli nazvat barbary.*“⁷²

---

⁶⁸ To, že Jaromír Štětina Vladimíra Hučina jaksi obecně podporuje, je dle mých informací obecně známý fakt. Tuto podporu Štětina například vyjadřuje i na přebalu Hučínovy knihy „Není to o mně, ale o nás“ (ISBN 80-239-7177-8). Doslovný citát zní: „*Spolu s Vámi, vážený pane Šinágle, si myslím, že by pan Hučín byl výborný šéf BIS, už proto jen, že patří mezi nepodplatitelné*“ – pozn. I. D.

⁶⁹ Bezpečnostní informační služba ČR – pozn. I. D.

⁷⁰ Viz PČČ 126.

⁷¹ Viz PČČ 140.

⁷² Citace z článku PČČ 27.

Konečně jeden článek informuje o tom, že se Štětina zúčastnil testu na přítomnost zdravích škodlivých látek pořádaný ekologickým hnutím Greenpeace⁷³.

Poslední kategorii analytické proměnné 1 „Hlavní téma článku“ tvoří mnou ustavené seskupení „**Témat s výskytem menším než 5**“. Témat různého druhu je zde dohromady 34, což představuje podíl z analyzovaného vzorku 14 %. Diskutovat hodlám pouze některá z nich, resp. ta, která považuji za významná. Především, že níže diskutovaná témata se v analyzovaných denících vyskytla maximálně 4krát za období tří let, což dle mého přesvědčení má pouze minimální vliv na mediální konstrukci tohoto aktéra.

Čtyři články referují o tom, že Jaromír Štětina poukazoval na „**Intervenci ČSSD a BIS do kauzy Hučín**“. Podle Štětina vyjádření BIS na pokyn ČSSD vedla diskreditační kampaň s cílem zničit Hučína. V člancích je taktéž zachyceno, že Štětina v této souvislosti poslal Sněmovní komisi pro kontrolu BIS materiály, které mají toto jeho tvrzení doložit. Avšak v článku je upozorňováno, že tyto materiály pocházejí z utajovaných spisů BIS a Štětina by neměl mít informacím této kategorie přístup. Další článek naopak Štětina v této souvislosti jaksí očisťuje, protože Štětina vykresluje pouze jako toho, kdo pouze monitoruje dodržování lidských práv, a ten, kdo má v kontextu úniku tajných informací problém, není Štětina, nýbrž samotná BIS společně se státem⁷⁴.

Na obdobný zásah do soudního procesu Štětina upozorňuje ve dvou člancích⁷⁵, které jsem tematizoval jako „**Intervence ČSSD a BIS do kauzy Čunek**“. Články rovněž přinášejí informaci, podle které měl Štětina důkazy o tom, že ČSSD společně s BIS intervenovala do práce přerovské policie a státního zastupitelství, které se zabývaly případem údajné korupce Jiřího Čunka.

Rovněž čtyři výskyty zaznamenalo téma „**Kritika soudobého Ruska**“. Štětina se zde negativně vyjadřuje k soudobé politické a společenské situaci v Rusku, přičemž nejvíce akcentuje tamější oklešťování demokracie⁷⁶. Dále Štětina v analyzovaném materiálu odsuzuje Rusko-Čečenský konflikt⁷⁷. Konečně jeden článek⁷⁸ rovněž referuje o tom, že Štětina se přidal k signatářům otevřeného dopisu, ve kterém je označována moskevská oslava 60. výročí konce druhé světové války a vítězství nad Německem za parodii.

---

⁷³ Viz PČČ 17.

⁷⁴ Viz PČČ 220.

⁷⁵ Viz PČČ 212, 213.

⁷⁶ Viz PČČ 20, 83.

⁷⁷ Viz PČČ 83.

⁷⁸ Viz PČČ 19.

Za další poměrně zajímavé téma považuji Štětínovu „**Legislativní snahu o uznání genocidy Arménů**“ (4 výskyty, tedy 2 %). Články referují o tom, že Jaromír Štětina předložil zákon, po jehož schválení by Česká republika uznala spáchané násilí v tehdejší Osmanské říši v roce 1915 jako genocidu. Štětina tento svůj návrh obhajuje tím, že chce-li Turecko vstoupit do Evropské unie, je nutné, aby se vypořádalo s vlastní minulostí⁷⁹.

Poslední témata, která zaujmají výskyt čtyři včetně, jsou „**Lidská práva a svobody (domácí kontext)**“ a „**Lidská práva a svobody (zahraniční kontext)**“. Články⁸⁰ spadající pod první kategorii poukazují na to, že se Jaromír Štětina angažuje v několika různých případech, v rámci kterých byla dle jeho soudu porušena něčí práva (v rámci České republiky).

V zahraničním kontextu články vykreslují Štětínu jako kritika běloruského vládnoucího systému⁸¹, dále jako kritika dění ve východním Uzbekistánu, kde vládní jednotky tvrdě zasahovaly proti demonstrantům⁸² a neposlední řadě v jednom článku informuje publikum o tom, že vláda ČR uvolnila 20 mil. Kč na pomoc lidem vyhnaným ze své vlasti kvůli svému přesvědčení⁸³.

Konečně úplně poslední téma, které v souvislosti s Jaromírem Štětínou diskutuji, se týká Štětínovy „**Podpory výstavby raketové základny USA v Čechách**“. Toto téma zahrnuje jednak Štětínův pozitivní postoj k této plánované výstavbě, a jednak jeho veřejná vyjádření na manifestacích, kde varuje před ruským imperialismem⁸⁴.

3.2.1.2.2 Specifikace témat u článků, jejichž autorem je Jaromír Štětina

V předcházející kapitole jsem předložil kompletní výčet témat, s nimiž je Jaromír Štětina v analyzovaných denících a v analyzovaném období spojován. Totéž musím provést u těch článků, jejichž autorem je sám aktér. Následující specifikace témat, jejichž autorem je Jaromír Štětina, totiž představuje neoddělitelnou část této studie, protože zodpovídá jednu ze základních výchozích otázek, a sice otázku č. 4 „Na jakých tématech se v médiích (denících) za sledované období snaží (aktéři) sami profilovat?“

---

⁷⁹ Viz PČČ 89, 90, 91, 93.

⁸⁰ Viz PČČ 12, 18, 107, 167.

⁸¹ Viz PČČ 82.

⁸² Viz PČČ 22.

⁸³ Viz PČČ 229.

⁸⁴ Viz 152, 183.

Z kapitoly č. 3.2.1.1.3 „IP 4 – Autor článku“ již víme, že Jaromír Štětina v analyzovaném vzorku vygeneroval celkem třináct článků, z toho osm v Lidových novinách, čtyři v Mladé frontě Dnes a jeden v deníku Právo. Při analýze těchto článků jsem zjistil, že témata, která obsahují, se nijak neliší od kategorií témat, které byly vytvořeny v kapitole 3.2.1.2.1 „AP 1 – Hlavní téma článku“. U těchto témat jsem tedy zachoval identická škálová čísla. Níže předkládám tabulku č. 8, která vykazuje detekovaná témata těchto článků s ohledem na deníky, které je publikovaly.

Tabulka č. 8 – Témata u článků, jejichž autorem je J. Štětina

Téma článku (č. kategorie)	Deník (číslo kategorie)	PČČ	Výskyt v daném deníku	Výskyt tématu v procentech
Kritika KSČM (12)	Právo (3)	225	1	23%
	Lidové noviny (1)	226, 235	2	
Podpora J. Čunka (19)	Mladá fronta Dnes (2)	231	1	23%
	Lidové noviny (1)	233, 234	2	
Boj s nacionalistickým extremismem (1)	Mladá fronta Dnes (2)	228, 230	2	15%
Kauza CzechTek (8)	Lidové noviny (1)	227	1	8%
Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon (16)	Lidové noviny (1)	232	1	8%
Lidská práva a svobody (zahraniční kontext) (18)	Mladá fronta Dnes (2)	229	1	8%
Volba presidenta republiky (24)	Lidové noviny (1)	237	1	8%
Zpochybňování R. Obsta (25)	Lidové noviny (1)	236	1	8%
celkem autorských článků			13	100%

Z tabulky č. 8 vidíme, že Jaromír Štětina ve svých článcích nejčastěji kritizoval KSČM a podporoval J. Čunka (obě témata shodně po 23 % četnosti). Na třetím místě pak vyjadřoval svůj negativní postoj k nacionalistickému extremismu (2 výskyty a tedy 15 % podíl). Ke zbylým tématům, tedy ke kauze CzechTek, k legislativní snaze postavit komunismus mimo zákon, k lidským právům a svobodám v zahraničním kontextu, k volbě presidenta republiky a konečně k jeho důvodům ke zpochybňování Radima Obsta se v analyzovaném vzorku vyjadřoval shodně jednou, tedy každé téma tvoří z celkového souhrnu jeho autorských článků po 8 %.

I když všechna tato témata byla specifikována a interpretována v kapitole 3.2.1.2.1 „AP 1 – Hlavní téma článku“, ve stručnosti se je pokusím ještě o něco hlouběji rozebrat. Jak jsem již předesílal, činím tak z důvodu, že tato kapitola zodpovídá na jednu ze základních výzkumných otázek. Při této specifikaci opět postupuji od nejčetněji zastoupených témat k tématům s menším výskytem.

Ve svých vlastních člancích Jaromír Štětina nejčastěji kritizoval KSČM (téma č. 12). Články s touto tematikou byly publikovány ve dvou případech v Lidových novinách a v jednom případě v deníku Právo. V jednom článku⁸⁵ Štětina ostře kritizuje KSČM za to, že ve svém politickém programu vychází z Marxových tezí, které obsahují výzvy k násilí a k násilnému svržení dosavadního, demokratického společenského řádu. Štětina z toho dedukuje, že KSČM ve své cestě za nastolením „komunismu“ či socialismu chce svrhnout soudobé demokratické uspořádání za asistence násilí. A právě toto ve svém článku zdůrazňuje a kritizuje⁸⁶.

Články s tématem č. 19 „Podpora J. Čunka“ byly dvakrát vydány v Mladé frontě Dnes a jeden článek byl publikován v Lidových novinách. V jednom článku⁸⁷ s touto tematikou Štětina relativně široce popisuje Čunkovo jednání ohledně vsetínských Romů, přičemž toto jednání označuje za správné, jelikož zrovnoprávňuje Romy a v tomto kontextu také vyjadřuje Čunkovi podporu. Zbylé dva články⁸⁸ se týkají Čunkovy korupční aféry. Štětina v těchto člancích uplatňuje svůj názor, že celá tato kauza je uměle vyvolaná za účelem poškození Jiřího Čunka. Čunek je dle jeho soudu nevinný a v tomto smyslu mu rovněž vyjadřuje svou podporu.

Dva výskyty ve Štětinových člancích ještě zaznamenalo téma č. 1 „Boj s nacionalistickým extremismem“. Oba dva články⁸⁹ popisují akci Národní strany v Letech, kterou samotný Štětina kvůli monitorování tamější situace navštívil. Štětina byl údajně svědkem toho, že jeden z řečníků Národní strany ve svém projevu popíral holocaust. V této souvislosti v těchto člancích apeluje na policii ČR, aby celou tuto událost prošetřila a vynesla příslušná obvinění. Nutno dodat, že jeho první článek s tímto tématem byl vydán 23. 1. 2006 a druhý až o čtyři měsíce později, resp. 15. 5. 2006. To dle mého názoru poukazuje na to, že Jaromír Štětina celou tuto událost nenechal takřkajíc „usnout“.

V jednom článku⁹⁰ autora Jaromíra Štětiny v Lidových novinách bylo identifikováno téma č. 8 „Kauza CzechTek“. V tomto článku Štětina kritizuje tzv. „velitele“ celého zásahu

---

⁸⁵ Viz PČČ 225.

⁸⁶ Konec konců právě tato Štětinova dedukce patrně iniciovala konstituci Dočasné komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM, jejíž je Jaromír Štětina předsedou – pozn. I. D.

⁸⁷ Viz PČČ 231.

⁸⁸ Viz PČČ 233, 234.

⁸⁹ Viz PČČ 228, 230.

⁹⁰ Viz PČČ 227.

policie ČR proti účastníkům této akce. „Veliteli“ v této souvislosti myslím zejména Jiřího Paroubka a Františka Bublana.

Lidové noviny taktéž otiskly Štětínův článek s tématem⁹¹ č. 16 „Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon“. Štětina v tomto článku obhajuje návrh postavit komunismus mimo zákon, jehož je spoluautorem. Štětina se v článku vyjadřuje v tom smyslu, že nedokončenou revoluci (tím myslí tzv. „debolševizaci“ – pozn. I. D.) z roku 1989 je třeba završit těmi prostředky, které nám sama tato revoluce přinesla: pomocí práva, na základě parlamentního systému a demokracie.

Mladá fronta Dnes Štětínovi publikovala jeden článek⁹² s tématem č. 18 „Lidská práva a svobody (zahraniční kontext)“. Štětina ve svém článku informuje o tom, že vláda ČR uvolnila 20 mil. Kč na pomoc lidem vyhnaným ze své vlasti kvůli svému vlastnímu přesvědčení. Tato částka je tedy určena na pomoc uprchlíkům a imigrantům z nedemokratických států světa.

Jaromír Štětina taktéž v jednom článku⁹³ v Lidových novinách presentoval svůj postoj k volbě presidenta republiky, která se uskutečnila na jaře roku 2008. Pojetí tohoto celého článku vykazuje to, že Štětina má již jasno, komu dá svůj hlas a tudíž se dá říci, že zde vyjadřoval podporu presidentskému kandidátovi Janu Švejnarovi.

Konečně v úplně posledním jeho publikovaném článku se objevilo téma č. 25 „Zpochybňování R. Obsta“. V tomto článku Štětina zpochybňuje kompetenci Radima Obsta jakožto státního zástupce a připomíná jeho údajné předlistopadové vazby na StB.

Když bychom tedy porovnali témata, s jakými je Jaromír Štětina v analyzovaném vzorku v denících spojován, lépe řečeno a v souladu s výzkumnou otázkou, jakými je konstruován a témata, prostřednictvím kterých se sám v denících presentoval, vyjde najevo, že se do značné míry překrývají. Už samotný fakt, že Štětínou vytvořené články obsahovaly témata, která byla takřka identicky obsažena a presentována v AP 1 „Hlavní téma článku“, nás přivádí k tezi, že deníky konstruují jeho mediální obraz v souladu s jeho činností či v souladu s jeho snahami.

Avšak dle mého názoru bychom se nekritickým přijetím této teze mohli dostat na scestí. Stejně jednoduše by se totiž mohlo namítnout, že Štětina sepsal jiné články s úplně jinými obsahy či tématy, ale analyzované deníku mu je prostě neotiskly, jelikož je

---

⁹¹ Viz PČČ 232.

⁹² Viz PČČ 229.

⁹³ Viz PČČ 237.

nepovažovaly za zajímavé. Verifikovat či naopak falsifikovat tuto možnost by bylo rozhodně zajímavé a přínosné, ale dle mého soudu jaksí nad rámec této práce. I tak na tuto záležitost nabízím letmý pohled či interpretaci jedné zúčastněné strany, a sice samotného aktéra Jaromíra Štětiny, v rámci polostrukturovaného rozhovoru.

Tuto kapitolu tedy uzavřu shrnutím, které vyplynulo z výsledků mé analýzy. Tématem č. 19 „Podpora J. Čunka“ se Štětina ve svých článcích zabýval nejvíce, a to celkem třikrát (23 %). Identické téma vykazuje i největší četnost v AP 1 „Hlavní téma článku“ (celkem 16 %). Druhé téma, se kterým Štětina ve svých článcích pracoval rovněž nejčteněji, je téma č. 12 „Kritika KSČM“ (taktéž 23 %). Toto téma se také vyskytlo v pomyslné „top ten“ hlavních témat článků, přesněji na šestém místě a v celkovém souhrnu zaujímalo 6 %. Téma č. 1, tedy „Boj s nacionalistickým extremismem“, Štětina sám diskutoval dvakrát (15 %) a o tomto tématu deníky samy o sobě rovněž referovaly velice často, jelikož se v rámci hlavních témat článků umístilo s třetím největším výskytem (9 %).

Konečně Štětiny články, které obsahovaly po jednom výskytu, resp. články s tématy „Kauza CzechTek“, „Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon“, „Volba presidenta republiky“, „Zpochybňování R. Obsta“ a „Lidská práva a svobody (zahraniční kontext)“ se až na posledně zmíněné všechny umístily v „top ten“ AP 1 „Hlavní téma článku“.

3.2.1.2.3 AP 2 – Vedlejší téma článku

Druhá analytická proměnná mapuje výskyt vedlejších témat článku, která se v souvislosti s hlavním tématem v analyzovaném vzorku objevila. V zásadě platí, že vedlejší téma zaujímá oproti tématu hlavnímu jisté inferiorní postavení, je mu v článku věnován menší prostor a rovněž je na něho kladen znatelně menší důraz.

Jelikož AP 2 Vedlejší téma článku neobsahuje žádná jiná témata, která by se neobjevovala v předchozí analytické proměnné 1, zachoval jsem pro něj identickou tabulku. Nutno podotknout, že vedlejších témat se v článcích vyskytlo pouze šest, ostatní tedy vykazují nulovou četnost. Níže tedy předkládám tabulku pouze těch vedlejších témat, která zaznamenala četnost nenulovou.

Tabulka č. 9 – AP 2 Vedlejší témata článku

AP 2	Vedlejší téma článku	Výskyt
25	Zpochybňování R. Obsta	7
14	Kritika Štětiny minulosti	6
12	Kritika KSČM	3
17	Lidská práva a svobody (domácí kontext)	2
19	Podpora J. Čunka	2
11	Kritika ČSSD či J. Paroubka	1

Podotýkám, že všechna témata z této tabulky jsou diskutována výše, až na témata č. 14 „**Kritika Štětiny minulosti**“ a č. 11 „**Kritika ČSSD či J. Paroubka**“. První zmíněné téma zaznamenalo v AP 1 Hlavní téma článku pouze jeden výskyt a v souladu s vytvořenou klauzulí si tedy nezasloužilo podrobnější komentář. Toho se mu dostává až na těchto místech.

Téma „**Kritika Štětiny minulosti**“ se v kategorii vedlejších témat vyskytlo celkem šestkrát. Nutno dodat, že články s tímto tématem byly publikovány shodně třikrát v Lidových novinách a v deníku Právo. V Právu jsou zejména zmiňovány Štětiny cesty do tehdejšího SSSR v období normalizace, což by dle autora⁹⁴ článku nebylo možné bez Štětiny pozitivní vazby na KSČ. Naproti tomu v Lidových novinách⁹⁵ je zmíněna kritika Štětiny od senátora za Občanskou demokratickou stranu Jaromíra Volného, který Štětini vyčítá, že zatímco on sám seděl v komunistickém vězení, tak Štětina byl členem KSČ.

Téma „**Kritika ČSSD či J. Paroubka**“ zaznamenalo v AP 1 – Hlavní téma článku pouze dva výskyty a v AP 2 – Vedlejší téma článku pouze jeden výskyt. Jelikož toto téma nebylo dosud diskutováno, považuji za vhodné se k němu alespoň stručně zmínit.

Kritika ČSSD či J. Paroubka se omezuje na Štětinův komentář k tehdejší situaci v Poslanecké sněmovně PČR. Štětina Paroubkovi a politické straně, které je Paroubek předsedou vytýká, že při naplňování svého programu se významným způsobem opírá o podporu z řad poslanců KSČM⁹⁶. Dále Štětina kritizuje Paroubkův povolební projev, se kterým předseda ČSSD vystoupil před médii po vyhlášení předběžných výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v červnu roku 2006. Jeden článek⁹⁷ dokonce referuje o tom, že se Štětina v této souvislosti zúčastnil následné demonstrace za

⁹⁴ Autorem článku je Petr Uhl – pozn. I. D.

⁹⁵ Viz PČČ 204.

⁹⁶ Viz PČČ 21.

⁹⁷ Viz PČČ 94.

odstoupení Paroubka. Konečně v posledním článku⁹⁸ tohoto tématu se Štětina objevuje jako kritik termínu svatby Jiřího Paroubka, která se udála pro novodobé české dějiny významného a symbolického data 17. listopadu.

3.2.1.2.4 AP 3 – Celkové ladění článku vzhledem k J. Štětinovi

Analytická proměnná 3 určuje „Celkové ladění článku vzhledem k J. Štětinovi“. Tato proměnná vykazuje čtyři kategorie, resp. kategorie *pozitivní*, *neutrální*, *negativní* a *ambivalentní*.

Kategorie 1 *pozitivní* znamená, že článek je koncipován v tom smyslu, že dává Štětinovi za pravdu či souhlasí s jeho přístupem k dané věci. Kategorie 2 *neutrální* má charakter pouhého informování o Štětinových aktivitách či postojích k dané věci. Články této kategorie tedy neobsahují žádné hodnotící konotace a de facto pouze mapují a informují o Štětinových aktivitách. Kategorie 3 *negativní* je použita tehdy, když v článku zaznívá kritika Štětinových postojů či činů. Konečně kategorie 4 *ambivalentní* je zanesena u článku, který vykazuje jistou rozporuplnost v Štětinově hodnocení, resp. obsahuje jak pozitivní hodnocení Štětiny (jeho činů, postojů, atp.), tak upozornění na jeho problematické jednání. Níže předkládám tabulku (č. 10), která v globálu mapuje výskyt jednotlivých kategorií.

Tabulka č. 10 – AP 3 Celkové ladění článku vzhledem k J. Štětinovi

AP 3	Celkové ladění článku vzhledem k J. Štětinovi	Výskyt	Výskyt v procentech
2	neutrální	179	76%
3	negativní	26	11%
4	ambivalentní	17	7%
1	pozitivní	15	6%
	celkem	237	100%

Z tabulky č. 10 vyplývá, že drtivá většina článků má charakter pouhého informování o Štětinových aktivitách či o jeho postojích k dané záležitosti. Z celkového počtu 237 článků zaujímá výskyt kategorie 2 *neutrální* 179krát, což je z procentuálního hlediska 76 %.

Druhou nejčetněji zastoupenou kategorií je kategorie č. 3 *negativní*, která nese 26 výskytů, tedy 11 %. Sedmnáct výskytů zaznamenala kategorie 4 *ambivalentní* (7 %) a nejmenší počet výskytů vykazuje kategorie 1 *pozitivní* (15 výskytů, vyjádřeno procentuálně 6 %).

⁹⁸ Viz PČČ 215.

Tuto analytickou proměnnou lze tedy celkově uzavřít tvrzením, že v analyzovaných člancích je z absolutního hlediska o Jaromíru Štětinovi a jeho postojích, názorech, atp. ze tří čtvrtin pouze informováno, tedy referováno bez jakýchkoli hodnotících soudů, ale naopak je třeba upozornit na to, že pozitivní konotace jsou mu v člancích přisuzovány s nejmenší četností.

3.2.1.2.5 **AP 4 – Počet citací J. Štětiny v článku**

Analytická proměnná č. 4 „Počet citací J. Štětiny v článku“ vyjadřuje, jestli je v analyzovaných člancích aktér citován, a v případě, že ano, kolik jeho citací článek obsahuje. Škála této proměnné je následující: kategorie č. 1 znamená, že se v analyzovaném článku nevyskytla žádná Štětinova citace. Č. 2 – článek obsahuje jednu citaci J. Štětiny. Č. 3 – v článku je Štětina citován celkem dvakrát. Č. 4 – v článku je Štětina citován třikrát a vícekrát. V této souvislosti také níže překládám tabulku (tabulka č. 11).

Tabulka č. 11 – AP 4 Počet citací J. Štětiny v článku

AP 4	Počet citací J. Štětiny v článku	Výskyt	Výskyt v procentech
1	žádná citace	126	53%
2	jedna citace	67	28%
4	tři citace a více	26	11%
3	dvě citace	18	8%
	celkem článků	237	100%

Tabulka vypovídá o tom, že ve více než polovině článků, které byly v souvislosti s Jaromírem Štětinovou publikovány, se aktérové citace nevyskytují. Citace se neobjevují ve 126 člancích z celkového počtu 237 článků, což je 53 %. Naopak jedna citace se ve vybraném vzorku vyskytuje celkem 67krát, procentuálně vyjádřeno 28 %. Nejméně krát se vyskytuje kategorie 3 – *dvě citace*, resp. 18krát (8 %). Kategorie, která zahrnuje články, v nichž je Štětina citován nejvíce, tedy č. 4 – *tři citace a více*, pokrývá celkem 26 článků (11 % z celkového souhrnu článků).

Když bychom sečetli články, v nichž se citace, bez ohledu na jejich počet, vyskytly, vyšlo by najevo, že když deníky o aktérovi ve svých člancích referují, v 47 % jej taktéž citují.

3.2.1.2.6 AP 5 – Charakter vyznění citací J. Štětiny v článku

Tato analytická proměnná⁹⁹ zachycuje charakter vyznění citací Jaromíra Štětiny. Detekuje tedy to, jestli je vyskytující se citace svou konotací *vysvětlujícího* charakteru (č. 1), *defenzivního* (č. 2) charakteru, nebo jestli je daná citace *kritická* (č. 3). Tento výčet je ještě doplněn citacemi, které svou povahou *zesměšňují jiné lidi* (č. 4) a konečně ty, které naopak *zesměšňují samotného aktéra* (č. 5). Níže předkládám tabulku (č. 12) vyjadřující takto definované citace.

Tabulka č. 12 – AP 5 Charakter vyznění citací J. Štětiny v článku

AP 5	Charakter vyznění citací J. Štětiny v článku	Výskyt	Výskyt v procentech
1	vysvětlující	59	53%
3	kritický	41	37%
2	defenzivní	6	5%
5	zesměšňující J. Štětinu	3	3%
4	zesměšňující jiné lidi	2	2%
6	celkem článků s citacemi	111	100%

Z tabulky je patrné, že více než polovina citací (53 %), které v této proměnné analyzované články obsahují, má jakýsi vysvětlovací charakter. To znamená, že z výčtu Štětinových citací je největší prostor dáván aktérově explanaci svých kroků či postojů. Druhou nejvyšší četnost zaznamenala citace kritické konotace, což znamená, že Štětina skrze články vyjadřuje svůj negativní přístup k dané věci. Výrazně minoritní podíl mají citace kategorizované jako defenzivní (5 %), kde většinou Štětina obhájí svá tvrzení a stanoviska, dále zesměšňující samotného aktéra¹⁰⁰ (3 %) a zesměšňující jiné lidi¹⁰¹ (2 %).

Jelikož je v člancích z velké části aktér citován v souvislosti s jeho postoji ke KSČM, přišlo mi vhodné pro reflexi tohoto faktu vytvořit samostatnou proměnnou (viz tabulka č. 11).

3.2.1.2.7 AP 6 – Charakter citací J. Štětiny vzhledem ke KSČM

Jak jsem již naznačil výše, tato analytická proměnná zaznamenává charakter citací Jaromíra Štětiny vzhledem ke Komunistické straně Čech a Moravy. Tato proměnná zahrnuje tři kategorie, a sice citaci *kritickou* (č. 1), *odsuzující* (č. 2) a *smířlivou* (č. 3). Tabulku předkládám č. 13 níže.

⁹⁹ V této analytické proměnné nejsou zachyceny Štětiny citace směřované ke KSČM, které tvoří samostatnou proměnnou a jejichž výčet předkládám v následující podkapitole – pozn. I. D.

¹⁰⁰ Viz PČČ 23, 42, 142.

¹⁰¹ Viz PČČ 208 a 215.

Tabulka č. 13 – AP 6 Charakter citací J. Štětina vzhledem ke KSČM

AP 6	Charakter citací J. Štětina vzhledem ke KSČM	Výskyt	Výskyt v procentech
2	odsuzující	17	59%
1	kritický	11	38%
3	smířlivý	1	3%
	celkem článků s citacemi ke KSČM	29	100%

Z tabulky je celkem snadno možné vyčíst, že absolutní většina citací, které Jaromír Štětina v článcích ke komunistické straně použil, resp. které vybrané deníky ve svých článcích publikovaly, jsou *odsuzujícího* charakteru (59 %). Nutno dodat, že tyto citace se vztahují zejména k tomu, že dle Štětina názoru se stále hlásí k ideálům a praxi předlistopadové KSČ¹⁰². Druhý nejvyšší výskyt zaznamenaly citace kritické konotace (38 %) a smířlivá citace se mezi články¹⁰³ vyskytuje pouze jedna (podle procentuálního výpočtu pak zaujímá 3 %).

3.2.1.2.8 AP 7 – Citace osobností z české politiky vzhledem k J. Štětini či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

Tato proměnná pouze mapuje výskyt citací jiných osobností z české politiky buďto přímo k Jaromíru Štětini, nebo k tématu, které tento aktér v analyzovaných médiích zvedá. Níže předkládám tabulku č. 14 se zachyceným výskytem.

Tabulka č. 14 – AP 7 Výskyt citací českých politiků k J. Štětini či k tématu, které J. Štětina iniciuje

AP 7	Citace osobností z české politiky k J. Štětini či k tématu, které J. Štětina iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
1	členové ODS	18	21%
6	nestraniční (BEZPP)	17	20%
2	členové ČSSD	16	19%
3	členové KDU-ČSL	15	17%
5	členové KSČM	15	17%
4	členové SZ	4	5%
	celkem citací	85	100%

Nutno podotknout, že k Jaromíru Štětini se nejvíce v článcích vyjadřovali členové ODS (21 %) a politikové BEZPP (20 %) poté členové ČSSD (19 %), posléze křesťanští demokraté a členové KSČM (obě strany shodně o 17 %) a nejméně členové Strany zelených

¹⁰² Viz PČČ 8, 15, 39, 42, 43, 49, 52, 57, 59, 138, 140, 155, 156, 157, 232, 235, 237.

¹⁰³ Viz PČČ 203.

(5 %). Z tabulky je patrné, že citace členů parlamentních politických stran¹⁰⁴ se svým počtem nijak výrazně neliší, vyjma malého počtu citací pocházejících od příslušníků Strany zelených. To je však dle mého soudu determinováno tím, že analyzovaný vzorek deníků zahrnuje mimo jiné celý rok 2005, kdy Zelení ještě nebyli parlamentní politickou stranou. Tou se stali až po volbách v červnu roku 2006.

Z celkového počtu 237 článků se tedy jiní parlamentní politici vyjadřují na Štětinovu adresu, resp. k tématu, které Štětina iniciuje celkem 85krát, tedy zhruba v každém třetím článku, který byl v souvislosti s Jaromírem Štětinou v analyzovaných denících a v analyzovaném období uveřejněn. V následující analytické proměnné (AP 8) předkládám charakter vyznění citací těchto politiků.

3.2.1.2.9 AP 8 – Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

Tabulka č. 15 – AP 8 Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

AP 8	Vyznění citací českých politických osobností vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
1	pozitivní	25	29%
3	negativní	22	26%
2	neutrální	18	21%
5	Štětinovi jde o zviditelnění	18	21%
4	ambivalentní	2	2%
	celkem citací	85	100%

Tabulka č. 15 na první pohled zaujme tím, že největší procento (29 %) vyznění citací od českých politiků k Jaromíru Štětinovi či k tématu, které Štětina iniciuje, je pozitivního charakteru, tedy ve stručnosti řečeno, čeští politikové daném kontextu se Štětinou nejčastěji souhlasí. Na druhou stranu vidíme, že druhý největší výskyt zaznamenala negativní konotace, resp. v 26 % případů citací s Jaromírem Štětinou čeští politikové naopak nesouhlasí, tedy s jeho postojem k danému tématu se neztotožňují. Lze tedy konstatovat, že tyto citace vzhledem k Jaromíru Štětinovi jsou ve svém globálu značně polarizované.

¹⁰⁴ Jiné citace než od členů parlamentních politických stran se v tomto kontextu v analyzovaném vzorku nevyskytovaly – pozn. I. D.

Dále považuji za důležitou zmínit kategorii „Štětínovi jde o zviditelnění“. Poukazuje na to, že politikové považují aktérové postoje a proklamace primárně za prostředek, který Štětina využívá ke svému osobnímu zviditelnění.

Aby bylo jasnější, jaké konotace či jaké názory zaujímají k Jaromíru Štětínovi ty které politické strany, vytvořil jsem několik tabulek, které tyto postoje ozřejmují. Tabulky jsou členěny per partes, resp. po jednotlivých politických stranách. Tabulky předkládám chronologicky podle abecedy (podle názvu jednotlivých politických stran), nezávislí politikové, resp. politikové bez politické příslušnosti jsou uvedeny v tabulce poslední.

Tabulka č. 16 – Vyznění citací členů ČSSD vzhledem k J. Štětínovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

	Členové ČSSD	Výskyt	Výskyt v procentech
5	Štětínovi jde o zviditelnění	9	56%
3	negativní	4	25%
2	neutrální	2	13%
4	ambivalentní	1	6%
1	pozitivní	0	0%
	celkem citací členů ČSSD	16	100%

Jak můžeme vidět, největší výskyt zaznamenala kategorie „Štětínovi jde o zviditelnění“. Politikové ČSSD tak Štětínovi jaksi vytýkají, že na tématech, které aktér zvedá, a názorech, které veřejně proklamuje, se chce pouze zviditelnit.

Negativní citace členové ČSSD použili celkem čtyřikrát (25 % podíl ze všech jejich vyskytujících se citací), neutrální dvakrát (13 %), ambivalentní charakter zaujímá citace jedna (6 %) a pozitivní konotaci nevykazuje citace žádná. Můžeme tedy shrnout, že Jaromíru Štětínovi se žádné významné podpory či uznání od členů ČSSD nedostává.

Tabulka č. 17 – Vyznění citací členů KDU-ČSL vzhledem k J. Štětínovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

	Členové KDU-ČSL	Výskyt	Výskyt v procentech
1	pozitivní	12	80%
2	neutrální	2	13%
3	negativní	1	7%
4	ambivalentní	0	0%
5	Štětínovi jde o zviditelnění	0	0%
	celkem citací členů KDU-ČSL	15	100%

Z tabulky č. 17 jednoznačně vyplývá, že jak Štětina samotný, tak jeho postoje jsou u členů KDU-ČSL přijímány pozitivně (z 80 %). Negativní postoj je analyzovaném materiálu zastoupen pouze jednou (v celkovém souhrnu této tabulky 7 %).

Tabulka č. 18 – Vyznění citací členů KSČM vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

	Členové KSČM	Výskyt	Výskyt v procentech
3	negativní	12	80 %
2	neutrální	2	13 %
5	Štětinovi jde o zviditelnění	1	7 %
1	pozitivní	0	0 %
4	ambivalentní	0	0 %
	celkem citací členů KSČM	15	100 %

Tabulku č. 18 není nutno obšírně komentovat. Nejvíce výskytů zaznamenala charakteristika „negativní“ (80 %). Výskyty zaznamenaly ještě charakteristiky „neutrální“ (13 %) a „Štětinovi jde o zviditelnění“ (7 %). Konotace pozitivní a ambivalentní jsou takřka nulové.

Tabulka č. 19 – Vyznění citací členů ODS vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

	Členové ODS	Výskyt	Výskyt v procentech
5	Štětinovi jde o zviditelnění	7	39%
3	negativní	5	28%
1	pozitivní	3	17%
2	neutrální	2	11%
4	ambivalentní	1	6%
	celkem citací členů ODS	18	100%

Z tabulky č. 19 vyplývá, že sympatie k aktérovi či k tématu, které aktér v analyzovaných médiích zvedá, se vedle ČSSD a KSČM staví poměrně negativním způsobem i ODS. Největší výskyt zaznamenala charakteristika „Štětinovi jde o zviditelnění“ (39 %) a charakteristika „negativní“ (28 %). Konotace „pozitivní“ zaujímá v celkovém poměru 17 % a konotace „neutrální“ 11 %. Ambivalentní charakteristika se v člancích vyskytla pouze jednou, což je z procentuálního hlediska 6 %.

Tabulka č. 20 – Vyznění citací členů Strany zelených vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

	Členové SZ	Výskyt	Výskyt v procentech
1	pozitivní	2	50%
2	neutrální	2	50%
3	negativní	0	0%
4	ambivalentní	0	0%
5	Štětinovi jde o zviditelnění	0	0%
	celkem citací členů Strany zelených	4	100%

Z celkového výskytu čtyř citací zaujímají u výroků členů Strany zelených dvě kategorie, pozitivní a neutrální, shodně po dvou výskytech (každá z nich 50 % výskyt).

Tabulka č. 20 je obecně zatížena malým výskytem citací členů Strany zelených. Přesto je nutno zmínit, že členové Strany zelených se k Jaromíru Štětinovi žádným negativním způsobem nevyjadřují, což může být do jisté míry způsobeno tím, že Štětina za Stranu zelených do Senátu PČR kandidoval (není však jejím členem).

Tabulka č. 21 – Vyznění citací „nestraniků“ vzhledem k J. Štětinovi či vzhledem k tématu, které J. Štětina iniciuje

	„Nestraniční“ (BEZPP)	Výskyt	Výskyt v procentech
1	pozitivní	8	47%
2	neutrální	8	47%
5	Štětinovi jde o zviditelnění	1	6%
3	negativní	0	0%
4	ambivalentní	0	0%
	celkem citací „Nestraničků“	17	100%

Citace nestraničků jsou podobně jako citace členů KDU-ČSL pro Jaromíra Štětinu a pro jeho témata, názory, postoje, apod., velmi příznivé. Z celkového počtu sedmnácti citací je osm pozitivních (47 %), stejný počet neutrálních a pouze jedna zahrnuje konotace „Štětinovi jde o zviditelnění“ (6 %).

Analytickou proměnnou osm tedy můžeme shrnout tvrzením, že nejvíce jsou Jaromíru Štětinovi nakloněni členové KDU-ČSL, kteří jsou v tomto kontextu stíhání politiky bez politické příslušnosti (tedy nezávislími senátory a senátorkami) a mezi Štětinovi příznivce lze koneckonců označit i Zelené.

Když budeme naopak postupovat podle posloupnosti od toho nejhoršího k méně horšímu mínění, tak to nejhorší mínění mají o Štětínovi komunisté, poté občanští demokraté a konečně sociální demokraté.

3.2.1.2.10 AP 9 – Charakteristika osobnosti J. Štětiny v článku

Tato analytická proměnná vykazuje možnou charakteristiku osobnosti Jaromíra Štětiny v článku. Charakteristik jsem v člancích zaznamenal pouze 57 a rozčlenil jsem je do těchto kategorií: č. 2 znamená *negativní*, č. 3 *pozitivní* a č. 4 *ambivalentní*. Výsledná tabulka č. 21 vypadá následujícím způsobem.

Tabulka č. 22 – AP 9 Charakteristika osobnosti Jaromíra Štětiny v článku

AP 9	Charakteristika osobnosti J. Štětiny v článku	Výskyt	Výskyt v procentech
2	negativní	22	39%
3	pozitivní	20	35%
4	ambivalentní	15	26%
	celkem zachycených článků s charakteristikami	57	100%

Tabulka č. 21 poukazuje na to, že v největším počtu článků, které obsahují charakteristiku osobnosti Jaromíra Štětiny, se objevují charakteristiky s negativní konotací (39 %). To je však do jisté míry vykompenzováno poměrně vysokým výskytem konotace pozitivní (35 %). Dá se tedy konstatovat, že články s charakteristikami jsou velmi polarizované. Ambivalentní charakteristiky zaznamenaly nejmenší výskyt (15 výskytů, tedy 26 %).

3.2.1.2.11 AP 10 – Výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku

Předposlední analytická proměnná zachycuje, zdali se v souvislosti s Jaromírem Štětínou v analyzovaném materiálu vyskytuje jakákoliv konotace „komunismu“. Tyto konotace jsou poměrně rozsáhlého ražení. Obsahují jak Štětínovy odkazy k minulému, tj. předlistopadovému režimu v tehdejší Československu, či charakteristiky zahraničních totalitárních režimů (jako je Čína, Severní Korea, apod.), ale také zachycují Štětínova přirovnání jistých soudobých, zejména vládních metod k metodám „komunistickým“.

Tuto analytickou proměnnou jsem také vytvořil z důvodu, že většina veřejnosti má Jaromíra Štětínu vsugerovaného jako zarytého antikomunistu. Přišlo mi tedy nanejvýš vhodné detekovat, nakolik se v těchto, ať už „antikomunistických“, či „komunistických“ konotacích v analyzovaném vzorku objevuje. Tuto proměnnou do jisté míry komplementuje analytická proměnná č. 1 „Hlavní téma článku“, z níž již víme, že téma s druhým nejvyšším výskytem,

tedy „Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon“ (16 % podíl ze všech témat), dohromady s tématy č. 12 „Kritika KSČM“ (6 %) a č. 2 „Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM“ (3 %), tvoří plný 25 % podíl všech témat, s nimiž byl v analyzovaném vzorku deníků a v limitech analyzovaného období Jaromír Štětina diskutován. Když tedy uvážíme výsledky této analýzy, můžeme říci, že Štětinaův obraz antikomunisty sice vychází, avšak generalizovat a omezovat jeho působení v denících pouze na toto téma by bylo silně zavádějící.

Tabulka č. 22 demonstruje výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v člancích. Je binárního charakteru, tedy v případě, že se tato konotace v článku vyskytla, byla označena slovem „ano“, když naopak absentovala, byla označena slovem „ne“ (viz níže).

Tabulka č. 23 – AP 10 Výskyt jakékoliv konotace komunismu

AP 10	Výskyt jakékoliv konotace "komunismu"	Výskyt	Výskyt v procentech
2	ne	133	56 %
1	ano	104	44 %
	celkem konotací	237	100 %

Navzdory výše zmíněné diskusi analýza této proměnné odhalila, že větší části článků konotace „komunismu“ chybí (56 %). I tak je nutno dodat, že ve 44 % se konotace „komunismu“ objevuje, což rozhodně není vzhledem na vzorek 237 článků zanedbatelné číslo.

3.2.1.2.12 AP 11 – Explicitní výskyt jména J. Štětiny v titulu článku

Tato poslední analytická proměnná je rovněž binárního charakteru (ano / ne) a má za cíl zmapovat, zdali se v titulech článků, ve kterých je posléze Štětina diskutován, explicitně objevuje jeho jméno. Této analytické proměnné přisuzují jistou důležitost z obdobného důvodu, jako identifikační proměnné 3 „Rubrika článku“, resp. kategorii č. 4 „Titulní strana“. Obě proměnné dle mého soudu svědčí o tom, jakou důležitost analyzované deníky se zmiňovaným tématem aktérovi přisuzují, a rovněž o tom, jak dalece může aktér v tomto smyslu „přistoupit“ ke čtenáři.

Tabulka č. 24 – AP 11 Explicitní výskyt jména J. Štětiny v titulu článku

AP 11	Explicitní výskyt jména J. Štětiny v titulu článku	Výskyt	Výskyt v procentech
2	ne	202	85 %
1	ano	35	15 %
	celkem článků	237	100 %

Z tabulky č. 24 vyplývá, že se jméno Jaromíra Štětiny v titulech článků, ve kterých je posléze diskutován, vyskytuje jen zřídka (v 15 %). Ve valné většině případů (85 %) se v titulech článků jeho jméno neobjevuje.

3.2.2 Kódovací kniha – Martin Mejstřík

Kódovací kniha pro druhého aktéra této studie, Martina Mejstříka, byla, co se týče formálního zpracování, koncipována identickým způsobem jako u Jaromíra Štětiny. Kódovací kniha tedy rovněž obsahuje dva typy proměnných, a sice identifikační proměnné a analytické proměnné.

3.2.2.1 Identifikační proměnné

Identifikačních proměnných bylo v této kódovací knize vytvořeno šest. Níže předkládám jejich nekomentovaný výčet.

- **IP 1** – Médium (resp. deník), v němž byl daný článek vydán
  - o Škála IP 1: 1-3
- **IP 2** – Den, měsíc a rok vydání daného článku
  - o Škála IP 2: 1. 1. 2005 – 31. 12. 2007
- **IP 3** – Rubrika, v níž byl článek uveřejněn
  - o Škála IP 3: 1-15
- **IP 4** – Autor článku
  - o Škála IP 4: 1-7
- **IP 5** – Rozsah článku v normostranách
  - o Škála IP 5: 0,19-6,98
- **IP 6** – Průběžné číslo článku (PČČ)
  - o Škála IP 6: 1-157.

V tomto případě platí, že články jsou seřazeny vzestupně, tudíž nejstarší publikovaný článek v analyzovaném období nese hodnotu 1.

Kompletní charakteristiky jednotlivých identifikačních proměnných jsou zahrnuty v příloze „Kódovací instrukce ke kódovací knize Martina Mejstříka“. Kompletní Kódovací kniha obsahující výskyt jednotlivých identifikačních i analytických proměnných tvoří přílohu na CD „Kódovací kniha – Martin Mejstřík“.

Níže předkládám tabulky s výskytem a následnou interpretací tří identifikačních proměnných, resp. IP 1, IP 3 a IP 4. Diskuse ostatních identifikačních proměnných dle mého soudu vzhledem na charakter a zaměření studie není natolik relevantní.

3.2.2.1.1 IP 1 – Médium (resp. deník), ve kterém byl článek publikován

Tato identifikační proměnná znázorňuje výskyt článků se jménem Martina Mejstříka v jednotlivých denících. Primárně slouží k případné zpětné identifikaci jednotlivého analyzovaného materiálu. Na druhou stranu nám dává povědomost o tom, ve kterých denících a v jaké četnosti je aktér diskutován. Tuto informaci nám přináší tabulka č. 25.

Tabulka č. 25 – IP 1 Médium (resp. deník), ve kterém byl článek publikován

IP 1	Deník	Výskyt	Výskyt v procentech
1	Lidové noviny	64	41%
2	Mladá fronta Dnes	51	32%
3	Právo	42	27%
	celkem článků	157	100%

Tabulka č. 25 nás seznamuje s rozložením výskytu jednotlivých článků po jednotlivých denících, kde je Martin Mejstřík v analyzovaném období diskutován. Z celkového počtu 157 článků bylo nejvíce článků s Martinem Mejstříkem publikováno v Lidových novinách (celkem 64 článků, což v procentech z celkového vzorku tvoří 41 %). Druhý největší výskyt článků byl zaznamenán v deníku Mladá fronta Dnes (51 výskytů a 32 %). Martin Mejstřík se v analyzovaném období nejméně vyskytoval v člancích deníku Právo, resp. v 42 člancích, tedy v 27 %.

Z výše uvedeného vyplývá, že Martinu Mejstříkovi v analyzovaném období věnovaly nejvíce prostoru Lidové noviny, a naopak nejméně prostoru deník Právo.

3.2.2.1.2 IP 3 – Rubrika, v níž byl článek publikován

Identifikační proměnná 3 znázorňuje četnosti výskytu jednotlivých článků s ohledem na rubriku, v níž byl článek publikován. Tato proměnná vypovídá o tom, v jakém kontextu rubrik je v souvislosti s Martinem Mejstříkem referováno (viz níže tabulka č. 26 IP 3 – Výskyt článků s ohledem na rubriku deníků).

Podotýkám, že z důvodu lepší plausibility jsou v tabulce uvedeny pouze ty rubriky, ve kterých byla četnost článků v celkovém souhrnu větší než 5 %. Rubriky¹⁰⁵, které samy o sobě neprošly touto pomyslnou pěti procentní klauzulí, byly sjednoceny do samostatné kolonky

---

¹⁰⁵ Jedná se o tyto rubriky: Trhy & Ekonomika (2 %), Ze zahraničí (2 %), Zajímavosti (1 %), Horizont (1 %), Kultura (1 %), Orientace/Salon (1 %).

„Rubriky s menším výskytem než 5 %“. Avšak v případě potřeby je lze snadno vygenerovat z kódovací knihy.

Tabulka č. 26 – IP 3 Výskyt článků s ohledem na rubriku deníků

IP 3	Rubrika	Výskyt	Výskyt v procentech
7	Regionální mutace	24	15%
12	Z domova	23	15%
15	Zpravodajství	18	11%
8	Téma	17	11%
5	Politika	16	10%
11	Události a politika	15	10%
9	Titulní strana	13	8%
6	Publicistika	12	8%
3	Názory	8	5%
	Rubriky s menším výskytem než 5 %	11	7%
	celkem článků	157	100%

Z tabulky vidíme, že články s Martinem Mejstříkem byly napříč deníky nejvíce publikovány v rubrikách „Regionální mutace“ a „Z domova“ (obě rubriky tvoří z celkového souhrnu shodně po 15 %). Články z rubriky „Regionální mutace“ sice principiálně vzato zahrnují vydání z různých krajů v České republice, ale v případě Martina Mejstříka se nejvíce soustřeďují na vydání určená pražanům. Rubrika „Z domova“ se soustřeďuje na globální dění uvnitř ČR, obsahuje tedy jednak informace z politických kruhů, ale také referuje o různých společenských či jiných událostech.

Třetí největší výskyt zaznamenala rubrika „Zpravodajství“ (11 % výskyt), která má primárně informující funkci. Poskytuje čtenářům poznatky o aktuálních zprávách, a to jak o zprávách politického charakteru, tak o jiných společenských událostech.

O jeden článek méně než v rubrice „Zpravodajství“ se vyskytlo v rubrice „Téma“ (11 % výskyt). V této rubrice se obecně pod drobnohledem rozebírají záležitosti různého charakteru, avšak z mé zkušenosti, resp. z mnou analyzovaného vzorku článků musím konstatovat, že se ve valné většině jednalo o témata takzvaně „kontroverzní“. Postoje, názory či samotné diskuse ohledně Martina Mejstříka se v této rubrice nacházely celkem sedmnáctkrát.

Celkem 16 článků s Martinem Mejstříkem jsem zaznamenal u rubriky „Politika“ a o jeden výskyt méně u rubriky „Události a politika“. Obě rubriky směřují svůj záměr na politické události a v celkovém souhrnu tvoří dohromady největší, čili v tomto případě 20 %

podíl. Lze tedy vydedukovat, že publikované články s Martinem Mejstříkem nejvíce informují o politických záležitostech.

Na „Titulních stranách“ se Martin Mejstřík v analyzovaném vzorku a v analyzovaném období objevil celkem třináctkrát (8 %). O jeden článek méně byl zaznamenán v rubrice „Publicistika“ (taktéž 8 % podíl z celkového součtu článků). Rubriku „Publicistika“ výhradně svými články penetrují žurnalisté analyzovaných deníků, resp. žurnalisté Lidových novin a žurnalisté deníku Právo.

Poslední rubrika, která splnila pomyslnou 5 % klauzuli zaručující podrobnější diskusi, je rubrika „Názory“. V této rubrice vyšlo celkem osm článků, což tvoří z celkového počtu článků 5 %. Nutno dodat, že dva¹⁰⁶ z těchto osmi článků vytvořil sám aktér, tedy Martin Mejstřík. Ostatní články byly sepsány žurnalisty deníku Mladá fronta Dnes. Rubrika „Názory“ se neomezuje pouze na příspěvky politického charakteru, nýbrž obsahuje i jiná všeobecně společenská témata.

3.2.2.1.3 IP 4 – Autor článku

Identifikační proměnná 4 mapuje autora jednotlivých článků. Do jisté míry tak opisuje procentuální rozložení jednotlivých analyzovaných článků podle svých deníků (viz tabulka č. 24), ale taktéž nás informuje o tom, kolik článků v analyzovaných denících a v analyzovaném období vytvořil sám aktér Martin Mejstřík (viz tabulka č. 27 – IP 4 Rozdělení článků dle jejich autora).

Tabulka č. 27 – IP 4 Rozdělení článků dle jejich autora

IP 4	Autor článku	Výskyt	Výskyt v procentech
2	žurnalista Mladé fronty Dnes	49	31%
1	žurnalista Lidových novin	47	30%
3	žurnalista Práva	35	22%
4	jiná tisková agentura či jiný autor	20	13%
7	Martin Mejstřík	4	3%
5	politik BEZPP	1	1%
6	politik KSČM	1	1%
	celkem článků	157	100%

Jak jsem již předesílal, první tři, resp. čtyři kategorie, tedy převážně žurnalisté jednotlivých analyzovaných deníků, do jisté míry kopírují své rozložení v analyzovaném vzorku.

¹⁰⁶ Viz PČČ 53 a 112.

Články, jejichž autorem byl politik či politička, zaujímají poměrně nepatrné postavení. Z celkového analyzovaného vzorku 157 článků je u jednoho článku¹⁰⁷ autorem nestraník, a u jednoho¹⁰⁸ politička KSČM. V procentuálním vyjádření zaujímají obě tyto skupiny shodně po 1 %.

Martin Mejstřík v analyzovaném vzorku vygeneroval celkem čtyři vlastní články, což v celkovém souhrnu zaujímá hodnotu 3 %. Dá se tedy konstatovat, že kontrola mediálního prostoru Martina Mejstříka v analyzovaných denících a v analyzovaném období je 1:40 (tzn. jeden jeho vlastní článek ku čtyřiceti článkům jiných autorů). Níže předkládám tabulku, která mapuje výskyt vlastních aktérových článků po jednotlivých denících (viz tabulka č. 28 – Výskyt článků, jejichž autorem je Martin Mejstřík).

Tabulka č. 28 – Výskyt článků, jejichž autorem je Martin Mejstřík

Výskyt článků, jejichž autorem je Martin Mejstřík		
Deník	Výskyt	Výskyt v procentech
Lidové noviny	4	100%
Mladá fronta Dnes	0	0%
Právo	0	0%
celkem autorských článků	4	100%

Tabulka č. 28 nám dává povědomost o tom, v jakých denících a s jakou četností jsou publikovány články, které sepsal sám aktér. Tuto tabulku můžeme celkem jednoduše okomentovat tím, že všechny články, které autor za sledované období a v analyzovaném vzorku deníků vytvořil, byly vydány v Lidových novinách.

Specifikaci a interpretaci obsahů, resp. témat u článků, jejichž autorem je sám aktér, podávám v kapitole 3.2.2.2 „Specifikace témat u článků, jejichž autorem je Martin Mejstřík“.

3.2.2.2 Analytické proměnné

Jelikož byl výzkum koncipován na základě identických kritérií pro oba aktéry této studie, připadá mi zbytečné, abych duplicitně komentoval způsob tvorby analytických proměnných¹⁰⁹ (AP). Diskuse ohledně analytických proměnných je obsažena v podkapitole 3.2.1.2 a je tedy

¹⁰⁷ Viz PČČ 83 (autorem je senátor Jiří Zlatuška).

¹⁰⁸ Viz PČČ 49 (autorkou je poslankyně Zuzka Rujbrová).

¹⁰⁹ Analytické proměnné, stejně jako identifikační proměnné, se u obou aktérů přirozeně liší pouze svými škálami.

shodná s níže uvedenými výstupy. Na tomto místě předkládám pouze nekomentovaný výčet analytických proměnných.

- **AP 1** – Hlavní téma článku
  - o Škála AP 1: 1-26
- **AP 2** – Vedlejší téma článku
  - o Škála AP 2: 0-28
- **AP 3** – Celkové ladění článku vzhledem k M. Mejstříkovi
  - o Škála AP 3: 1-4
- **AP 4** – Počet citací M. Mejstříka v článku
  - o Škála AP 4: 1-4
- **AP 5** – Charakter vyznění citací M. Mejstříka v článku
  - o Škála AP 5: 1-4
- **AP 6** – Charakter citací M. Mejstříka vzhledem ke KSČM
  - o Škála AP 6: 1-4
- **AP 7** – Počet citací jiných osobností z české politiky vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje
  - o Škála AP 7: 1-7
- **AP 8** – Vyznění citací jiných českých politických osobností vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje
  - o Škála AP 8: 1-5
- **AP 9** – Charakteristika osobnosti M. Mejstříka obsažená v článku
  - o Škála AP 9: 1-4
- **AP 10** – Výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku
  - o Škála AP 10: 1-2
- **AP 11** – Explicitní výskyt jména M. Mejstříka v titulu článku
  - o Škála AP 11: 1-2

3.2.2.2.1 AP 1 – Hlavní téma článku

První analytická proměnná se zaměřuje na hlavní téma článku, resp. na téma, jemuž je v souvislosti s aktérem věnována největší pozornost. Jelikož mi šlo v této studii primárně právě o identifikaci témat, s nimiž je daný aktér v analyzovaných denících a v analyzovaném období spojován, předkládám nejdříve tabulku č. 29, která vykazuje četnosti všech detekovaných témat. Jednotlivá témata jsou seřazena sestupně, tedy od témat s největším zastoupením k tématům se zastoupením nejmenším.

Tabulka č. 29 – IP 1 Výskyt všech detekovaných témat

AP 1	Hlavní téma článku	Výskyt	Výskyt v procentech
16	Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon	31	20%
8	Kauza Filip	29	18%
11	Kritika KSČM	17	11%
23	Regionální politika (Praha)	13	8%
3	Hospodářské, korupční a jiné kauzy	9	6%
17	Legislativní snaha prosadit státní svátek na Velký pátek	9	6%
7	Kauza Čunek	5	3%
1	Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM	4	3%
2	Ekologie a ochrana životního prostředí	4	3%
19	Negativní postoj k pořádání olympijských her v Praze	4	3%
21	Odpor k MDŽ	4	3%
6	Kauza CzechTek	3	2%
13	Kritika nominace Formánkové na post ústavní soudkyně	3	2%
14	Kritika novely zákona předávající platby alimentů na stát	3	2%
22	Podpora památníku obětí komunismu	3	2%
9	Knihy, cestování, sport, diskuse, aj.	2	1%
10	Kritika J. Paroubka	2	1%
20	Novela silničního zákona	2	1%
24	Snaha vyznamenat bratry Mašiny	2	1%
26	Volba presidenta republiky	2	1%
4	Hranice pro legální sex	1	1%
5	Jiná témata domácí politiky	1	1%
12	Kritika minulosti M. Mejstříka	1	1%
15	Krize v ČT	1	1%
18	Lidská práva a svobody (domácí kontext)	1	1%
25	Ústav paměti národa	1	1%
	celkem článků	157	100%

Jelikož tabulka č. 29 je poměrně rozsáhlá, usoudil jsem, že je rozumnější¹¹⁰ tabulku zredukovat. Kvůli větší srozumitelnosti jsem vytvořil taktéž jakousi klauzuli, která znamená jistou propustku k podrobnější diskusi a interpretaci daného tématu. K překonání této klauzule

¹¹⁰ Dle mého názoru je to rozumnější proto, že existuje jakási přímá úměra mezi četností výskytu daného tématu a jeho následnou schopností formovat aktérův mediální profil. Jinými slovy témata s velmi malým výskytem mají taktéž velmi malou moc konstruovat aktéra v médiích – pozn. I. D.

je nutné, aby se daná jednotlivá témata vyskytovala v analyzovaném vzorku v minimálním počtu „tří“ včetně, což z procentuálního hlediska představuje hodnotu 2 % a výše. Ostatní témata s nižším výskytem četnosti jsem posléze sjednotil do kolonky „Témata s výskytem menším než 3“.

Z výše stanovených kritérií pak vychází tabulka č. 30 – Výskyt čteněji zastoupených témat (viz níže).

Tabulka č. 30 – Výskyt čteněji zastoupených témat

AP 1	Hlavní téma článku	Výskyt	Výskyt v procentech
16	Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon	31	20%
8	Kauza Filip	29	18%
11	Kritika KSČM	17	11%
23	Regionální politika (Praha)	13	8%
3	Hospodářské, korupční a jiné kauzy	9	6%
17	Legislativní snaha prosadit státní svátek na Velký pátek	9	6%
7	Kauza Čunek	5	3%
1	Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM	4	3%
2	Ekologie a ochrana životního prostředí	4	3%
19	Negativní postoj k pořádání olympijských her v Praze	4	3%
21	Odpor k MDŽ	4	3%
6	Kauza CzechTek	3	2%
13	Kritika nominace Formánkové na post ústavní soudkyně	3	2%
14	Kritika novely zákona předávající platby alimentů na stát	3	2%
22	Podpora památníku obětí komunismu	3	2%
	Témata s nižším výskytem než 3	16	10%
	celkem článků	157	100%

Z tabulky č. 30 vychází tematický mediální profil Martina Mejstříka s ohledem na analyzované deníky a na analyzované období. S největším výskytem se objevuje téma č. 16 „Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon“ (31 výskytů a 20 % podíl z celkového souhrnu témat), o dva výskyty méně zaznamenalo téma č. 8 „Kauza Filip“ (29 výskytů a 18 % podíl) a pomyslnou třetí příčku zaujímá rovněž téma s „komunistickou“ konotací, a sice téma č. 11 „Kritika KSČM“ (17 výskytů a 11 % podíl).

Když budeme postupovat dále, tak třináctkrát referovaly deníky o tématu č. 23 „Regionální politika (Praha)“. Témata č. 3 „Hospodářské, korupční a jiné kauzy“ a č. 17 „Legislativní snaha prosadit státní svátek na Velký pátek“ se v analyzovaném vzorku objevila shodně po devíti výskytech (procentuálně obě témata shodně po 6 %).

Téma č. 7 „Kauza Čunek“ obsahovaly analyzované deníky v analyzovaném období celkem pětkrát (3 % z celkového souhrnu). Po čtyřech výskytech mají témata č. 1 „Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM“, č. 2 „Ekologie a ochrana životního prostředí“, č. 19 „Negativní postoj k pořádání olympijských her v Praze“, a konečně č. 21 „Odpor k MDŽ¹¹¹“. Nutno dodat, že všechna tato témata s četností výskytu čtyři zaujímají procentuální hodnotu z celkového zastoupení témat 3 %.

Místo nejméně zastoupených témat v tabulce č. 29 zabírají témata č. 6 „Kauza CzechTek“, č. 13 „Kritika nominace Formánkové na ústavní soudkyni“, č. 14 „Kritika novely zákona předávající platby alimentů na stát“ a č. 22 „Podpora památníku obětí komunismu“. Každé z těchto témat z celkového vzorku zaujímá 2 % výskyt. Témat s nižší celkovou četností než 3 včetně je celkem šestnáct¹¹² a dohromady tvoří 10 %.

Níže jednotlivá témata blíže diskutuji a do jisté míry i interpretuji. Začínám s těmi tématy, která se v analyzovaném vzorku vyskytovala s největší četností.

Absolutně největší výskyt v analytické proměnné 1 „Hlavní téma článku“ zaznamenalo téma č. 16 „**Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon**“¹¹³. Kategorie s největší článků referuje o samotném Martinu Mejstříkovi jakožto předkladateli a spoluvůrci této novely zákona. Tento aktér je tedy nejvíce diskutován v souvislosti s legislativním návrhem, který si klade za cíl postavit komunistickou ideologii ve své integritě mimo zákon a v denících je z toho dále vydedukováno, že tento návrh by destruktivně postihl i soudobou českou parlamentní stranu KSČM. Sám Mejstřík však tuto tezi v denících do jisté míry dementuje a vyjadřuje se v tom smyslu, že samotný návrh zákona není a priori namířen proti existenci KSČM. Ta by se však v důsledku uzákonění tohoto návrhu musela přejmenovat a reformovat v moderní evropskou levicovou stranu¹¹⁴.

Mejstřík v člancích argumentuje tím, že komunistická ideologie je stejně zhoubná jako ta nacistická. Totiž komunismus a nacismus jsou dle jeho názoru hnutí, která potlačují

---

¹¹¹ Mezinárodní den žen – pozn. I. D.

¹¹² Jmenovitě se jedná o témata, která zaznamenala dva výskyty (1 %), jako témata č. 9 „Knihy, cestování, sport, diskuse, aj.“, č. 10 „Kritika J. Paroubka“, č. 20 „Novela silničního zákona“, č. 24 „Snaha vyznamenat bratry Mašiny“ a č. 26 „Volba presidenta republiky“. Mezi témata pouze s jedním výskytem (< 1 %) patří témata č. 4 „Hranice pro legální sex“, č. 5 „Jiná témata domácí politiky“, č. 12 „Kritika minulosti M. Mejstříka“, č. 15 „Krise v ČT“, č. 18 „Lidská práva a svobody (domácí kontext)“ a konečně č. 25 „Ústav paměti národa“.

¹¹³ Viz PČČ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 59, 60, 115, 117, 141, 144, 145.

¹¹⁴ Viz PČČ 34.

svobodu a práva jednotlivce¹¹⁵. Čeští komunisté tedy z tohoto důvodu pro Martina Mejstříka představují značné nebezpečí a je třeba se s nimi vyrovnat s otevřeným hledím, což v tomto kontextu znamená odhlasovat legislativní návrh a uplatnit jej v praxi¹¹⁶. Za předpokladu, že by návrh vešel v platnost, bylo by dle Mejstříka trestné propagovat komunistickou ideologii, a to byť jen slovem „komunismus“¹¹⁷. Dále články referují o Mejstříkovu přesvědčení, a sice že žít v České republice bez komunistických stran má velký morální význam a symboliku¹¹⁸.

Další kategorie¹¹⁹ článků v tomto kontextu prezentuje Mejstříka jako pořadatele různých happeningových akcí, které mají pro tento návrh získat širší společenskou podporu. Jedná se o mimo jiné akci „S komunisty se nemluví“, kterou kupříkladu podpořili čeští filmoví umělci a muzikanti.

V pořadí třetí kategorie článků s touto tematikou chronologicky podle časové posloupnosti popisuje to, jakým vývojem procházel tento návrh v Parlamentu České republiky. Mejstřík je v tomto kontextu zmíněn jako jeden z členů předkladatelského týmu zákonodárců, kteří pro návrh napříč politickým spektrem hledali podporu. Nutno podotknout, že tento návrh byl zpočátku v Senátu PČR schválen, posléze jej však zamítla Poslanecká sněmovna PČR. Mejstřík byl tímto verdiktem sice zklamán, na druhou stranu je v člancích vykresleno jeho neutuchající úsilí tento návrh předložit znovu, tentokrát již s vidinou úspěchu.

Konečně poslední kategorie článků vyjadřuje jak postoje zástupců parlamentních politických stran, tak samotných žurnalistů jednotlivých deníků. V této souvislosti je třeba podotknout, že jak samotný návrh, tak Martin Mejstřík a další předkladatelé této novely jsou vnímáni veskrze negativně, resp. v člancích se poukazuje na to, že prostřednictvím návrhu na „zrušení komunismu“ se tito aktéři pouze zviditelňují, a že už tak mohli učinit dávno v minulosti, ale to se jim takřkajíc nehodilo¹²⁰.

Na druhém místě deníky v souvislosti s Martinem Mejstříkem s největší četností referují o tématu č. 8, které jsem pojmenoval „**Kauza Filip**“¹²¹. Deníky v rámci tohoto tématu primárně referují o Mejstříkově zveřejnění dokumentu, který má údajně prokazovat vědomou

---

¹¹⁵ Viz PČČ 3.

¹¹⁶ Viz PČČ 2.

¹¹⁷ Viz PČČ 38.

¹¹⁸ Viz PČČ 39.

¹¹⁹ Viz např. PČČ 6.

¹²⁰ Viz PČČ 9, 40, 43, 49, 144.

¹²¹ Viz PČČ 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 104, 106, 107, 108, 151.

spolupráci předsedy Komunistické strany Čech a Moravy Vojtěcha Filipa¹²² s tajnou policií předlistopadové KSČ, resp. s StB (tzv. Státní tajná bezpečnost). V několika člancích je uveden poukaz na to, že tento dokument Mejstřík získal až na základě dlouhodobé urgencye neúplnosti spisu Vojtěcha Filipa na Ministerstvu vnitra České republiky a že nebýt této jeho urgencye, dokument (údajně) prokazující Filipovu spolupráci s StB by nikdy nespátral světlo světa.

V této souvislosti Martin Mejstřík kritizuje vedení¹²³ Ministerstva vnitra. Dle jeho mínění tento případ poukazuje na to, že archivy Ministerstva vnitra nejsou spravovány dobře. Proto Martin Mejstřík navrhuje, aby tyto archivy začal spravovat Ústav paměti národa.

Články¹²⁴ také reflektují situaci z období před volbami do čela vedení PS PČR. Totiž v době, kdy Mejstřík zveřejnil tento dokument ohledně údajné Filipovy vědomé spolupráce s StB, se v Poslanecké sněmovně schylovalo k volbám do jejího vedení a Vojtěch Filip byl za KSČM navrhnut na funkci místopředsedy PS PČR. Martin Mejstřík tuto jeho kandidaturu v člancích důrazně odmítal a nabádal své kolegy zákonodárce k tomu, aby Vojtěcha Filipa za žádných okolností do čela vedení PS PČR nevolili. Filip totiž podle Mejstříkova přesvědčení nemá morální nárok obsadit místo ve vedení PS PČR¹²⁵.

Na závěr ještě zmíním to, jakým způsobem na výše uvedené reagoval sám Vojtěch Filip. Samotný Filip zpočátku této kauzy, resp. od doby, kdy se objevila v denících, vše důrazně odmítal. Celou kauzu zpočátku komentoval tím, že českobudějovický soud v roce 1992 vydal rozsudek, podle kterého Vojtěch Filip vědomě nespolupracoval pro StB¹²⁶. V dalším článku¹²⁷ je k tomuto rozhodnutí soudu řečeno více, a sice že Filip vědomě spolupracoval s čs. zpravodajskou službou, ale nevěděl, že služba organizačně patří pod StB. Martin Mejstřík na to reagoval tvrzením, že Filip opět lže a že musel vědět o tom, že tato zpravodajská služba spadá pod Státní tajnou bezpečnost.

Konečná slovní „přestřelka“, která se mezi Filipem a Mejstříkem v analyzovaných člancích tohoto tématu odehrála, byla založena na tom, že Filip se nechal slyšet, že ho

---

¹²² Vojtěch Filip měl mít v rámci StB krycí jméno „Falber“ – pozn. I. D.

¹²³ V době publikace těchto článků byl ministrem vnitra František Bublan – pozn. I. D.

¹²⁴ Viz PČČ 74, 82.

¹²⁵ Viz PČČ 74.

¹²⁶ Viz PČČ 75.

¹²⁷ Viz PČČ 89.

Mejstříkova nařčení nezajímají. Prý se také nezajímá o to, do kdy byl Mejstřík svazáckým funkcionářem¹²⁸.

Třetí téma s největším početním zastoupením zaujalo č. 11 „**Kritika KSČM**“. Články kategorizované do tohoto tématu jsou poměrně rozličného druhu, resp. obsahují hned několik různých kritik směřovaných na adresu KSČM. Mejstříkova kritika by se v tomto kontextu dala rozdělit na jeho vystoupení¹²⁹ na vzpomínkovém shromáždění u příležitosti výročí poprav Milady Horákové, kde se nechal slyšet, že současný předseda KSČM s celou touto stranou by měli prosit za odpuštění. V této souvislosti taktéž apeloval na veřejnost, že pokud se lidé nevzeprou vlně nárůstu popularity komunistů, byla smrt Milady Horákové zbytečná.

Další kritika se týká odsouzení komunistů za to, že zvažují podání trestního oznámení na českou moderátorku Ester Kočíčkovou. Ta měla komunisty ve svém projevu označit za prasata¹³⁰. Analyzované články rovněž obsahují Mejstříkův velmi negativní postoj k zahájení stranického internetového vysílání KSČM. Fakt, že KSČM spustila své internetové rádiové vysílání, Mejstřík označil za otevírání Pandořiny skřínky¹³¹. V tomto tématu je zahrnut i článek, jehož autorem je samotný aktér. Ve svém článku Mejstřík vyzývá k zakročení proti KSČM, kterou označuje jako zločineckou organizaci¹³².

Dále jsou v člancích popisovány Mejstříkovy negativní postoje vůči shromáždění voličů a představitelů KSČM, kteří se každoročně stýkají u hrobu Klementa Gottwalda, jemuž zde vzdávají hold. Mejstřík tuto událost důrazně kritizoval a Gottwalda přirovnal k českému Stalinovi¹³³.

Konečně poslední články s touto tematikou popisují ostrou názorovou výměnu Martina Mejstříka a členů KSČM na půdě PS PČR. Mejstřík byl v Poslanecké sněmovně obhajovat svůj návrh zákona, který by ustanovil státní svátek na Velký pátek (viz níže AP 1 – 17). Při té příležitosti by chtěl vymazat Mezinárodní den žen (viz níže AP 1 – 21) ze seznamu významných dnů České republiky, jelikož je tento den dle jeho soudu neblahým komunistickým dědictvím¹³⁴. Členové KSČM s jeho pojetím důrazně nesouhlasili, což patrně dalo vzniknout zmiňované ostré výměně názorů.

---

¹²⁸ V tzv. SSM, resp. v Socialistickém svazu mládeže.

¹²⁹ Viz PČČ 18, 19, 20.

¹³⁰ Viz PČČ 13.

¹³¹ Viz PČČ 15.

¹³² Viz PČČ 111.

¹³³ Viz PČČ 113, 114.

¹³⁴ Viz PČČ 124.

Čtvrté téma s největším výskytem, téma č. 23 „**Regionální politika (Praha)**“ zaznamenalo třináct výskytů (8 % podíl). Nenese žádnou „komunistickou“ konotaci a výhradně se zaměřuje na Mejstříkovu činnost a názory uplatňované v rámci jeho funkce jakožto zastupitele Prahy 1.

Mejstříkovy postoje, jež jsou presentovány v člancích, nesou relativně dost kritických konotací směřovaných na vedení Radnice Prahy 1. Kupříkladu mu velmi vadí, že město (primárně Praha 1) není schopno řešit dopravní situaci v centru metropole¹³⁵. Dále radnici vytýká, že její jednání není často transparentní, například ohledně přestavby Vojanových sadů¹³⁶. Konečně poslední, ale výtky v nejhojnějším zastoupení, se týkají plánovaného rozhodnutí radnice uzavřít Karlův most z důvodu pořádání komerční akce¹³⁷. Dle Mejstříka by se jednalo o kulturní barbarství, a v případě, že by se tato akce uskutečnila, vedení radnice by udělalo z Prahy kulturní děvku¹³⁸.

Další články¹³⁹ předkládají Mejstříkovu myšlenku o tom, že by městská hromadná doprava měla být v Praze zdarma. Tím by se dle jeho názoru mohl zakázat vjezd automobilů do centra města.

Konečně v jednom článku¹⁴⁰ je Mejstřík zmíněn jako jeden z těch, kteří si sami ze svých vlastních úspor financovali svou volební kampaň do zastupitelstva Prahy 1.

Devět výskytů jsem zaznamenal u tématu č. 3 „**Hospodářské, korupční a jiné kauzy**“. Toto téma ve svém prvním členění zahrnuje hospodářské a právní nesrovnalosti¹⁴¹ uvnitř vedení Československé církve husitské a taktéž počínání biskupa této církve Bicana, které bylo v rozporu s mravním kodexem¹⁴². Ve své druhé části pak reflektuje Mejstříkovy komentáře související s děním na radnici Prahy 1¹⁴³.

Biskupové uvnitř Československé církve husitské a patriarcha Schwarz se již delší dobu navzájem obviňovali z nečistých záměrů při nakládání s církevními penězi i majetkem a z nedemokratičnosti. Reakcí na tyto spory byla rezignace hlavy husitů Jana Schwarze.

---

¹³⁵ Viz PČČ 50.

¹³⁶ Viz PČČ 66.

¹³⁷ Viz PČČ 96, 97, 98, 99.

¹³⁸ Akce na Karlově mostě společnosti s luxusním zbožím Luis Vuitton se nakonec neuskutečnila – pozn. I. D.

¹³⁹ Viz PČČ 50, 61, 64, 65, 95.

¹⁴⁰ Viz PČČ 101.

¹⁴¹ Viz PČČ 16, 17.

¹⁴² Viz PČČ 131, 132.

¹⁴³ Viz PČČ 68, 69, 70, 142.

Mejstřík je v této souvislosti zmíněn jako ten, který během sněmu, který měl či naopak neměl vyslovit Schwarzovi důvěru, chtěl vystoupit se svým projevem. Toho se mu dostalo až v samotném konci sněmu. Martin Mejstřík chtěl při této příležitosti vyzvat k rozvaze. Nakonec však rezignaci Jana Schwarze Mejstřík přijímá kladně. Oceňuje to, že si je Schwarz vědom své zodpovědnosti.

Kontroverzní počínání biskupa Čs. církve husitské Karla Bicana se týkalo toho, že měl vyžadovat sex od sedmadvacetiletého muže. Martin Mejstřík je v této souvislosti zmíněn jako kritik tohoto počínání a taktéž v článcích upozorňoval na to, že Bican figuruje v seznamech spolupracovníků StB. Dle Mejstříka by takoví lidé neměli veřejně působit.

Co se týče druhé části tématu „Hospodářské, korupční a jiné kauzy“, Martin Mejstřík kritizuje počínání tehdejšího starosti Prahy 1 Hejmy, který měl za dosti netransparentních okolností zprivatizovat byt. Dle Mejstříka je v této souvislosti možné jisté korupční pozadí. Mejstřík dále poukazuje na to, že Hejma zneužívá postavení, které vyplývá z jeho členství v ODS. Podle Mejstříkova přesvědčení by se takto žádný politik chovat neměl.

Konečně poslední článek¹⁴⁴ s touto tematikou připomíná Mejstříkova vyjádření ohledně prodeje půd v obecních domech na Praze 1. Dle Mejstříka se městská část Prahy 1 touto nevydařenou privatizací připravila o desítky milionů korun. Mejstřík podotýká, že za celou tuto kauzu nese odpovědnost Jan Bürgermeister a Vladimír Vihan (oba členové ODS).

Devět výskytů jsem bylo zaznamenáno u tématu č. 17 „**Legislativní snaha prosadit státní svátek na Velký pátek**“. Martin Mejstřík je autorem tohoto návrhu a v článcích¹⁴⁵ je mapováno jeho úsilí získat pro tento návrh širší politickou podporu. Martin Mejstřík argumentuje pro tento návrh tím, že Česká republika je ještě stále křesťanskou zemí a z křesťanského pohledu je Velký pátek nejvýznamnějším dnem.

Mejstříkovi se podařilo pro tento návrh získat v Senátu PČR podporu a po senátním schválení byl návrh postoupen do Poslanecké sněmovny. Tam však podporu nezískal. Nesouhlas s návrhem vyslovili jak členové opozičních parlamentních stran (ČSSD, KSČM), tak i někteří členové KDU-ČSL a ODS. Zejména politikové ODS poukazovali v této souvislosti na to, že konstituce dalšího státního svátku by představovala pro státní kasu výrazný úbytek finančních prostředků, v řádech miliard korun. Mejstřík se proti tomuto

---

¹⁴⁴ Viz PČČ 100.

¹⁴⁵ Viz PČČ 29, 30, 31, 32, 55, 56, 57, 58, 123.

tvrzení ohradil a uvedl, že státní pokladna by přišla v tomto kontextu o pouhých 65 miliónů korun¹⁴⁶.

Pět výskytů bylo zaznamenáno u tématu č. 7 „**Kauza Čunek**“ a v celkovém souhrnu tvoří tato tematika 3 %. Martin Mejstřík na pozadí kauzy Čunek primárně vystupuje jako kritik orgánů činných v trestním řízení, totiž zejména jako kritik policie ČR¹⁴⁷. Mejstřík v analyzovaných článcích podotýká, že v kontextu s vyšetřováním a obžalobou vicepremiéra Čunka vyšla na povrch nekompetence policejních složek. V této souvislosti poznamenal, že policie ČR spolupracuje s českým podsvětím¹⁴⁸.

Dále je v analyzovaném materiálu zachyceno, jak Mejstřík vyzývá senátory, aby vydali Jiřího Čunka před soud, resp. aby jej zbavili imunity, byť je o to samotný Čunek nepožádal¹⁴⁹. Zároveň však dodává, že celá kauza je zpolitizovaná, podle jeho přesvědčení se jedná o kauzu na politickou objednávku. Proto Martin Mejstřík v tomto kontextu nevěří ani žalobcům, ani soudcům¹⁵⁰.

Čtyři výskyty¹⁵¹ byly shledány u tématu č. 1 „**Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM**“. Mejstřík je v článcích s touto tematikou vykreslen jako výrazný podporovatel této dočasné komise, neboť její existence je v souladu s jeho přesvědčením, že KSČM je protiprávní organizace. Činnost a výroky pocházející od členů KSČM je třeba dle jeho soudu monitorovat a vyhodnocovat. Jeden článek¹⁵² však referuje o tom, že jediným výstupem po třech měsících fungování dočasné komise je podezření, že registrace KSČM se dostala do rozporu se zákonem o protiprávnosti komunistického režimu.

Čtyřikrát se v analyzovaném vzorku vyskytlo téma č. 2 „**Ekologie a ochrana životního prostředí**“. Dva články¹⁵³ s touto tematikou informují své čtenáře o tom, že Martin Mejstřík je čestným členem a příznivcem obecně prospěšné společnosti (o. p. s.) „Přátelé přírody“. Jeden článek¹⁵⁴ referuje o tom, že Martin Mejstřík se zastal signatářů petice sepsanou proti plánované výstavbě rychlostní komunikace R 43 v Českém ráji.

---

¹⁴⁶ Viz PČČ 55, 57.

¹⁴⁷ Viz PČČ 125, 126, 127, 128, 129.

¹⁴⁸ Viz PČČ 125.

¹⁴⁹ Viz PČČ 126.

¹⁵⁰ Viz PČČ 127.

¹⁵¹ Viz PČČ 109, 121, 122, 130.

¹⁵² Viz PČČ 122.

¹⁵³ Viz PČČ 118, 119.

¹⁵⁴ Viz PČČ 102.

A konečně poslední článek¹⁵⁵ tohoto tématu obsahuje Mejstříkovu kritiku vládního postoje k obnovitelným zdrojům energie. Vláda oznámila zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na výrobě elektřiny na 8,6 % do roku 2020. Podle předchozího usnesení členských států EU se měl podíl obnovitelných zdrojů do tohoto data vyšplhat na 20 %. Právě toto Martin Mejstřík kritizoval. Dle jeho soudu podskakovat pomyslnou laťku a místo 20 % si za cíl určovat pouhé 8,6 % je tristní a ostudné, zejména pro zemi, která bude předsedat Evropské unii.

Téma č. 19 „**Negativní postoj k pořádání olympijských her v Praze**“ zaznamenalo rovněž čtyři výskyty¹⁵⁶. Martin Mejstřík v článcích svůj postoj obhajoval tím, že se již vytrácí původní motiv olympijských her, a sice spojení krásy a dobra. Olympiáda je v dnešní době podle jeho přesvědčení byznys, a tak by tomu být nemělo.

Posledním tématem, které uzavírá kategorii čtyř výskytů je téma č. 21 „**Odpor k MDŽ**“. Články s touto tematikou obsahovaly Mejstříkovu kritiku tohoto svátku, tento svátek není dle jeho soudu demokratický a jedná se o komunistický symbol¹⁵⁷. Dále je v analyzovaném materiálu zachyceno, jak Martin Mejstřík v Senátu PČR prosadil v prvním čtení novelu zákona, podle které by Mezinárodní den žen byl zrušen, resp. nahrazen jiným státním svátkem, a sice svátkem matek¹⁵⁸. Dle Mejstříka by toto bylo nanejvýš vhodné provést, neboť MDŽ je výrazně spjat s komunistickou ideologií.

První téma, které se v analyzovaném vzorku vyskytlo pouze třikrát, je téma č. 6 „**Kauza CzechTek**“. V médiích značně diskutované téma „CzechTek“ se váže k technopárty, která se uskutečnila ve dnech 29. – 30. 7. 2005 v obci Mlýnec na Tachovsku. Tento taneční festival pro fanoušky hudebního stylu „techno“ však nebyl v médiích tolik diskutován z důvodu samotné taneční párty, nýbrž kvůli jejímu násilnému přerušení policií ČR. Policejní zásah měl nařídít tehdejší premiér ČR a předseda ČSSD Jiří Paroubek.

Martin Mejstřík v analyzovaných článcích právě tento zásah policie ostře kritizoval, a dokonce policejní manévr přirovnal k zásahu policie během sametové revoluce¹⁵⁹. V článcích¹⁶⁰ je taktéž zachyceno, že kvůli tomuto policejnímu zásahu, který Mejstřík považoval za neadekvátní, vyzýval k odstoupení tehdejšího ministra vnitra Františka Bublana.

---

¹⁵⁵ Viz PČČ 156.

¹⁵⁶ Viz PČČ 146, 147, 148, 149.

¹⁵⁷ Viz PČČ 133, 157.

¹⁵⁸ Viz PČČ 134, 135.

¹⁵⁹ Viz PČČ 26.

¹⁶⁰ Viz PČČ 25.

Poslední článek vykazující toto téma referuje o tom, že Martin Mejstřík byl společně se Svatoplukem Karáskem a Jaromírem Štětinou osloven o pomoc při nasbírání důkazních materiálů ze zásahu policie. Samotný Mejstřík však tuto prosbu či žádost charakterizoval jako populistické gesto¹⁶¹.

Tři výskyty jsou patrné u tématu č. 13 „**Kritika nominace Formánkové na post ústavní soudkyně**“. Mejstřík je v článcích¹⁶² citován jakožto kritik návrhu nominovat Vlastu Formánkovou soudkyní Ústavního soudu. V článcích Formánkové nejvíce vyčítal, že v roce 1996 veřejně podpořila tehdejšího kandidáta Občanské demokratické strany Bohumila Kulhánka během volební kampaně do Senátu PČR. Mejstřík zpochybňoval i nezávislost této soudkyně, zejména tím, že prezidentu Václavu Klausovi byla doporučena její nominace ze strany členů ODS, čímž se má dokládat, že Formánková není nezávislá.

Mejstřík taktéž považuje Formánkovou za nedostatečně kompetentní. V článcích Mejstřík připomněl, že v roce 1999 byla Formánková z postu předsedkyně okresního soudu v Plzni odvolána pro nezpůsobilost, co se týče jejích osobních kvalit.

Posledním tématem s třemi výskyty je téma č. 22 „**Podpora památníků obětí komunismu**“. Články¹⁶³ výhradně referují o Martinu Mejstříkovi jakožto o podporovateli a propagátorovi výstavby památníku obětí komunismu v americkém Washingtonu. Taktéž se v článcích vyskytla zpráva o tom, že se Mejstřík slavnostního odhalení tohoto pomníku zúčastnil.

Jak již bylo zmíněno níže, témat s nižším výskytem četnosti než 5 se v analyzovaném vzorku vyskytlo celkem 11. Za zajímavé považuji zmínit témata č. 24 „**Snaha vyznamenat bratry Mašíny**“, č. 26 „**Volba presidenta republiky**“ a č. 20 „**Novela silničního zákona**“.

První zmíněné téma je v článcích odráženo na presentaci Mejstříkova návrhu vyznamenat bratry Mašíny státní medailí¹⁶⁴. Bratři Mašínové jsou známí tím, že se 1. listopadu 1953 probili za tzv. železnou oponu. Martin Mejstřík taktéž usiloval o ocenění Mašínů na zastupitelské půdě, kdy Mašínům navrhoval udělit čestné občanství Prahy 1¹⁶⁵.

---

¹⁶¹ Viz PČČ 22.

¹⁶² Viz PČČ 21, 23, 24.

¹⁶³ Viz PČČ 138, 139, 140.

¹⁶⁴ Viz PČČ 12.

¹⁶⁵ Viz PČČ103.

Téma č. 26 „**Volba presidenta republiky**“ odráží Mejstříkovy preference ohledně kandidátů na nejvyšší ústavní funkci ČR. Mejstřík v člancích vylučoval volbu Václava Klause a naopak podporoval kandidaturu Jana Švejnara¹⁶⁶.

Poslední téma, které diskutují, se týká Mejstříkova postoje k „**Novele silničního zákona**“ (č. 20). Martin Mejstřík souhlasí s novelou silničního zákona, podle které by nesměly na českých dálnicích a rychlostních komunikacích kamiony předjíždět¹⁶⁷.

3.2.2.2 Specifikace témat u článků, jejichž autorem je Martin Mejstřík

V předcházející kapitole jsem předložil kompletní výčet témat, s nimiž je Martin Mejstřík v analyzovaných denících a v analyzovaném období spojován. Totéž musím provést u těch článků, jejichž autorem je sám tento aktér. Následující specifikace témat, jejichž autorem je Martin Mejstřík, totiž představuje neoddelitelnou část této studie, protože zodpovídá jednu ze základních výchozích otázek, a sice otázku č. 4 „Na jakých tématech se v médiích (denících) za sledované období snaží (aktéři) sami profilovat?“

Z kapitoly 3.2.2.1.3 „IP 4 Autor článku“ již víme, že Martin Mejstřík za sledované období a ve sledovaných denících vytvořil pouze čtyři své vlastní články, resp. pouze čtyři mu byly napříč analyzovanými deníky uveřejněny (všechny v Lidových novinách). Při analýze těchto článků jsem zjistil, že témata, která obsahují, se nijak neliší od kategorií témat, které byly vytvořeny v kapitole 3.2.2.2.1 „AP 1 – Hlavní téma článku“. U těchto témat jsem tedy zachoval identická škálová čísla. Níže předkládám tabulku č. 31, která vykazuje detekovaná témata těchto článků.

Tabulka č. 31 – Témata u článků, jejichž autorem je M. Mejstřík

Téma článku (č. kategorie)	Deník (číslo kategorie)	PČČ	Výskyt	Výskyt tématu v procentech
Kritika KSČM (11)	Lidové noviny (1)	111, 112	2	50%
Ústav paměti národa (25)	Lidové noviny (1)	53	1	25%
Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon (16)	Lidové noviny (1)	44	1	25%
celkem autorských článků			4	100%

Z tabulky č. 31 je patrné, že u dvou témat ze čtyř se Martin Mejstřík věnoval kritice KSČM (tedy v 50 % svých vlastních článků). V jednom článku se taktéž věnoval otázce „komunismu“, ale v kontextu jeho legislativní snahy postavit komunismus mimo zákon

¹⁶⁶ Viz PČČ 143, 152.

¹⁶⁷ Viz PČČ 27, 33.

(25 %) a konečně v posledním článku vyjadřoval svůj pozitivní postoj ke konstituci Ústavu paměti národa (25 %).

Všechna tato témata jsou již součástí diskuse předchozí kapitoly a dala by se shrnout pod jedno zastřešující a obecnější téma, kterým je Mejstříkův negativní vztah ke komunismu. Ve svých článcích obsahujících kritiku KSČM (dva výskyty) označuje tuto politickou stranu za zločineckou organizaci a upozorňuje na její nebezpečný nárůst preferencí¹⁶⁸.

V autorském článku věnovanému své snaze postavit komunismus mimo zákon legislativní cestou se Mejstřík pouští do analýzy komunistického smýšlení a upozorňuje na výrazně negativní aspekty této ideologie. Poukazuje zde na to, že v roce 1990 se udělala chyba, když se věřilo ve zlepšení českých, resp. československých komunistů¹⁶⁹. Jistou nápravu vidí právě v ratifikaci jím předkládané novely zákona.

A konečně v posledním článku obhajuje konstituci a jisté rozšíření působnosti Ústavu paměti národa, který by se dle jeho přesvědčení měl mimo studium dokumentů z období 1948 – 1989 zaměřit i na studium samotných struktur a činnosti tehdejší KSČ¹⁷⁰.

Když bychom tedy porovnali témata, s jakými je Martin Mejstřík v analyzovaném vzorku v denících spojován, lépe řečeno a v souladu s výzkumnou otázkou, jakými je konstruován a témata, prostřednictvím kterých se sám v denících presentoval, vyjde najevo, že se do velké míry překrývají. Už samotný fakt, že Mejstříkem vytvořené články obsahovaly témata, která byla takřka identicky obsažena a presentována v AP 1 „Hlavní téma článku“, nás přivádí k tezi, že deníky konstruují jeho mediální obraz v souladu s jeho činností či v souladu s jeho snahami.

Tato teze je samozřejmě zatížena schopností deníků vykonávat funkci „gatekeepera“, resp. Martinu Mejstříkovi se mohly otisknout pouze ty články, které konvenovaly s tím, co považují představitelé těchto deníků za důležité či za publikovatelné. Zevrubnější zkoumání této možnosti má jistě svůj význam, ale dle mého soudu by to překračovalo rámec této studie. I tak na tuto záležitost nabízím letný pohled či interpretaci jedné zúčastněné strany, a sice samotného aktéra Martina Mejstříka, v rámci polostrukturovaného rozhovoru.

---

¹⁶⁸ Viz PČČ 111, 112.

¹⁶⁹ Viz PČČ 44.

¹⁷⁰ Viz PČČ 53.

3.2.2.2.3 AP 2 – Vedlejší téma článku

Analytická proměnná 2 mapuje výskyt vedlejších témat článku, která se v souvislosti s hlavním tématem v analyzovaném vzorku objevila. V zásadě platí, že vedlejší téma zaujímá oproti tématu hlavnímu jisté inferiorní postavení, je mu v článku věnován menší prostor a rovněž je na něho kladen ztatečně menší důraz.

Vedlejších témat se v analyzovaném vzorku vyskytlo pouze šest, ale i přesto jsem pro něj zachoval obdobnou škálu jako u AP 1 – Hlavní téma článku. Jelikož se však v této analytické proměnné vyskytly témata, která nejsou zahrnuta v AP 1, musel jsem pro ně vytvořit nové kódy. Jmenovitě se jedná o č. 27 „Podpora V. Hučina“ a o č. 28 „Lidská práva a svobody (zahraniční kontext)“. Níže předkládám tabulku č. 32, která vykazuje pouze ta vedlejší témata, která zaznamenala nenulovou četnost.

Tabulka č. 32 – AP 2 Vedlejší téma článku

AP 2	Vedlejší téma článku	Výskyt
12	Kritika minulosti M. Mejstříka	3
28	Lidská práva a svobody (zahraniční kontext)	2
11	Kritika KSČM	1
21	Odpor k MDŽ	1
25	Ústav paměti národa	1
27	Podpora V. Hučina	1

Z tabulky č. 32 je předně patrné, že v analyzovaném vzorku článků se vedlejší témat moc nevyskytlo. I tak je dle mého soudu třeba brát je v potaz a alespoň stručně je okomentovat. Největší četnost zaznamenalo vedlejší téma č. 12 „Kritika minulosti M. Mejstříka“ (3 výskyty). Toto téma se sice vyskytlo i v rámci „Hlavních témat“ článků, ale pouze s jedním výskytem, tudíž v souladu s výše stanovenými pravidly jej nebylo vhodné komentovat. Stručné interpretace se tomuto tématu dostává až níže. Druhý největší výskyt byl zaznamenán u vedlejšího tématu č. 28 „Lidská práva a svobody (zahraniční kontext)“ (2 výskyty). Jelikož toto téma ve výčtu hlavních témat článků absentovalo, níže ho taktéž podrobuji interpretaci. Po jednom výskytu zaznamenala témata č. 11 „Kritika KSČM“, č. 21 „Odpor k MDŽ“, jejichž interpretace a diskuse je uvedena výše a není nutné se k ní vracet. Konečně témata č. 25 „Ústav paměti národa“ a č. 27 „Podpora V. Hučina“ rovněž zaznamenala shodně po jednom výskytu a níže se jim také dostává stručného komentáře.

„**Kritika minulosti M. Mejstříka**“ se takřka výhradně týká článků¹⁷¹, ve kterých jsou reprodukována tvrzení předsedy KSČM Vojtěcha Filipa, že sám Martin Mejstřík, který ho nyní osočuje ze spolupráce s StB, byl v minulosti členem mládežnické socialistické organizace SSM. Nutno připomenout, že Vojtěch Filip takto zareagoval až ve chvíli, kdy Martin Mejstřík zveřejnil dokument prokazující Filipovu údajnou vědomou spoluprací s StB.

Filip Mejstříka v člancích nazývá bývalým svazáckým funkcionářem, který se dnes chová jako „komunistožrout“¹⁷². Filip taktéž v denících připomínal, že Mejstřík na jednání SSM v Harrachově, které probíhalo v polovině září 1989, souhlasil se stanoviskem, že SSM se musí změnit v jednotku typu široké organizace, jejíž jednotící myšlenkou je socialismus. Autor tohoto článku v tomto kontextu reflektuje, že Mejstřík byl celou touto informací zaskočen.

Téma č. 28 „**Lidská práva a svobody (zahraniční kontext)**“ se výhradně omezuje na Mejstříkovo upozornění na nedodržování lidských práv a svobod v Číně¹⁷³. V tomto kontextu vyzývá české sportovce, aby olympijské hry v Pekingu bojkotovali a tedy na olympiádu do Číny nejezdili.

Jeden výskyt v analytické proměnné 2 „Vedlejší téma článku“ zaznamenalo téma č. 25 „**Ústav paměti národa**“. Mejstřík v článku¹⁷⁴ obhájí konstituci této instituce a podotýká, že by měla spravovat a nakládat zejména s dokumenty pořízenými v letech 1948 – 1989.

Konečně poslední téma s jedním výskytem nese numerický kód 27 a název „**Podpora V. Hučina**“. Mejstřík se v článku zastává bývalého disidenta a bývalého důstojníka Bezpečnostní informační služby Vladimíra Hučina. Hučín se dle Mejstříka stal obětí nekalé hry komunistických funkcionářů. Dále je v článku zachycena Mejstříkova kritika České televize a jejího generálního ředitele Janečka, který na poslední chvíli stáhl z vysílání dokumentární film právě o Vladimíru Hučínovi. Dle Mejstříka je to znakem toho, v jak slabé pozici ČT je a jak slabého má generálního ředitele. Česká televize je dle Mejstříka závislá na politických stranách¹⁷⁵.

---

¹⁷¹ Viz PČČ 75, 88, 92.

¹⁷² Viz PČČ 88.

¹⁷³ Viz PČČ

¹⁷⁴ Viz PČČ 78.

¹⁷⁵ Viz PČČ 112.

3.2.2.2.4 AP 3 – Celkové ladění článku vzhledem k M. Mejstříkovi

Analytická proměnná 3 určuje „Celkové ladění článku vzhledem k M. Mejstříkovi“. Tato proměnná vykazuje čtyři kategorie, resp. kategorie *pozitivní*, *neutrální*, *negativní* a *ambivalentní*.

Kategorie 1 *pozitivní* znamená, že článek je koncipován v tom smyslu, že dává Mejstříkovi za pravdu či souhlasí s jeho přístupem k dané věci. Kategorie 2 *neutrální* má charakter pouhého informování o Mejstříkových aktivitách či postojích k dané věci. Články této kategorie tedy neobsahují žádné hodnotící konotace a de facto pouze mapují a informují o Mejstříkových aktivitách. Kategorie 3 *negativní* je použita tehdy, když v článku zaznívá kritika Mejstříkových postojů či činů. Konečně kategorie 4 *ambivalentní* je zanesena u článku, který vykazuje jistou rozporuplnost v Mejstříkově hodnocení, resp. obsahuje jak pozitivní hodnocení Mejstříka (jeho činů, postojů, atp.), tak upozornění na jeho problematické jednání. Níže předkládám tabulku (č. 33), která v globálu mapuje výskyt jednotlivých kategorií.

Tabulka č. 33 – AP 3 Celkové ladění článku vzhledem k M. Mejstříkovi

AP 3	Celkové ladění článku vzhledem k M. Mejstříkovi	Výskyt	Výskyt v procentech
2	neutrální	129	82%
3	negativní	13	8%
4	ambivalentní	9	6%
1	pozitivní	6	4%
	celkem článků	157	100%

Při pohledu na tabulku č. 33 můžeme konstatovat, že valná většina článků (82 %) měla *neutrální* charakter, resp. pouze informovala o Mejstříkových aktivitách či o jeho postojích k dané záležitosti. Avšak je třeba zdůraznit, že druhou nejpočetněji zastoupenou charakteristikou je konotace *negativní* (8 %), což je možno interpretovat tak, že v 8 % článků se vyskytoval nesouhlas s Mejstříkovým počínáním. *Ambivalentní* charakteristiky byly shledány u 6 % podílu článků a umístily se tedy na pomyslné třetí příčce, co se četnosti výskytu týče. Nejmenší počet článků byl vykreslen pro samotného aktéra *pozitivním* způsobem a v procentuálním vyjádření nese hodnotu 4 %.

3.2.2.2.5 AP 4 – Počet citací M. Mejstříka v článku

Analytická proměnná č. 4 „Počet citací M. Mejstříka v článku“ vyjadřuje, jestli je v analyzovaných článcích aktér citován, a v případě, že ano, kolik jeho citací článek obsahuje. Škála této proměnné je následující: kategorie č. 1 znamená, že se v analyzovaném článku nevyskytla žádná Mejstříkova citace. Č. 2 – článek obsahuje jednu citaci M. Mejstříka. Č. 3 – v článku je Mejstřík citován celkem dvakrát. Č. 4 – v článku je Mejstřík citován třikrát a vícekrát. V této souvislosti také níže překládám tabulku (tabulka č. 34).

Tabulka č. 34 – AP 4 Počet citací M. Mejstříka v článku

AP 4	Počet citací M. Mejstříka v článku	Výskyt	Výskyt v procentech
1	žádná citace	57	36%
2	jedna citace	57	36%
3	dvě citace	28	18%
4	tři citace a více	15	10%
	celkem článků	157	100%

Z tabulky č. 34 je patrné, že v 36 % článků, které byly podrobeny analýze, není Martin Mejstřík citován. Stejné procento vykazují články, v nichž se objevuje jedna aktérova citace. Dvě citace byly nalezeny v 18 % článků a tři citace a více se vyskytly v 10 % článků.

Když bychom sečetli články, v nichž se citace, bez ohledu na jejich počet, vyskytly, vyšlo by najevo, že když deníky o aktérovi ve svých článcích referují, v 64 % jej taktéž citují.

3.2.2.2.6 AP 5 – Charakter vyznění citací M. Mejstříka v článku

Tato analytická proměnná¹⁷⁶ zachycuje charakter vyznění citací Martina Mejstříka. Detekuje tedy to, jestli je vyskytující se citace svou konotací *vysvětlujícího* charakteru (č. 1), *defenzivního* (č. 2) charakteru, nebo jestli je daná citace *kritická* (č. 3).

Tabulka č. 35 nám dává povědomost o procentuálním rozložení charakteru vyznění citací Martina Mejstříka.

Tabulka č. 35 – AP 5 Charakter vyznění citací M. Mejstříka v článku

AP 5	Charakter vyznění citací M. Mejstříka v článku	Výskyt	Výskyt v procentech
3	kritický	65	65%
1	vysvětlující	33	33%
2	defenzivní	2	2%

¹⁷⁶ V této analytické proměnné nejsou zachyceny Mejstříkovy citace směřované ke KSČM, které tvoří samostatnou proměnnou a jejichž výčet předkládám v následující podkapitole – pozn. I. D.

Tabulka č. 35 vypovídá o tom, že největší procento aktérových citací má *kritický* charakter (65 %). Deníky tedy ve svých článcích zejména používají ty Mejstříkovy citace, kterými on sám vyjadřuje nespokojenost s danou věcí či s danou tematikou. Citace *vysvětlujícího* charakteru byly shledány u 33 % podílu detekovaných citací a citace *defenzivního*, tedy jaksi obranného charakteru, zaujímají minoritní, 2 % podíl.

Jelikož je v článcích z velké části aktér citován v souvislosti s jeho postoji ke KSČM, přišlo mi vhodné pro reflexi tohoto faktu vytvořit samostatnou proměnnou (viz tabulka č. 36).

3.2.2.2.7 AP 6 – Charakter citací M. Mejstříka vzhledem ke KSČM

Jak jsem již naznačil výše, tato analytická proměnná zaznamenává charakter citací Martina Mejstříka vzhledem ke Komunistické straně Čech a Moravy. Tato proměnná zahrnuje tři kategorie, a sice citaci *kritickou* (č. 1), *odsuzující* (č. 2) a *smířlivou* (č. 3). Tabulku předkládám č. 36 níže.

Tabulka č. 36 – AP 6 Charakter citací M. Mejstříka vzhledem ke KSČM

AP 6	Charakter citací M. Mejstříka vzhledem ke KSČM	Výskyt	Výskyt v procentech
2	odsuzující	18	56%
1	kritický	12	38%
3	smířlivý	2	6%
	celkem článků s citacemi ke KSČM	32	100%

Tabulka č. 36 nás informuje o tom, že více než polovina citací, které Martin Mejstřík vynesl na adresu KSČM, je *odsuzujícího* charakteru, resp. takto to prezentují analyzované deníky. *Kritické* konotace byly zaznamenány u 38 % citací a v tomto ohledu zaujímají druhé místo. Citace *smířlivého* charakteru se vyskytly pouze dvě, což s sebou nese podíl 6 %.

3.2.2.2.8 AP 7 – Citace osobností z české politiky vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

Tato analytická proměnná mapuje pouze výskyt citací jiných osobností z české politiky buďto přímo k Martinu Mejstříkovi, nebo k tématu, které tento aktér v analyzovaných médiích zvedá. Níže předkládám tabulku č. 37 s tímto zachyceným výskytem.

Tabulka č. 37 – AP 7 Výskyt citací českých politiků k M. Mejstříkovi či k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

AP 7	Citace osobností z české politiky k M. Mejstříkovi či k tématu, které M. Mejstřík iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
5	členové KSČM	34	45%
1	členové ODS	21	28%
6	nestraníci (BEZPP)	14	19%
2	členové ČSSD	3	4%
3	členové KDU-ČSL	2	3%
4	členové SZ	1	1%
	celkem citací českých politiků	75	100%

Tabulka č. 37 vypovídá o tom, že v analyzovaných médiích se k Martinu Mejstříkovi či k tématu, které Martin Mejstřík v médiích inicioval, nejvíce vyslovovali členové KSČM (45 %). Druhý největší výskyt citací byl zaznamenán u členů ODS (28 %), třetí největší výskyt u nestraníků, resp. politiků bez politické příslušnosti (19 %). V tomto kontextu minoritní výskyt byl zaznamenán u členů ČSSD (4 %), členů KDU-ČSL (3 %) a tabulku uzavírá jedna citace pocházející z řad členů Strany zelených, která v celkovém souhrnu citací politiků tvoří 1 %.

Z celkového počtu 157 článků se tedy jiní parlamentní politici vyjadřují na Mejstříkovu adresu, resp. k tématu, které Mejstřík iniciuje celkem 75krát, tedy zhruba v každém druhém článku, který byl v souvislosti s Martinem Mejstříkem v analyzovaných denících a v analyzovaném období uveřejněn. V následující analytické proměnné (AP 8) předkládám charakter vyznění citací těchto politiků.

3.2.2.2.9 AP 8 – Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

Tabulka č. 38 – AP 8 Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

AP 8	Vyznění citací českých politických osobností vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
3	negativní	28	37%
2	neutrální	26	35%
5	Mejstříkovi jde o zviditelnění	12	16%
1	pozitivní	8	11%
4	ambivalentní	1	1%
6	celkem citací českých politiků	75	100%

Z tabulky č. 38 vyplývá, že největší procento (37 %) citací českých politiků k M. Mejstříkovi či k tématu, které M. Mejstřík iniciuje, je negativního vyznění. Druhý největší výskyt byl zaznamenán u citací neutrálního charakteru (35 %) a třetí největší výskyt byl shledán u kategorie citací „Mejstříkovi jde o zviditelnění“ (16 %). Tato kategorie vyznění byla zachycena u těch tvrzení českých politiků, které považují Mejstříkem iniciovaná témata za jeho vlastní pokus se zviditelnit. Jinými slovy výroky tohoto typu deklarují, že Mejstříkovi o dané iniciované téma v podstatě nejde, ale že jej využívá pouze k tomu, aby na sebe upoutal pozornost.

Pozitivní citace byly v tomto kontextu u českých politiků zachyceny pouze u 10 % a ambivalentní citace se v analyzovaném materiálu vyskytla pouze jedna (1 %). Aby jasnější, jaké konotace či jaké názory zauímají k Martinovi Mejstříkovi ty které politické strany, vytvořil jsem několik tabulek, které tyto postoje ozřejmují. Tabulky jsou členěny per partes, resp. po jednotlivých politických stranách. Tabulky předkládám chronologicky podle abecedy (podle názvu jednotlivých politických stran), nezávislí politikové, resp. politikové bez politické příslušnosti jsou uvedeny v tabulce poslední.

Tabulka č. 39 - Vyznění citací členů ČSSD vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

	Vyznění citací členů ČSSD vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
2	neutrální	2	67%
3	negativní	1	33%
1	pozitivní	0	0%
4	ambivalentní	0	0%
5	Mejstříkovi jde o zviditelnění	0	0%
	celkem citací členů ČSSD	3	100%

Tabulka č. 39 nám dává informaci o tom, že členové ČSSD se na adresu Martina Mejstříka vyjadřovali celkem třikrát, z toho dvě citace byly neutrálního charakteru a jedna citace charakteru negativního.

Tabulka č. 40 – Vyznění citací členů KDU-ČSL vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

	Vyznění citací členů KDU-ČSL vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
1	pozitivní	1	50%
2	neutrální	1	50%
3	negativní	0	0%
4	ambivalentní	0	0%
5	Mejstříkovi jde o zviditelnění	0	0%
	celkem citací členů KDU-ČSL	2	100%

Tabulka č. 40 vyjadřuje, že citace členů KDU-ČSL byly v tomto kontextu zachyceny pouze dvě, a z toho byla jedna pozitivního charakteru a jedna negativního charakteru. Každá z nich tedy tvoří 50 % podíl.

Tabulka č. 41 – Vyznění citací členů KSČM vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

	Vyznění citací členů KSČM vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
3	negativní	27	79%
5	Mejstříkovi jde o zviditelnění	5	15%
2	neutrální	2	6%
1	pozitivní	0	0%
4	ambivalentní	0	0%
	celkem citací členů KSČM	34	100%

Lze-li usuzovat pouze na základě zachycených citací, tak tabulka č. 41 prokazuje silně negativní vztah členů KSČM k Martinu Mejstříkovi či k tématu, které tento aktér v médiích zvedá. Z celkového počtu třiceti čtyř citací je dvacet sedm citací negativního vyznění (79 %), pět citací je v souladu s kategorií „Mejstříkovi jde o zviditelnění“ (15 %) a pouze dvě citace jsou neutrálního charakteru (6 %). Citace pozitivního vyznění, stejně jako citace ambivalentního vyznění, nebyly v analyzovaném vzorku nalezeny.

Tabulka č. 42 – Vyznění citací členů ODS vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

	Vyznění citací členů ODS vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
2	neutrální	12	57%
5	Mejstříkovi jde o zviditelnění	7	33%
1	pozitivní	2	10%
3	negativní	0	0%
4	ambivalentní	0	0%
	celkem citací členů ODS	21	100%

Tabulka č. 42 charakterizuje citace členů ODS. Ti nejvíce citovali v souladu s neutrální kategorií (57 %), poté ve svých soudech vyjadřovali svá přesvědčení, že „Mejstříkovi jde o zviditelnění“ (33 %), ale na druhou stranu byly zaznamenány dvě citace pozitivního charakteru (10 %). Citace negativní či ambivalentní nebyly v tomto vzorku shledány.

Tabulka č. 43 – Vyznění citací členů Strany zelených vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

	Vyznění citací členů SZ vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
4	ambivalentní	1	100%
2	neutrální	0	0%
5	Mejstříkovi jde o zviditelnění	0	0%
1	pozitivní	0	0%
3	negativní	0	0%
	celkem citací členů SZ	1	100%

Tabulka č. 43 vykazuje výskyt pouze jedné citace, a tudíž i jednoho citačního vyznění, které je ambivalentní povahy. Je zřejmé, že tato tabulka je díky pouhému jednomu výskytu zatížena velmi malou vypovídací hodnotou. Jelikož jsem však chtěl, aby tato kapitola obsahovala co nejplastičtější obraz, považoval jsem za nutné ji zmínit.

Tabulka č. 44 – Vyznění citací „nestraníků“ vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje

	Vyznění citací nestraníků vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem tématu, které M. Mejstřík iniciuje	Výskyt	Výskyt v procentech
2	neutrální	9	64%
1	pozitivní	5	36%
4	ambivalentní	0	0%
5	Mejstříkovi jde o zviditelnění	0	0%
3	negativní	0	0%
	celkem citací nestraníků	14	100%

Konečně tabulka v této části studie poslední, tabulka č. 44, se týká toho, jak se v analyzovaných denících a v analyzovaném období k Martinu Mejstříkovi či k tématu, které v denících M. Mejstřík zvedal, vyjadřovali tzv. nezávislí politikové či političky. U těchto nestraníků bylo zaznamenáno celkem čtrnáct citací, přičemž většina z nich (64 %) byla neutrálního charakteru, tedy bez jakéhokoliv hodnotícího soudu. Dále se ještě vyskytla kategorie pozitivní konotace, které v souhrnu představuje 36 %. Žádné jiné charakteristiky citací nebyly v analyzovaném materiálu shledány.

Celkově tuto pasáž práce lze shrnout tím, že nejpříznivější soudy o samotném Martinu Mejstříkovi či o tématech, které v analyzovaných článcích inicioval, se vyskytly u jeho senátních kolegů a kolegyň, tedy u nestraníků či nezávislých politiků. Relativně slušnou pozici má aktér ještě u členů Občanské demokratické strany. Naopak jednoznačně nejhorší jméno má Martin Mejstřík u členů Komunistické strany Čech a Moravy.

3.2.2.2.10 AP 9 – Charakteristika osobnosti M. Mejstříka v článku

Tato analytická proměnná vykazuje možnou charakteristiku osobnosti Martina Mejstříka v článku. Charakteristik jsem v článcích zaznamenal pouze 22 a rozčlenil jsem je do těchto kategorií: č. 2 znamená *negativní*, č. 3 *pozitivní* a č. 4 *ambivalentní*. Výsledná tabulka č. 45 vypadá následujícím způsobem.

Tabulka č. 45 – AP 9 Charakteristika osobnosti M. Mejstříka v článku

AP 9	Charakteristika osobnosti M. Mejstříka v článku	Výskyt	Výskyt v procentech
2	negativní	10	45%
3	pozitivní	8	36%
4	ambivalentní	4	18%
	celkem článků s charakteristikami	22	100%

Tabulka č. 45 poukazuje na to, že v největším počtu článků, které obsahují charakteristiku osobnosti Martina Mejstříka, se objevují charakteristiky s negativní konotací (45 %). To je však do jisté míry vykompenzováno poměrně vysokým výskytem konotace pozitivní (36 %). Dá se tedy konstatovat, že články s charakteristikami jsou velmi polarizované, leč převažují charakteristiky s negativní konotací. Ambivalentní charakteristiky zaznamenaly nejmenší výskyt (4 výskyty, tedy 18 %).

3.2.2.2.11 AP 10 – Výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku

Předposlední analytická proměnná zachycuje, zdali se v souvislosti s Martinem Mejstříkem v analyzovaném materiálu vyskytuje jakákoliv konotace „komunismu“. Tuto analytickou proměnnou jsem vytvořil z důvodu, že valná většina veřejnosti má Martina Mejstříka vsugerovaného jako zarytého antikomunistu, resp. jako jednu z hlavních tváří pražských studentů během revolučních dob roku 1989.

Přišlo mi tedy nanejvýš vhodné detekovat, nakolik se tento aktér v těchto, ať už „antikomunistických“, či „komunistických“ konotacích v analyzovaném vzorku objevuje. Tuto proměnnou do jisté míry komplementuje analytická proměnná 1 „Hlavní téma článku“, z níž již víme, že téma s nejvyšším výskytem, tedy téma č. 16 „Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon“ (20 % podíl ze všech témat), dohromady s tématy č. 8 „Kauza Filip“ (18 %), č. 11 „Kritika KSČM“ (11 %), č. 1 „Dočasná komise Senátu pro posouzení ústavnosti KSČM“ (3 %) a č. 22 „Podpora památníku obětí komunismu“ (2 %), tvoří plný 54 % podíl všech témat, s nimiž byl v analyzovaném vzorku deníků a v limitech analyzovaného období Martin Mejstřík diskutován. Tato témata tedy explicitní konotace „komunismu“ obsahovala.

Když tedy uvážíme výsledky této analýzy, můžeme říci, že Mejstříkův obraz antikomunisty se sice ve více než polovině detekovaných témat verifikuje, avšak generalizovat a omezovat jeho působení v denících pouze na toto téma by bylo zavádějící.

Tabulka č. 44 demonstruje výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v člancích. Je binárního charakteru, tedy v případě, že se tato konotace v článku vyskytla, byla označena slovem „ano“ (1), když naopak absentovala, byla označena slovem „ne“ (2) (viz dále).

Tabulka č. 46 – AP 10 Výskyt jakékoliv konotace „komunismu“ v článku

AP 10	Výskyt jakékoliv konotace "komunismu" v článku	Výskyt	Výskyt v procentech
1	ano	100	64%
2	ne	57	36%
	celkem konotací	157	100%

Tabulka č. 46 skutečně demonstruje většinový výskyt komunistických konotací (64 %) v analyzovaných článcích. Můžeme říci, že v odkrytých tématech se explicitně téma komunismu vyskytlo v 54 % článků, ale implicitně bylo obsaženo ještě u dalších 12 % článků. Článků s absencí komunistické konotace se v analyzovaném vzorku vyskytlo 57, tedy procentuálně vyjádřeno, 36 %.

3.2.2.2.12 AP 11 – Explicitní výskyt jména M. Mejstříka v titulu článku

Tato poslední analytická proměnná je rovněž binárního charakteru (ano / ne) a má za cíl zmapovat, zdali se v titulech článků, ve kterých je posléze Mejstřík diskutován, explicitně objevuje jeho jméno. Této analytické proměnné přisuzuji jistou důležitost z obdobného důvodu, jako identifikační proměnné 3 „Rubrika článku“, resp. kategorii č. 4 „Titulní strana“. Obě proměnné dle mého soudu svědčí o tom, jakou důležitost analyzované deníky se zmiňovaným tématem aktérovi přisuzují, a rovněž o tom, jak dalece může aktér v tomto smyslu „přistoupit“ ke čtenáři.

Tabulka č. 47 – AP 11 Explicitní výskyt M. Mejstříka v titulu článku

AP 11	Explicitní výskyt jména M. Mejstříka v titulu článku	Výskyt	Výskyt v procentech
2	ne	149	95%
1	ano	8	5%
	celkem článků	157	100%

Z tabulky č. 47 vyplývá, že se jméno Martina Mejstříka v titulech článků, kde je posléze diskutován, téměř neobjevuje (pouze v 5 %). V drtivé většině případů se jeho jméno v titulech článků nevyskytuje (v 95 %).

3.3 Polostrukturované rozhovory s hlavními aktéry studie

Jelikož jsem výsledky kvantitativního aspektu této práce, tedy obsahové analýzy mediálního diskursu, presentoval pro každého aktéra zvlášť, stejnou strukturu zachovávám i v případě polostrukturovaných rozhovorů. Začínám s presentací poznatků získaných z rozhovoru

s Jaromírem Štětinou a poté s prezentací poznatků získaných z rozhovoru s Martinem Mejstříkem.

3.3.1 Polostrukturovaný rozhovor – Jaromír Štětina

Schéma základních otázek i podotázek určených k rozhovoru, stejně jako přepsaný rozhovor s Jaromírem Štětinou, tvoří součást přílohy k této práci na CD. Polostrukturovaný rozhovor byl koncipován v souladu se základními výzkumnými otázkami.

Připomínám, že se jmenovitě se jedná o otázky „*Jak mediální obraz, který vyšel z mé analýzy, reflektujete?*“ a „*Jaká jsou omezení a výhody pozice nezávislého politika z Vašeho pohledu?*“

Aktérový odpovědi na tyto otázky jsou seřazeny sestupně od první uvedené k té poslední. Tam, kde aktérova odpověď není dostatečně koherentní, přidávám mou interpretaci daného tématu.

Jaromír Štětina na otázku č. 2 „**Jak mediální obraz, který vyšel z mé analýzy, reflektujete?**“, začíná svým komentářem k výběru vzorku analýzy:

(...)především si myslím, že počet vzorků 237 může být reprezentativní, když se s ním dobře pracuje. Nemám námitek vůči tématům proměnných a vyjádření citací. Jedinou vážnou připomínku mám k výběru samotných médií. Vyplývá to také z toho, že jsou média, která jsou politikovi nakloněna a které politikovi nakloněna nejsou...

Jaromír Štětina se tedy zpočátku s výsledky mé analýzy ztotožňuje, resp. ve výstupech z obsahové analýzy se dle jeho soudu nevyskytuje nic, s čím by zásadně nesouhlasil nebo co by považoval za lež. Jedinou vážnou výhradu má k samotnému výběru médií, resp. deníků. V tomto kontextu dodává:

(...) vadí mi v tom, že tady nejsou ta média, která o mně podávají zprávy nejvíce, a to jsou vlastně články na jednotlivých serverech, rozhlasové stanice, týdeníky, a televize...

Jaromír Štětina by tedy ocenil mnohem rozsáhlejší analýzu mediálního diskursu, která by obsahovala mnohem větší množství médií. Upozorňoval mne na to, že od doby, kdy začal vykonávat senátorský mandát do současnosti¹⁷⁷, o něm vyšlo celkem 3468 mediálních zmínek¹⁷⁸. Z toho dále usuzuje, že jeho mediální obraz musí být nutně posunut.

---

¹⁷⁷ Tj. od 13. 11. 2004 do 28. 5. 2008 (den realizace rozhovoru) – pozn. I. D.

¹⁷⁸ Všichni senátoři PČR mají k dispozici archiv všech mediálních jednotek s jejich jménem, který jim spravuje společnost Newton – pozn. I. D.

Jaromír Štětina znovu studoval výsledky mé analýzy a po krátkém zamyšlení začíná hovořit:

(...) určitě není správný můj mediální obraz ten, který říká, že se nejvíce profiluji na podpoře Čunka. Podpora Čunka je absolutně marginální záležitost v mé práci. Ale ty noviny to berou, protože to skandalizování Čunka, rozebírání Čunka je téma číslo jedna, takže když se k tomu nějaký senátor, který je navíc kontroverzní, vyjádří, a navíc ještě jinak, tak to všichni rádi uveřejní. Ale není to můj obraz ...

Můžeme tedy vidět, že se vlastní interpretace mediálního obrazu Jaromíra Štětiny v průběhu rozhovoru výrazně posunula. Zpočátku souhlasil s výstupy z mé analýzy a posléze ve výsledcích analýzy postrádá jiná témata, resp. větší zastoupení daných témat. Své počáteční tvrzení tedy do jisté míry koriguje konstatováním, že jeho mediální obraz sice odpovídá jeho senátorské činnosti, nepokrývá ji však v její integritě. V této souvislosti ještě dodává: „*Já si myslím, že toto je obraz toho (výsledky z mé analýzy – pozn. I. D.), co o mně vyjadřují tři seriózní či kvazi-seriózní deníky, ale zdaleka to nepokrývá veškeré aktivity, co dělám.*“

Jelikož jsem chtěl dát aktérovi v rámci polostrukturovaných rozhovorů možnost samostatně se vyjádřit k jeho mediálním a politickým strategiím, přijde mi nyní vhodné uvést jeho hlavní výčet senátorských činností, s nimiž by chtěl být v médiích presentován. Položil jsem mu tedy otázku, jaká témata, jimž se ve své senátorské praxi věnuje, nejsou ve studii zachycena, a jak by v souladu s jeho přáním měl vypadat jeho mediální obraz. Na tuto otázku Jaromír Štětina odpověděl:

(...) můj mediální obraz by dle mého soudu měl obsahovat témata, o která se nejvíce zasazují, přičemž mezi ně patří ochrana lidských práv a svobod, mezinárodní politika, náš vztah zahraniční politiky k Rusku (...) Kritika Ruska je moje životní téma. Já neustále píši, přednáším, poněvadž já Rusko znám z autopsie dobře, jelikož jsem tam v 90. letech znal kde koho od Gorbačova po Jelcina, takže ... a zvlášť dnes je vývoj v Rusku tak znepokojivý, že se snažím na to upozorňovat, ve vztahu tedy k bývalým satelitům. Tato témata zde ve velké četnosti nejsou.

Jaromír Štětina v linii této výpovědi znovu zpochybňuje výběr analyzovaného vzorku médií, resp. deníků:

„Já svůj obraz vytvářím jinde, než v těchto třech denících (myslí tím Lidové noviny, Mladou frontu Dnes, Právo – pozn. I. D.). Když bych chtěl něco takového napsat do Rudého práva, resp. do Práva, tak to neotisknou, poněvadž jaksi toto téma nekonvenuje sociálně demokratickým názorům a oni jsou stranický deník. A zbývající deníky mně o to ani nepožádají, rozumíte, kdyby mně o to požádali, nebo se mně zeptali, tak já to řeknu,

ale většina těch článků s tímto zaměřením v těchto denících nevychází... vycházejí jinde a jedná se o stovky materiálů. Četnost „Kritika soudobého Ruska“ zcela neodpovídá skutečnosti.“

Další Štětinovo hlavní téma, který není, co se četnosti týče, ve výstupech z mé analýzy dosti výrazné, je podle Štětiny obrana lidských práv a svobod, která se dle jeho soudu rozpadá do praktické obrany lidských práv a do obrany lidských práv v mezinárodním hledisku. Jeho zájem o obranu lidských práv se dle Štětiny rozpadá do několika šuplíků. Praktická obrana lidských práv dle Jaromíra Štětiny probíhá takto:

(...) já tady (myslí v Senátu – pozn. I. D.) například dělám takovou ombudsmanskou činnost (...) já tady vyslechnu tolik příběhů a tolik svinstev, pokřivenosti naší justice, a tak podobně, které se dějí, a tam se snažím pomoci...

Svoji činnost z hlediska obrany lidských práv v mezinárodním kontextu Štětina charakterizuje následujícím způsobem:

(...) obrana lidských práv v tom mezinárodním hledisku, jako vlastně to nesení toho poselství návratu toho dluhu, který my máme k těm, kteří hájili lidská práva v době komunismu, a teď je to potřeba někomu vrátit. To jsou věci jako Barma, Kuba, kam se podíváte, především dneska znova Rusko, Bělorusko a všude, kam se podíváte, jsou lidská práva porušována.

Jaromír Štětina v rozhovoru předkládá ještě jedno téma, jemuž se usilovně věnuje, ale přesto není v mnou analyzovaných denících ani implicitně obsaženo:

(...) výrazněji se profiluji v humanitární a rozvojové pomoci. Já jsem zakladatelem společnosti Člověk v tísní, to je moje dítě, já jsem to založil kdysi, teď už jsem tam jenom takovej fousatej godfather v kanceláři a sleduji, jak se začíná rozvíjet rozvojová pomoc. To je velký šlágr a já v tom vidím budoucnost planety, v tom dělení HDP bohatých a chudých států, poněvadž bez toho se z toho lapáku terorismu nedostaneme.

V rámci Štětinovy reflexe jeho mediálního obrazu považuji za užitečné zmínit jeho vlastní interpretaci prvních dvou nejčetněji se vyskytujících témat v rámci AP 1 „Hlavní téma článku“. Z kapitoly 3.2.1.2.1 již víme, že největší zastoupení v hlavních tématech článků měla témata č. 19 „Podpora J. Čunka“ (38 výskytů a 16 % podíl četnosti) a č. 16 „Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon“ (37 výskytů a taktéž 16 % podíl četnosti). Přišlo mi zajímavé zeptat se na vlastní autorovu interpretaci věci. Začnu tématem nejčetněji zastoupeným, tedy „Podporou J. Čunka“. Štětina celou kauzu Čunek automaticky spojuje s kauzou Vladimíra Hučina a celou záležitost interpretuje takto:

(...) já považuji kauzy Čunek a Hučín za stejné nádobí, jelikož tyto kauzy dělá stejná parta státních zastupitelů a to mně zajímá. Proč z celého sboru státních zástupců na těchto kauzách pracují tito lidé, kteří chtěli dostat do kriminálu Hučina a poté Čunka? ... To mi připadá v konotacích, jež mám k dispozici, více než podezřelé a evokuje to u mě politizaci a umělé vyvolání Čunkovy kauzy. Já nepodporuji Čunka, poněvadž mně Čunek je ukradený a je mi úplně jedno, jestli má peníze ve strožoku. Já podporuji jeho právo na slušné zacházení a nestranné procesy, které tady nevidím.

Ze Štětinovy interpretace tématu „Podpora J. Čunka“ jakoby vycházelo najevo, že Jiří Čunek hraje v tomto kontextu jakousi zástupnou roli a vlastně by se o žádnou „podporu“ nemělo jednat. Jaromír Štětina si je však faktu, že v denících je celá záležitost vykreslena jako jeho podporování Jiřího Čunka vědom. V tomto kontextu také dodává: *„Počet zkreslených článků a nepravd a polopravd a vlastních interpretací je neuvěřitelné množství.“* [Jaromír Štětina, str. 1] V této souvislosti si Štětina vzpomněl na jeden článek¹⁷⁹, týkající se tohoto tématu, který čtenáře informoval, že Štětina jel demonstrovat na podporu J. Čunka do Vsetína. Jaromír Štětina toto vyznění článku dementuje: *(...) kupříkladu ve Vsetíně jsem nedemonstroval, jak tuto zprávu pojaly média, ale jel jsem tam proto, abych se dozvěděl více informací o jeho případu* (o případu J. Čunka – pozn. I. D.)...

Zde jsme tedy svědky poměrně významného posunutí významu v analyzovaných člancích. Jak jsem již poznamenal výše v kapitole 3.2.1.2.1, pouze jeden článek je v souladu s touto Štětinovou interpretací věci¹⁸⁰.

Co se týče druhého tématu s největším výskytem v AP 1 „Hlavní téma článku“, tedy tématu č. 16 „Legislativní snaha postavit komunismus mimo zákon“, Jaromír Štětina podotýká, že toto téma rozhodně není jeho téma ústřední a nepřisuzuje mu až tak velikou důležitost. Toto téma, resp. tato novela zákona v jeho senátorské činnosti zaujímá pouhé inferiorní postavení. V této souvislosti aktér prohlašuje:

„To není moje hlavní náplň práce. Já to mám jako přidruženou výrobu. O tom se hodně píše, poněvadž je to téma kontroverzní, takže se toho novináři spíše chopí než mravenčí práce nebo třeba toho, že bojuji za nezávislost Gruzie v mezinárodním politickém kontextu, nebo že bojuju za zvýšení podílu ČR na rozvojové pomoci v rámci Evropské unie.“

---

¹⁷⁹ Tento článek shodou okolností patří mezi analyzovaný materiál. PČČ je 169 – pozn. I. D.

¹⁸⁰ Viz PČČ 209.

Je tedy patrné, že sám aktér hlavní témata, která byla v mediovaném vzorku zachycena, buďto interpretuje jiným způsobem, než jsou podávána v denících, nebo jim přikládá menší důležitost, než jim je v denících přisouzena. Naopak u témat, na nichž by chtěl být v médiích profilován, vyšší četnost postrádá.

Dle mého soudu byla odpověď na základní výzkumnou otázku č. 2 dostatečně zodpovězena a můžeme přistoupit k otázce další.

Na tomto místě považuji vhodné zmínit jednu komparaci, kterou Jaromír Štětina provedl, a která se týká jeho působení jako novináře (v minulosti) a jeho působení jako politika, resp. senátora.

Jaromír Štětina konstatuje, že byl jako novinář „viděn“ více než v současnosti jako politik. V této souvislosti předkládá tezi, která svědčí o tom, že si je vědom značného vlivu médií na formování veřejného mínění: *„Já jako novinář mám mnohem větší možnosti ovlivňovat veřejné mínění, než jako senátor. A toho já jsem se dobrovolně zbavil proto, poněvadž chci vidět do té politiky...“*

Situaci, kdy začal vykovávat senátorský mandát, popisuje takto:

(...) v okamžiku, kdy já jsem nastoupil do Senátu, tak jsem ztratil u celé řady médií možnost mediálního vyjádření, které jsem měl dříve jako novinář. Já jsem dělal pravidelné rubriky do Radiožurnálu, a do rádia Impuls a do religiózního vysílání Českého rozhlasu, a oni už mně nechtějí. Protože nechtějí dávat prostor, zřejmě nadstandardní prostor, jako politikovi, protože se bojí, že by mohly být obvinění z toho, že někomu straní. Tím já jsem ztratil možnost mediálního vyjádření a je to jeden z důvodů, proč jako jsem mohl mediálně působit více než nyní...

Jaromír Štětina tedy konstatuje, že v minulosti jako novinář měl k médiím a do jisté míry i k veřejnosti větší ovlivňující možnosti než nyní jako vysoký ústavní činitel.

Nakonec je třeba zodpovědět poslední výzkumnou otázku, a sice **„Jaká jsou omezení a výhody pozice nezávislého politika z Vašeho pohledu?“** Jaromír Štětina začíná na otázku odpovídat negativním aspektem spojeným s pozicí nezávislého politika:

„Má to jednu nevýhodu – svůj názor hůře prosazujete. Když jste součástí nějakého celku, třeba klubu politické strany, tak tam, u svých vlastních, si to ošetříte, a tam se Vám to podaří prosadit a poté táhnete za jeden provaz. Já táhnu za jeden provaz, ale já ho táhnu pořád sám. To je prostě nevýhoda toho nezávislého senátora, protože je to osamělý přespolní běžec.“

Nevýhoda tohoto postavení tedy vyplývá z toho, že nezávislý senátor nemá svou politickou stranickou základnu, která by jej do jisté míry jistila či podporovala. Na druhou

stranu stranická příslušnost dle Štětiny může představovat i nevýhodu a on sám je přesvědčen o tom, že někteří lidé naopak nestranickost preferují: „*Na druhou stranu vím, že lidé to reflektují... jako kdyby jim scházel ten politik, který to dělá sám ze sebe a nikoliv ze stranické příslušnosti.*“

Výhody a nevýhody pozice nezávislého politika by se v souladu s výpovědí Jaromíra Štětiny daly shrnout tím, že aktér největší omezení v tomto kontextu vidí v pramalé podpoře svých přesvědčení na půdě Parlamentu České republiky. Naopak výhoda by se dala charakterizovat aktérovou svobodou a jeho jistou spontánností při vykonávání této ústavní funkce.

Dále Jaromír Štětina pozici nezávislého politika značně obhájí a dokonce tvrdí, že tato pozice v jeho volební kampani znamenala takřka zásadní prvek, jehož konsekvence vedly k jeho vyhraným volbám.

Všechny základní výzkumné otázky týkající se polostrukturovaných rozhovorů byly podle mého názoru dostatečně zodpovězeny.

3.3.2 Polostrukturovaný rozhovor – Martin Mejstřík

Schéma základních otázek i podotázek určených k rozhovoru, stejně jako přepsaný rozhovor s Martinem Mejstříkem, tvoří součást přílohy k této práci na CD. Polostrukturovaný rozhovor byl koncipován v souladu se základními výzkumnými otázkami.

Aktérové odpovědi na tyto otázky jsou seřazeny sestupně od první uvedené k té poslední. Tam, kde aktérova odpověď není dostatečně koherentní, přidávám mou interpretaci daného tématu.

Martin Mejstřík na otázku č. 2 „**Jak mediální obraz, který vyšel z mé analýzy, reflektujete?**“ odpovídá se souhlasem: „*Témata v podstatě referují o tom, co dělám. Mé nejhlavnější téma je vyrovnávání se s komunismem. Největší důraz kladu na vyrovnávání se s komunismem, což ta média celkem zachytila a to mne uspokojuje*“

Posléze však dodává, že témata uvedená v AP 1 „Hlavní téma článku“ nedostatečně pokrývají jeho senátorskou činnost, jinými slovy deníky o tématech, která považuje Mejstřík za důležitá, takřka nereferují: „*Co ve Vaší analýze chybí, tak to je moje druhé téma, životní prostředí a obnovitelné zdroje.*“ [Martin Mejstřík, str. 1] Toto téma v mé analýze nechybí, ale je pravda, že zaznamenalo pouze nepatrný výskyt (téma č. 2 „Ekologie a ochrana životního prostředí“ zaznamenalo v analyzovaném vzorku článků pouze čtyři výskyty, tedy 3 % v celkovém souhrnu).

S tímto tématem podle Mejstříka souvisí jeho další významná činnost, kterou v Senátu vykonává, a sice prozkoumávání a analyzování směrnic z Evropské unie, které se kvůli členství České republiky v EU musejí v ČR ratifikovat a novelizovat tak stávající právní systém. S tímto tématem byl detekován pouze jediný článek¹⁸¹, který však byl zařazen do tématu č. 2 „Ekologie a ochrana životního prostředí“.

Další téma, které Mejstřík mezi tématy, s nimiž je v denících spojován, postrádá, je „rodina“. Toto téma dle Mejstříka souvisí s vyrovnáváním se s komunismem. V tomto smyslu vysvětluje:

„Téma rodina, souvisí to s možností účasti žen na správě věcí veřejných, já to nenazývám rovnými příležitostmi, protože to nepovažuji za vhodný termín. To souvisí právě s tím zaměřením na rodinu. Stát vícečetné rodiny bohužel nevnímá jako prioritu, nechává ho na holičkách a preferuje kariérní způsob života, kult úspěchu a prosazení se, takový konzumní model. Z toho mně vyplynulo, proč ženy v politice či ve veřejné sféře nejsou. Myslím si, že je to obrovský problém české politiky. V české politice ženu nenajdete, a když tam je, tak je to taková mužo-žena, která se rychle přizpůsobí tomu mužskému prostředí.“

Toto téma se skutečně v analyzovaném vzorku článků vůbec nevyskytlo. Možná to však bude způsobeno tím, jak sám Martin Mejstřík dodává: „Myslím si, že jsem těch akcí v tom Senátu k tomuto tématu moc neměl.“ [Martin Mejstřík, str. 2]

Konečně poslední téma, které v mé analýze dle Mejstříka absentuje, se týká našich krajanů žijících v zahraničí. Toto téma se rozpadá do několika ohledů. Martin Mejstřík v tomto kontextu vysvětluje:

*(...) ono to souvisí s tou dekomunizací... Já jsem šest let členem komise pro krajany žijící v zahraničí, celých těch šest let jsem tam sledoval tři témata: jsou to **korespondenční volba**, aby jim Česká republika umožnila volit v zahraničí, druhé téma je **občanství**, protože někteří naši emigranti ztratili české občanství, zejména po roce 1968. Tehdejší komunistický stát jim odebral občanství a začal je stíhat v nepřítomnosti a tato ztráta občanství, zejména pro naše krajany v zámoří, na ně dopadla velmi negativně právě z titulu nemožnosti restituovat. Takže to třetí téma jsou **restituce**.*

Toto téma jsem skutečně nebyl s to v analyzovaném vzorku lokalizovat. Lze tedy říci, že Martin Mejstřík je spokojen s tím, jak deníky referují o jeho negativním vztahu ke komunismu obecně, ale ocenil by, kdyby deníky ve svých člancích jeho činnost pokrývaly

---

¹⁸¹ Viz PČČ 156.

více. V této souvislosti mi přijde vhodné uvést Mejstříkovo hodnocení výběru analyzovaných médií, resp. deníků:

„Výběr tištěných deníků je dobrý. V Čechách není nic moc z čeho vybírat. Jediný, který by tam ještě mohl být, jsou Hospodářské noviny, ale ty mají užší záběr, i když se snaží referovat více než o ekonomice... kdybych to mohl seřadit, tak škála od nejkvalitnějšího deníku po ten nejnejkvalitnější by byla: Právo, Lidové noviny, Mladá fronta. Mladá fronta je totální bulvár.“

Mejstříkovo hodnocení se může zdát poměrně nelogické, totiž Mejstřík je nejnegativněji z analyzovaného vzorku vylíčen právě v Právu, a přesto tento deník považuje za nejserióznější. Toho si je však vědom a v tomto smyslu dodává: *„V Rudém právu, teda v Právu jsem hodnocený nejvíce negativně, ale to je dáno tím, že Právo je levicový deník.“*

Martin Mejstřík nicméně ve výběru vzorku médií postrádá Českou televizi. Dle Mejstříka se jedná o médium mocné, které by politiky mělo dostatečně reflektovat.

Na závěr ještě připojuji Mejstříkův komentář k AP 8 „Vyznění citací osobností z české politiky vzhledem k M. Mejstříkovi či vzhledem k tématu, které M. Mejstřík iniciuje“. V tomto kontextu konstatuje:

(...) co mne mrzí, tak je poměrně malá kladná reflexe novinářů i mých kolegů v novinách mé činnosti (Tím myslí zejména jeho antikomunistický postoj – pozn. I. D.). To je ale známkou toho, že to téma dekomunizace je velkým tématem a že je potřeba na tom dělat. Člověka to mrzí a ty média to přece jenom odrážejí současný stav společnosti.“

Dle mého soudu otázka na základní výzkumnou otázku č. 2 byla dostatečně zodpovězena. Poslední základní výzkumná otázka, kterou je třeba v případě Martina Mejstříka ještě diskutovat, je otázka **„Jaká jsou omezení a výhody pozice ‘nezávislého’ politika z Vašeho pohledu?“** Martin Mejstřík stejně jako Jaromír Štětina začíná odpovídat charakterizací nevýhody, která je spjata s jeho nezávislým postavením. Tuto záležitost demonstruje na příkladu:

(...) když mám téma, jako Velký pátek, a nemám za sebou tu partaj, tak je to problém to prosadit, protože musím oslovit stávající strany, bez jejich podpory ten zákon neprosadím a narážím na všelijaké problémy politické... např. Lidovci, kteří by ten zákon měli prosadit, tak jej z nějakých důvodů nepodpoří, protože jejich velký koaliční partner se k tomu staví zdrženlivě (koaličním partnerem myslí zejména ODS – pozn. I. D.). Takže to je nevýhoda, stojí to hodně času, hodně energie, ale není to nemožné, jak se ukázalo, dá se to.

Prvním problémem v pozici nezávislého politika je podle Martina Mejstříka nedostatečná podpora v prosazování jeho vlastních idejí, resp. jeho legislativních návrhů. Nicméně i přesto konstatuje, že i tuto bariéru je možné prolomit¹⁸². Martin Mejstřík však diskutuje i problém další, který se týká finančního aspektu věci:

(...) druhý problém jsou finance. Kdybych byl úplně nezávislý, to je chyba českého zákona, tak dokonce nedostanu ten příspěvek na mandát. Když vyhraje volby jako nezávislý kandidát, tedy máte tisíc podpisů podle zákona, jdete pouze sám za sebe a vyhraje ty volby, tak nedostanete ten každoroční příspěvek, který je 900 tis. korun ročně, což nejsou malé peníze...

Úskalí nezávislého politika tedy podle Martina Mejstříka spočívá i v nedostatečnosti finančních prostředků¹⁸³. Z toho Mejstřík vyvozuje, že v českém kontextu je v tomto ohledu nezávislý kandidát absolutně diskriminovaný. Právě proto patrně Martin Mejstřík kandidoval za politickou stranu Cesta změny, aby každoroční státní příspěvek na mandát v hodnotě 900 tis. Kč neztratil, což se i tak bohužel pro něj stalo. Martin Mejstřík svou diskriminaci ohledně financí uzavírá slovy: *(...) ta strana má úplně jiné finanční možnosti, může si zaplatit experty, PR poradce, lobbisty, a tak podobně.*

Naopak výhodu pozice nezávislého politika Mejstřík popisuje následujícím způsobem:

„Moje absolutní výhoda, a myslím, že tato výhoda převažuje pro osobnost mého typu, je ta, že jsem absolutně svobodný, mohu si otevřít jakékoliv téma, nikdo mne, žádný sekretariát, neříká, toto nesmíš a toto musíš a myslím si, že tato svoboda, svoboda výběru témat, svoboda vyjadřování, komentování, absolutně převyšuje ta negativa, která jsem zmínil.“

Martin Mejstřík končí rozhovor zamyšlením nad českým parlamentním systémem a pozice nezávislých politiků v něm:

„Myslím si, že je rozumný systém, který je postavený na těch partajích, mít 281 nezávislých kandidátů v Parlamentu, kdy každý si říká, co mu velí jeho svědomí, vzdělání, rozum a cit, tak to bychom se nikam moc nedopracovali. Na druhou stranu ti nezávislí mají určitě své místo v té parlamentní demokracii. Je to správné, že to umožňuje. A Senát je v podstatě na těch nezávislých stavěn, je postaven na těch osobnostech, jsou voleni přímo. Lidé se hodně při volbách do Senátu rozhodují podle osobností, na rozdíl od Poslanecké sněmovny, kde se volí podle politických stran.“

---

¹⁸² Tato interpretace se tedy do značné míry shoduje s interpretací nevýhody nezávislého politika z perspektivy Jaromíra Štětiny – pozn. I. D.

¹⁸³ Toto možné úskalí Jaromír Štětina vůbec nerefletoval – pozn. I. D.

Všechny základní výzkumné otázky týkající se polostrukturovaného rozhovoru byly dle mého soudu dostatečným způsobem zodpovězeny.

4 ZÁVĚR

V úvodu jsem stručně nastínil, co mne vedlo k volbě tématu této práce. Samotná práce se skládá ze dvou částí, a sice z kvantitativní části, tedy v tomto případě z obsahové analýzy mediálního diskursu a z kvalitativní části, resp. z polostrukturovaných rozhovorů s Jaromírem Štětinou a Martinem Mejstříkem. Hlavním cílem práce bylo jednak detekovat a diskutovat mediální obraz obou aktérů, a jednak tento obraz konfrontovat s jejich vlastním prizmatem na tuto problematiku. Výsledný souhrn by do jisté míry měl vést k lepšímu pochopení těchto nezávislých politiků na české politické scéně.

Když bychom při zodpovídání základních výzkumných otázek postupovali chronologicky, resp. od **otázky č. 1** „*Jaký je mediální obraz těchto nezávislých politiků v mezích tří českých deníků a v limitech analyzovaného období?*“, můžeme konstatovat, že její odpověď společně je obsažena v celé kapitole 3.2.1 v případě Jaromíra Štětiny a v celé kapitole 3.2.2 v případě Martina Mejstříka. Tento jejich mediální obraz dle mého soudu obsahuje všechny důležité analytické proměnné, které se na jeho konstituci významným způsobem podílejí.

Odpověď na podotázku a. „*S jakými tématy jsou v médiích (analyzovaných denících) za sledované období spojováni?*“ je dle mého soudu zeširoka diskutována v případě Jaromíra Štětiny v kapitolách 3.2.1.2.1 a 3.2.1.2.3 a v případě Martina Mejstříka v kapitolách 3.2.2.2.1 a 3.2.2.2.3.

Odpověď na podotázku b. „*Na jakých tématech se v médiích (denících) za sledované období snaží sami profilovat, resp. jaká témata obsahují jejich vlastní články?*“ jsem dostatečně zodpověděl v samostatných kapitolách, u Jaromíra Štětiny v kapitole č. 3.2.1.2.2 a u Martina Mejstříka v kapitole č. 3.2.2.2.2.

Otázka č. 2, tedy „*Jak tento mediální obraz reflektují?*“ byla zodpovězena v polostrukturovaných rozhovorech, resp. stanovisko Jaromíra Štětiny je uvedeno v kapitole č. 3.3.1 a stanovisko Martina Mejstříka v kapitole 3.3.2.

Odpověď na podotázku a. „*Jaká jsou omezení a výhody pozice nezávislého politika z pohledu aktérů?*“ byla zodpovězena v rámci polostrukturovaných rozhovorů. Jaromír Štětina na tuto otázku odpovídá v kapitole č. 3.3.1 a Martin Mejstřík v kapitole č. 3.3.2.

Výzkumná **otázka č. 3** „*Jaký je postoj k těmto osobnostem a k tématům, která iniciují, ze stran českých parlamentních politiků?*“ byla zodpovězena v samostatné kapitole č. 3.2.1.2.9 v případě Jaromíra Štětiny a v kapitole č. 3.2.2.2.9 v případě Martina Mejstříka.

LITERATURA

Disman, Miroslav. 2007. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum.

Giddens, Anthony. 1999. *Sociologie*. Praha: Argo.

McQuail, Denis. 2007. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál.

Sartori, Giovanni. 1993. *Teória demokracie*. Bratislava: Archa.

Sartori, Giovanni. 2001. *Srovnávací ústavní inženýrství*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Schulz, Winfred, Helmut Scherer, Lutz Hagen, Irena Reifová, Jakub Končelík. 2004. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Praha: Karolinum.

Surynek, Alois, Růžena Komárková, Eva Kašparová. 2001. *Základy sociologického výzkumu*. Praha: Management Press.

Webové stránky:

www.jaromirstetina.cz, Osobní webové stránky Jaromíra Štětiny [cit. 20. dubna 2008]

www.justice.cz, Ministerstvo spravedlnosti ČR [cit. 31. května 2008]

www.mafra.cz, Mediální skupina MAFRA [cit. 31. května 2008]

www.martinmejstrik.cz, Osobní webové stránky Martina Mejstříka [cit. 20. června 2008]

www.newtonmedia.cz, NEWTON Media [cit. 1. března 2008]

www.senat.cz, Senát PČR [cit. 20. června 2008]

www.zrusmekomunisty.cz, Zrušme komunisty [cit. 20. dubna 2008]

www.wikipedia.cz, Wikipedie, otevřená encyklopedie [cit. 25. dubna 2008]

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Informovaný souhlas senátora PČR Jaromíra Štětiny

Svým podpisem stvrzuji, že mi autor této diplomové práce, Ivan Duškov, poskytl dostatek informací potřebných k pochopení jejího charakteru. Souhlasím s případným publikováním této práce v tištěné nebo elektronické podobě.

Dávám taktéž svolení k tomu, aby polostrukturovaný rozhovor pořizovaný s mojí osobou byl zaznamenán na elektronické médium a poté přepsán do písemné podoby. Souhlasím s tím, aby poznatky a citace získané z tohoto polostrukturovaného rozhovoru byly uvedeny v této diplomové práci.

V Praze dne 28. května 2008

.....
Jaromír Štětina
senátor Parlamentu České republiky

Příloha č. 2 – Informovaný souhlas senátora PČR Martina Mejstříka

Svým podpisem stvrzuji, že mi autor této diplomové práce, Ivan Duškov, poskytl dostatek informací potřebných k pochopení jejího charakteru. Souhlasím s případným publikováním této práce v tištěné nebo elektronické podobě.

Dávám taktéž svolení k tomu, aby polostrukturovaný rozhovor pořizovaný s mojí osobou byl zaznamenán na elektronické médium a poté přepsán do písemné podoby. Souhlasím s tím, aby poznatky a citace získané z tohoto polostrukturovaného rozhovoru byly uvedeny v této diplomové práci.

V Praze dne 28. května 2008

.....
Martin Mejstřík
senátor Parlamentu České republiky

Příloha č. 3 – Strukturované CV Jaromíra Štětiny

Jaromír Štětina, v současnosti senátor bez politické příslušnosti Parlamentu České republiky, se narodil v Praze 6. dubna 1943. Po druhé světové válce se společně se svými rodiči odstěhoval k Frýdlantu, kde společně pobývali patnáct let. Jeho rodina se ještě poté několikrát stěhovala, až nakonec na sklonku padesátých let zakotvila v Praze.

Absolvoval tzv. jedenáctiletku, poté odmaturoval na gymnáziu v Praze.

Jaromír Štětina vystudoval v letech 1961 – 1967 Vysokou školu ekonomickou v Praze s utkvělou představou, že se po jejím absolutoriu bude živit jako novinář. Na podzim roku 1968 tedy nastupuje jako elév do Mladé fronty. Jelikož však vyslovil nesouhlas s invazí Varšavských smluv na československé území, byl z Mladé fronty propuštěn. Na počátku roku 1969 nastoupil jako pomocný dělník do tehdejšího národního podniku Geologický průzkum. Geologie jako taková jej nadchla a možná proto se jí rozhodl na Přírodovědecké fakultě Karlovy Univerzity v letech 1970 – 1978 dálkově vystudovat.

V sedmdesátých, osmdesátých a devadesátých letech minulého století pak uspořádal přibližně dvacet pět přírodovědných a sportovních výprav na Sibiř a do asijských zemí. Je považován za zakladatele českého raftingu a z dob výše zmíněných cest také pochází jeho nejznámější kniha „S Matyldou po Indu“, která se stala jakousi vodáckou biblí pro tři generace českých vodáků.

V letech 1987 – 1989 pořádá v tehdejším Československu série politických přednášek. Koncem roku 1989 se stává spoluzakladatelem Syndikátu novinářů a koncem roku 1989 nastupuje jako novinář do opětovně založených Lidových novin.

V lednu roku 1990 odjíždí jako zpravodaj Lidových novin do Moskvy. V roce 1992 zakládá Nadaci Lidových novin a současně se stává jejím prvním ředitelem. V letech 1993 – 1994 v Lidových novinách zastává funkci šéfredaktora.

V roce 1994 zakládá spolu s Petrou Procházkovou soukromou novinářskou agenturu Epicentrum, přičemž od jejího založení až doposavad je jejím šéfredaktorem.

Jako reportér se specializoval na válečné konflikty v Evropě, Asii a Africe. Jako novinář a filmař pracoval ve více než dvaceti válečných konfliktech.

Je autorem stovek různých statí, deseti knih, mnoha desítek dokumentárních filmů a velkého množství rozhlasových a televizních pořadů.

Jaromír Štětina je ženatý, má dospělého syna a dva vnuky.

Jaromír Štětina byl krátkou dobu členem KSČ, ze které vystoupil po invazi vojsk Varšavské smlouvy do tehdejšího Československa v srpnu 1968.

Jaromír Štětina je držitelem následujících vyznamenání a ocenění:

- Cena Františka Kriegla (1992)
- Cena Ferdinanda Peroutky (1997)
- Státní vyznamenání Za zásluhy (2000)
- Cena SAIS – Novartis Award, udělovaná John's Hopkins University ve Washingtonu (2001)

Jaromír Štětina byl zvolen do Senátu Parlamentu České republiky jakožto kandidát bez politické příslušnosti za tehdejší neparlamentní politickou stranu, Stranu zelených. Do Senátu PČR kandidoval ve volebním obvodu č. 22 (Hlavní město Praha), který zahrnuje území městských částí Praha 10, Praha-Štěrboholy a Praha-Dubeč.

Jaromír Štětina byl zvolen do Senátu PČR v senátních volbách na podzim roku 2004. Senátorský mandát začal vykonávat 13. 11. 2004 a vyprší mu 13. 11. 2010. Pozici senátora hodlá v senátních volbách na podzim roku 2010 obhajovat.

V Senátu Parlamentu České republiky je Jaromír Štětina členem:

- Mandátového a imunitního výboru
- Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost
- Dočasné komise Senátu pro zjištění osob z politických důvodů zadržených, vězněných a jinak perzekuovaných běloruským režimem
- Stálé delegace Parlamentu České republiky do parlamentního shromáždění Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
- Ověřovatelů Senátu

V Senátu Parlamentu České republiky je Jaromír Štětina místopředsedou:

- Klubu otevřené demokracie

V Senátu Parlamentu České republiky je Jaromír Štětina předsedou:

- Dočasné komise Senátu pro posouzení ústavnosti Komunistické strany Čech a Moravy

Použité zdroje:

www.jaromirstetina.cz, Osobní webové stránky Jaromíra Štětiny [cit. 20. dubna 2008]

www.senat.cz, Senát PČR [cit. 20. června 2008]

Příloha č. 4 – Strukturované CV Martina Mejštríka

Martin Mejštrík, v současnosti senátor bez politické příslušnosti Parlamentu České republiky, se narodil 30. května 1962 v Kolíně. Od roku 1964 do roku 1968 bydlel v Žilině, poté se jeho rodina společně s ním přestěhovala do Liberce. Od roku 1982 žije v Praze, kde studoval vysokou školu.

Martin Mejštrík studoval na gymnáziu ve Frýdlantu, kde také roku 1982 složil maturitní zkoušku. Poté studoval na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy, ale pro politickou nezpůsobilost byl z fakulty vyhozen. Od roku 1986 studoval na Divadelní fakultě Akademie múzických umění (AMU) v Praze, obor loutkoherectví. Studium úspěšně zakončil roku 1991.

V letech 1985 – 1986 pracoval jako kulisák a posléze jako divadelní elév v Ústředním loutkovém divadle v Praze (nyní divadlo Minor). Roku 1987 patřil mezi spoluzakladatele studentského časopisu A. F. F. A. (Art Forum – Forum AMU), jehož redaktoři a spolupracovníci se angažovali během revolučního období roku 1989. Po převratu Kavárnu A. F. F. A. transformoval do „revue pro kulturu a hledání souvislostí“. Pro tento časopis vykonával funkci šéfredaktora až do jeho zániku v roce 1999.

Po vyhlášení studentské stávkové se stal spolupředsedou celostátního stávkového výboru vysokých škol, jehož druhým předsedou byl Šimon Pávek.

V letech 1990 – 1991 byl vládním zmocněncem pro konfiskaci majetku Ústředního výboru Socialistického svazu mládeže (ÚV SSM). Z této pozice dobrovolně odstoupil, jelikož zjistil, že pro vrácení svazáckého majetku není širší podpory.

V letech 1992 – 1993 vykonával pozici šéfredaktora časopisu Obecní noviny, který dosud nepravidelně vydává Sdružení občanů a přátel Malé Strany a Hradčan. V letech 1997 – 1998 byl předsedou tohoto sdružení.

V období od roku 1993 do roku 1996 byl vedoucím víkendové přílohy Českého deníku (posléze týdeníku). Podle jeho přesvědčení v Čechách nebylo svobodnějšího deníku než právě tohoto.

V letech 1999 – 2000 měl dohled nad správou malostranského domu, v němž sám bydlel. Roku 2001 pracoval jako zahradní dělník na Petříně.

Martin Mejštrík je ženatý, s manželkou Petrou, absolventkou Umělecko-průmyslové školy v Praze (VŠUP) má dvě dcery.

Martin Mejstřík byl členem mládežnické organizace KSČ SSM (Socialistický svaz mládeže).

Martin Mejstřík je držitelem následujícího vyznamenání a ocenění:

- Cena Tomáše Garrigua Masaryka udělovaná Českým a Slovenským sdružením v Kanadě, naším největším krajanským sdružením ve světě (2008)

V roce 1998 byl zvolen do zastupitelství Prahy 1, kde působí dodnes.

V roce 2002 byl zvolen do Senátu Parlamentu České republiky jakožto kandidát bez politické příslušnosti za neparlamentní politickou stranu Cesta změny. Do Senátu PČR kandidoval ve volebním obvodu č. 27 (Hlavní město Praha), který zahrnuje území městských částí Praha 1, Praha 7 a Praha-Troja. Dále tento volební obvod zahrnuje část území městské části Praha 2, tvořenou k. ú. Nové Město, a část území městské části Praha 6, tvořenou k. ú. Střešovice, částí k. ú. Hradčany a částí k. ú. Bubeneč, ležícími na území městské části Praha 6.

V rámci senátních voleb na podzim roku 2002 nejdříve postoupil do druhého kola společně s kandidátem ODS, sexuologem Petrem Weissem. Ve druhém kole těchto voleb pak Martin Mejstřík nad kandidátem ODS Petrem Weissem zvítězil.

Senátorský mandát začal vykonávat 2. 11. 2002 a vyprší mu 2. 11. 2008. Pozici senátora hodlá v senátních volbách na podzim roku 2008 obhajovat.

V Senátu Parlamentu České republiky je Martin Mejstřík členem:

- Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice
- Dočasné komise Senátu pro posouzení ústavnosti Komunistické strany Čech a Moravy
- Dočasné komise Senátu pro zjištění osob z politických důvodů zadržených, vězněných a jinak perzekuovaných běloruským režimem
- Ověřovatelů Senátu
- Klubu otevřené demokracie

V Senátu Parlamentu České republiky je Martin Mejstřík místopředsedou:

- Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí

Použité zdroje:

www.martinmejstrik.cz, Osobní webové stránky Martina Mejstříka [cit. 20. června 2008]

www.senat.cz, Senát PČR [cit. 20. června 2008]

Příloha č. 5 – CD

Kvůli relativně velké rozsáhlosti níže uvedených příloh je příkládám pouze na kompaktním disku.

Přiložené CD obsahuje:

- 1) Kódovací kniha „Jaromír Štětina“ (list č. 1), názvy analyzovaných článků (list č. 2)
- 2) Kódovací instrukce ke kódovací knize „Jaromír Štětina“
- 3) Kódovací kniha „Martin Mejstřík“ (list č. 1), názvy analyzovaných článků (list č. 2)
- 4) Kódovací instrukce ke kódovací knize „Martin Mejstřík“
- 5) Schéma polostrukturovaného rozhovoru – „Jaromír Štětina“
- 6) Přepis polostrukturovaného rozhovoru s Jaromírem Štětinou
- 7) Schéma polostrukturovaného rozhovoru – „Martin Mejstřík“
- 8) Přepis polostrukturovaného rozhovoru s Martinem Mejstříkem